Työväen Kalenteri 1978

SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUETOIMIKUNTA

SISÄLLYS

''Työ on kaiken rikkauden lähde'' Kalevi Sorsa 37
Urho Kekkonen ja sosialidemokraatit, Osmo Apunen 43
Sosialidemokratia-aate ja -liike, Ulf Sundqvist 51
Tulevaisuuden näkymiä nuoriso-, urheilu- ja eläkeläisjärjestöissä, Matti Mansikka 55
Sosiaaliselle järjestötyölle tarkistetut tavoitteet, Pirkko Aro 61
Työväen taloudellinen toiminta, Eero Rantala 65
Tavoitteet vielä selkiintymättä, Kari Kinnunen 71
Työväen Kalenterin vuosikymmenet, Heimo Huhtanen 79
Sirkuskatu ja Paasivuorenkatu, Erkki Wiksten 85
Kaarlo Harvala — arvoituksellinen puheenjohtaja, Hannu Soikkanen 95
Veikko Ahtola — prässipoikain aatelia, Jukka Väyrynen 101
Tietoja Suomesta 107
Osoitehakemisto 129

PIMENNYKSIÄ

Vuonna 1978 tapahtuu neljä pimennystä, nimittäin

I maaliskuun 24. Täydellinen kuunpimennys
II huhtikuun 7. Osittainen auringonpimennys
III syyskuun 16. Täydellinen kuunpimennys
IV lokakuun 2. Osittainen auringonpimennys

Pimennys I (maaliskuun 24.) näkyy osittain Suomessa. Pimennyksen keskikohta on klo 18.22. Kuu nousee koko Suomessa noin klo 18.30 pimentyneenä. Se alkaa tulla esiin maan varjosta klo 19.08 ja näkyy tällöin matalalla itäkaakossa. Kuu tulee kokonaan pois maan varjosta klo 20.12.

Pimennys II (huhtikuun 7.) ei näy Suomessa. Se näkyy Etelä-Atlantilla, Afrikan ja Amerikan eteläkärjessä ja osassa Etelämannerta.

Pimennys III (syyskuun 16.) näkyy Suomess. Kuu nousee koko maassa noin klo 18.25. Se joutuu maan kokovarjoon klo 19.20 ja on kokonaan pimeänä alkaen klo 20.24. (Maan ilmakehässä taittuneen valon takia voidaan kuu tosin tällöinkin himmeästi nähdä). Täydellinen pimennys kestää 1 h 20 min. Maan varjo alkaa väistyä kuun edestä klo 21.44, ja pimennys päättyy klo 22.48.

Pimennys IV (lokakuun 2.) näkyy Suomessa. Se alkaa aamulla heti auringon noustua.

	Aurinko nousee	Pimennys alkaa	on suurimmillaan	jolloin auringon halkaisijasta on peittyneenä	Pimennys päättyy
Helsingissä	6.27	6.34	7.08	14 %	7.43
Oulussa	6.29	6.31	7.14	24 %	7.59
Utsjoella	6.29	6.32	7.22	34 %	8.13

MERKKIEN SELITYKSIÄ

☉ Aurinko. ● Uusi kuu. ◐ Ensimmäinen neljännes. ○ Täysikuu. ◑ Viimeinen neljännes. S lihavalla painettuna merkitsee pyhäpäivää. ○ klo 9.45 on luettava: kuu syntyy kello 9 ja 45 min. ☉ 3.14–21.22 aurinko nousee kello 3 ja 14 min. aamulla ja laskee kello 21 ja 22 min. illalla.) kuuluu edelliseen päivään. (kuuluu seuraavaan päivään. On huomattava, että kaikki ajat on merkitty Suomen virallisen keskiajan mukaan, joka on kaksi tuntia edellä Greenwichin keskiajasta eli 20 min. 11 sek. edellä Helsingin keskiajasta. Auringon ja kuun nousu- ja laskuajat koskevat kunkin taivaankappaleen yläreunaa.

Kalenteriosa painettu Amer-yhtymä Oy Weilin+Göösin kirjapainossa Espoossa 1977

Vietä toiminnallinen lomaviikko Työväen Kuntoliiton kuntolomakursseilla

Työväen Kuntoliitto järjestää Pajulahden Urheiluopistossa Nastolassa vuoden 1978 aikana kuntolomaviikkoja talvella ja kesällä. Kurssit sopivat ikään ja sukupuoleen katsomatta kaiken kuntoisille terveille henkilöille, myöskin koko perheille.

Kurssit järjestetään seuraavasti:

Talviviikot:	n:o 1	19.2.–25.2.1978
	2	26.2.– 4.3. ,,
	3	5.3.–11.3. ,,
	4	12.3.–18.3. ,,
Kesäviikot:	n:o 1	5.6.–11.6.1978
	2	12.6.–18.6. ,,
	3	26.6.– 2.7. ,,
	4	3.7.– 9.7. ,,
	5	10.7.–16.7. ,,
	6	17.7.–23.7. ,,
	7	24.7.–30.7. ,,
	8	31.7.– 6.8. ,,
	9	7.8.–13.8. ,,

Lomakurssien ohjaajina toimivat Pajulahden Urheiluopistojen opettajat sekä Työväen Kuntoliiton ohjaajat.

Kursseista saat lisätietoja tai niille voit ilmoittautua os. Työväen Kuntoliitto TKL ry, Siltasaarenkatu 3–5 B, 00530 Helsinki 53, puh. 90/736304/kuntoloma-asiat.

TKL
TYÖVÄEN KUNTOLIITTO ry.

Leivän on parasta olla Elannosta.

Gulf voitelu

OTA ETUJA E-HUOLTAMOLTA

Hanki E-huoltamokortti

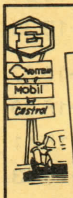

Arvo Autoilija
Kortinhaltija
Pakoputkentie 10 01234
Lähiosoite
23
Postinumero
Ajoväylä
Postitoimipaikka

E-Öljyt Oy

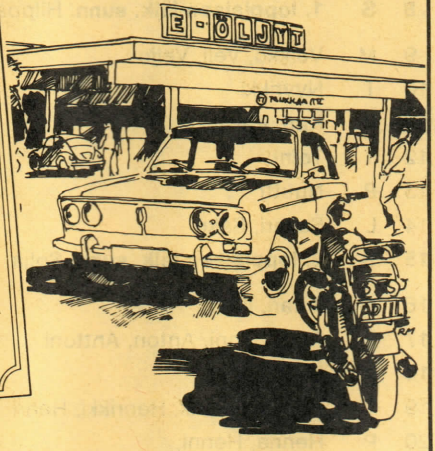

SAK:n jäsenillä on mahdollisuus saada käyttöönsä edullinen E-huoltamokortti.

E-huoltamokortti ei ole luottokortti, vaan tunnus ostoetujen ja kuponkitarjousten saamiseksi.

Nouda E-huoltamokortin hakemuslomake lähimmältä E-huoltamolta.

Kortin haltija saa E-huoltamoilta käteisostoista seuraavat alennukset:

● bensiinit	2p+2p itsepalvelualennus=4p/litra
● kaasuöljy	1p+2p itsepalvelualennus=3p/litra
● voiteluaineet	10 % (ei koske erikoistarjouksia)
● autotarvikkeet	10 % (ei koske erikoistarjouksia ja toimitusmyyntitavaroita)

Renkaista ja akuista annetaan alennukset erikseen tehtävillä erikoistarjouksilla.

PS. Huotamokortin haltijoille tullaan lähettämään neljä kertaa vuodessa ilmestyvä ÖLJY-VIESTI-asiakaslehtemme.

E-ÖLJYT

TAMMIKUU

				⊙
1	**S**	**Uudenvuodenpäivä**		9.24–15.24
2	M	Aapeli	◑ klo 14.07	9.24–15.25
3	T	Elmo, Elmer		9.23–15.27
4	K	Ruut		9.22–15.28
5	T	Lea, Leea		9.22–15.30
6	P	Harri		9.21–15.32
7	**L**	**Loppiainen** Aukusti, August, Aku		9.20–15.33
8	**S**	**1. loppiaisen jälk. sunn.** Hilppa		9.19–15.35
9	M	Veikko, Veli, Veijo	● klo 6.00	9.18–15.37
10	T	Nyyrikki		9.16–15.39
11	K	Kari, Karri		9.15–15.41
12	T	Toini		9.14–15.43
13	P	Nuutti		9.13–15.46
14	L	Sakari, Saku		9.11–15.48
15	**S**	**2. loppiaisen jälk. sunn.** Solja		9.10–15.50
16	M	Ilmari, Ilmo	◐ klo 5.03	9.08–15.52
17	T	Antto, Toni, Anton, Anttoni		9.06–15.55
18	K	Laura		9.05–15.57
19	T	Heikki, Henrik, Henrikki, Henri		9.03–15.59
20	P	Henna, Henni		9.01–16.02
21	L	Aune, Auni		8.59–16.04
22	**S**	**Septuagesimasunn.** Visa		8.57–16.07
23	M	Eini, Eine, Enni		8.55–16.09
24	T	Senja	○ klo 9.56	8.53–16.12
25	K	Paavo, Pauli, Paavali		8.51–16.14
26	T	Raino, Raine		8.49–16.17
27	P	Viljo		8.47–16.19
28	L	Kaarlo, Kalle, Kaarle, Mies		8.45–16.22
29	**S**	**Kynttilänpäivä** Valtteri		8.43–16.25
30	M	Irja		8.40–16.27
31	T	Alli		8.38–16.30

Hein yliop.erioik.
WEILIN+GOOS

TAMMIKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

HELMIKUU

				☉
1	K	Riitta	◑ klo 1.51	8.36–16.33
2	T	Aamu		8.33–16.35
3	P	Valo		8.31–16.38
4	L	Armi		8.29–16.41
5	**S**	**Laskiaissunnuntai** Runebergin päivä, Oivi		8.26–16.43
6	M	Terhi, Teija, Terhikki, Tea		8.24–16.46
7	T	Laskiaistiistai, Riku, Rikhard	● klo 16.54	8.21–16.49
8	K	Laina		8.19–16.51
9	T	Raija, Raisa		8.16–16.54
10	P	Elina, Ellen, Elna, Ella		8.13–16.57
11	L	Talvikki		8.11–16.59
12	**S**	**1. rukouspäivä** Elma, Elmi		8.08–17.02
13	M	Sulo, Sulho		8.05–17.04
14	T	Voitto		8.03–17.07
15	K	Sipi, Sippo	◐ klo 0.11	8.00–17.10
16	T	Kai		7.57–17.12
17	P	Väinö, Väinämö		7.55–17.15
18	L	Kaino		7.52–17.18
19	**S**	**2. paastonajan sunn.** Eija		7.49–17.20
20	M	Helinä, Heli, Hely, Heljä		7.46–17.23
21	T	Keijo		7.43–17.26
22	K	Tuuli, Tuulikki, Tuulia		7.41–17.28
23	T	Aslak	○ klo 3.26	7.38–17.31
24	P	Matti, Matias		7.35–17.33
25	L	Tuija, Tuire		7.32–17.36
26	**S**	**3. paastonajan sunn.** Nestori		7.29–17.39
27	M	Torsti		7.26–17.41
28	T	Kalevalan päivä, Onni		7.23–17.44

Hgin yliop.erioik.
WEILIN+GÖÖS

HELMIKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

MAALISKUU

				☉
1	K	Alpo, Alvi, Alpi		7.20–17.46
2	T	Virva, Virve	◑ klo 10.34	7.17–17.49
3	P	Kauko		7.14–17.51
4	L	Ari, Atro, Arsi		7.11–17.54
5	**S**	**4. paastonajan sunn.** Laila, Leila		7.08–17.56
6	M	Tarmo		7.06–17.59
7	T	Tarja, Taru		7.03–18.01
8	K	Vilppu		7.00–18.04
9	T	Auvo	● klo 4.36	6.57–18.06
10	P	Aura, Auri		6.54–18.09
11	L	Kalervo		6.51–18.11
12	**S**	**Marianpäivä** Reijo, Reko		6.48–18.14
13	M	Tarvo, Erno, Ernesti		6.45–18.16
14	T	Matilda, Tilda		6.41–18.19
15	K	Risto		6.38–18.21
16	T	Ilkka	◐ klo 20.21	6.35–18.24
17	P	Kerttu, Kerttuli		6.32–18.26
18	L	Eetu, Edvard		6.29–18.29
19	**S**	**Palmusunnuntai** Jooseppi, Juuso		6.26–18.31
20	M	Jaakkima, Aki		6.23–18.34
21	T	Pentti	kevätpäiväntasaus	6.20–18.36
22	K	Vihtori		6.17–18.39
23	T	Akseli		6.14–18.41
24	**P**	**Pitkäperjantai** Kaapo, Gabriel, Kaappo, Kaapro		6.11–18.44
25	L	Aija	○ klo 18.20)	6.08–18.46
26	**S**	**Pääsiäispäivä** Immanuel, Manu, Immo, Manne		6.05–18.49
27	**M**	**2. pääsiäispäivä** Sauli, Saul		6.02–18.51
28	T	Armas		5.59–18.53
29	K	Joonas, Jouni		5.56–18.56
30	T	Usko		5.53–18.58
31	P	Irma, Irmeli	◑ klo 17.11	5.50–19.01

Hgin yliop. erjoik.
WEILIN+GÖÖS

MAALISKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

HUHTIKUU

				☉
1	L	Pulmu		5.47–19.03
2	**S**	**1. pääsiäisen jälk. sunn.** Pellervo		5.44–19.06
3	M	Sampo		5.41–19.08
4	T	Ukko		5.38–19.11
5	K	Irene, Irina, Iro		5.35–19.13
6	T	Vilho, Ville, Vilhelm, Viljami		5.31–19.16
7	P	Allan, Ahvo	● klo 17.15	5.28–19.18
8	L	Suoma, Suometar		5.25–19.20
9	**S**	**2. pääs. j. s.** Agricolan p., Elias, Eelis, Eljas		5.22–19.23
10	M	Tero		5.19–19.25
11	T	Verna		5.16–19.28
12	K	Julius, Julia		5.13–19.30
13	T	Tellervo		5.10–19.33
14	P	Taito		5.07–19.35
15	L	Tuomi	◐ klo 15.56	5.04–19.38
16	**S**	**3. pääsiäisen jälk. sunn.** Jalo		5.02–19.40
17	M	Otto		4.59–19.43
18	T	Valto		4.56–19.45
19	K	Pälvi		4.53–19.48
20	T	Lauha		4.50–19.50
21	P	Anssi, Anselmi		4.47–19.53
22	L	Alina		4.44–19.55
23	**S**	**4. pääs. j. s.** Yrjö, Jyrki, Jyri, Yrjänä	○ klo 6.11	4.41–19.58
24	M	Pertti, Albert, Altti		4.38–20.00
25	T	Markku, Marko, Markus		4.35–20.03
26	K	Terttu		4.32–20.05
27	T	Merja		4.30–20.08
28	P	Ilppo, Ilpo, Tuure		4.27–20.10
29	**L**	**Kristuksen taiv.ast. päivä** Teijo	◑ klo 23.02	4.24–20.13
30	**S**	**Rukoussunnuntai** Mirjami, Mirja, Mirkka, Mirva		4.21–20.15

Hgin yliop.erioik.
WEILIN+GÖÖS

HUHTIKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

TOUKOKUU

				☉
1	M	Vappu, Valpuri		4.18–20.18
2	T	Vuokko, Viivi		4.16–20.20
3	K	Outi		4.13–20.23
4	T	Ruusu		4.10–20.25
5	P	Maini		4.08–20.28
6	L	Ylermi		4.05–20.30
7	**S**	**2. rukouspäivä** Helmi, Kastehelmi	● klo 6.47	4.02–20.33
8	M	Heino		4.00–20.35
9	T	Timo		3.57–20.38
10	K	Aino, Aina, Aini, Ainikki		3.55–20.40
11	T	Osmo		3.52–20.43
12	P	Snellmanin päivä, Lotta		3.50–20.45
13	**L**	**Helluntain valmistuspäivä** Kukka, Floora		3.47–20.48
14	**S**	**Helluntaipäivä** Äitienpäivä, Tuula		3.45–20.50
15	M	Sofia, Sonja, Sohvi	◐ klo 9.40	3.42–20.52
16	T	Ester, Essi		3.40–20.55
17	K	Maila, Maili, Mailis		3.38–20.57
18	T	Erkki, Eero, Eerikki		3.35–20.59
19	P	Emilia, Milja, Milla, Emma, Amalia		3.33–21.02
20	L	Karoliina, Lilja, Lilli		3.31–21.04
21	**S**	**Kolminais.p.** Kaat. muistop., Kosti, Konstantin		3.29–21.06
22	M	Hemminki, Hemmo	○ klo 15.17	3.27–21.09
23	T	Lyyli, Lyydia		3.25–21.11
24	K	Tuukka, Touko		3.23–21.13
25	T	Urpo		3.21–21.15
26	P	Vilma, Minna, Vilhelmiina, Mimmi		3.19–21.17
27	L	Ritva		3.17–21.19
28	**S**	**1. kolmin. jälk. sunn.** Alma		3.15–21.21
29	M	Oiva	◑ klo 5.30	3.13–21.23
30	T	Pasi		3.12–21.25
31	K	Helka, Helga		3.10–21.27

Hgin yliop.erjoik.
WEILIN+GÖÖS

TOUKOKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

KESÄKUU

				☉
1	T	Teemu, Nikodemus		3.08–21.29
2	P	Venla		3.07–21.30
3	L	Orvokki		3.05–21.32
4	**S**	**2. kolmin. jälk. sunn.** Puol.v. lippuj., Toivo		3.04–21.34
5	M	Sulevi	● klo 21.02	3.03–21.35
6	T	Kustaa, Kyösti, Kustavi		3.02–21.37
7	K	Suvi		3.00–21.38
8	T	Salomo, Salomon		2.59–21.40
9	P	Ensio		2.58–21.41
10	L	Seppo		2.58–21.42
11	**S**	**3. kolmin. jälk. sunn.** Impi, Immi		2.57–21.43
12	M	Esko		2.56–21.44
13	T	Raili, Raila		2.55–21.45
14	K	Kielo	◐ klo 0.44	2.55–21.46
15	T	Vieno, Viena		2.54–21.47
16	P	Päivi, Päivikki, Päivä		2.54–21.48
17	L	Urho		2.54–21.48
18	**S**	**4. kolmin. jälk. sunn.** Tapio		2.54–21.49
19	M	Siiri		2.54–21.49
20	T	Into	○ klo 22.31	2.54–21.50
21	K	Ahti, Ahto	kesäpäivänseisaus	2.54–21.50
22	T	Paula, Liina, Pauliina		2.54–21.50
23	P	Aatto, Aatu, Aadolf		2.54–21.50
24	**L**	**Juhannuspäivä eli Joh. Kast. p.** S. lipun p., Johannes, Juhani, Jussi, Jukka, Juha, Juho		2.55–21.50
25	**S**	**5. kolmin. jälk. sunn.** Uuno		2.55–21.50
26	M	Jorma, Jarmo, Jarno, Jarkko, Jere		2.56–21.50
27	T	Elvi	◑ klo 13.44	2.56–21.50
28	K	Leo		2.57–21.49
29	T	Pietari, Pekka, Petteri, Petri, Pekko		2.58–21.49
30	P	Päiviö, Päivö		2.59–21.48

Hgin yliop.erjoik.
WEILIN+GÖÖS

KESÄKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

HEINÄKUU

				☉
1	L	Aaro, Aaron		3.00–21.47
2	**S**	**6. kolmin. jälk. sunn.** Maria, Maija, Meeri, Maikki		3.01–21.47
3	M	Arvo		3.02–21.46
4	T	Ulla, Ulpu		3.03–21.45
5	K	Unto, Untamo	● klo 11.50	3.04–21.44
6	T	Esa, Esaias		3.06–21.43
7	P	Klaus, Launo		3.07–21.42
8	L	Turo		3.09–21.40
9	**S**	**3. rukouspäivä** Ilta		3.10–21.39
10	M	Saima, Saimi		3.12–21.38
11	T	Elli, Eleonoora, Noora		3.14–21.36
12	K	Hermanni, Herman, Herkko		3.15–21.35
13	T	Ilari, Lari	◐ klo 12.49	3.17–21.33
14	P	Aliisa		3.19–21.31
15	L	Rauni, Rauna		3.21–21.30
16	**S**	**8. kolmin. jälk. sunn.** Reino		3.23–21.28
17	M	Ossi, Ossian		3.25–21.26
18	T	Riikka		3.27–21.24
19	K	Saara, Sari, Salli, Salla		3.29–21.22
20	T	Marketta, Maarit, Maaret, Margareeta	○ klo 5.05	3.31–21.20
21	P	Johanna, Hanna, Hannele, Jenni		3.33–21.18
22	L	Leena, Leeni, Lenita, Mataleena		3.35–21.16
23	**S**	**9. kolmin. jälk. sunn.** Oili, Olga Mätäkuu alkaa		3.38–21.14
24	M	Kirsti, Kristiina, Kirsi, Tiina		3.40–21.12
25	T	Jaakko, Jaakob, Jaakoppi		3.42–21.10
26	K	Martta		3.44–21.07
27	T	Heidi. Unikeonpäivä	◑ klo 0.31	3.47–21.05
28	P	Atso		3.49–21.03
29	L	Olavi, Olli, Uolevi, Uoti		3.51–21.00
30	**S**	**10. kolmin. jälk. sunn.** Asta		3.54–20.58
31	M	Helena		3.56–20.55

Hgin yliop.erioik.
WEILIN+GÖÖS

HEINÄKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

ELOKUU

				☉
1	T	Maire		3.58–20.53
2	K	Kimmo		4.01–20.50
3	T	Vanamo, Linnea		4.03–20.48
4	P	Veera	● klo 3.01	4.05–20.45
5	L	Salme, Sanelma		4.08–20.43
6	**S**	**11. kolmin. jälk. sunn.** Toimi		4.10–20.40
7	M	Lahja		4.13–20.37
8	T	Sylvi, Sylvia, Silva		4.15–20.35
9	K	Erja, Eira		4.18–20.32
10	T	Lauri, Lassi, Lasse		4.20–20.29
11	P	Susanna, Sanna, Sanni	◐ klo 22.06	4.22–20.27
12	L	Klaara		4.25–20.24
13	**S**	**12. kolmin. jälk. sunn.** Keimo		4.27–20.21
14	M	Onerva		4.30–20.18
15	T	Marjatta, Marja, Marjut, Marjaana, Jaana, Marjo		4.32–20.16
16	K	Aulis		4.35–20.13
17	T	Verneri		4.37–20.10
18	P	Leevi	○ klo 12.14	4.39–20.07
19	L	Mauno, Maunu		4.42–20.04
20	**S**	**13. kolmin. jälk. sunn.** Samuli, Sami, Samuel		4.44–20.01
21	M	Soini, Veini		4.47–19.58
22	T	Iivari, Iivo		4.49–19.55
23	K	Varma, Signe	Mätäkuu loppuu	4.52–19.53
24	T	Perttu		4.54–19.50
25	P	Loviisa	◑ klo 14.18	4.56–19.47
26	L	Ilma, Ilmi, Ilmatar		4.59–19.44
27	**S**	**14. kolmin. jälk. sunn.** Vilja, Rauli		5.01–19.41
28	M	Tauno		5.04–19.38
29	T	Iines, Iina, Inari		5.06–19.35
30	K	Eemil, Eemeli		5.08–19.32
31	T	Arvi		5.11–19.29

Hgin yliop.erioik.
WEILIN+GÖÖS

ELOKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

SYYSKUU

				☉
1	P	Pirkka		5.13–19.26
2	L	Sinikka, Sini	● klo 18.09	5.16–19.23
3	**S**	**15. kolmin. jälk. sunn.** Soili, Soile, Soila		5.18–19.20
4	M	Ansa		5.20–19.17
5	T	Mainio		5.23–19.14
6	K	Asko		5.25–19.11
7	T	Arho, Arhippa		5.27–19.08
8	P	Taimi		5.30–19.05
9	L	Isto		5.32–19.02
10	**S**	**16. kolmin. jälk. sunn.** Kalevi, Kaleva	◐ klo 5.20	5.35–18.58
11	M	Santeri, Ale, Aleksanteri, Ali		5.37–18.55
12	T	Valma		5.39–18.52
13	K	Orvo		5.42–18.49
14	T	Iida		5.44–18.46
15	P	Sirpa		5.46–18.43
16	L	Hellevi, Hillevi, Hille	○ klo 21.01	5.49–18.40
17	**S**	**17. kolmin. jälk. sunn.** Aili, Aila		5.51–18.37
18	M	Tyyne, Tyyni		5.54–18.34
19	T	Reija		5.56–18.31
20	K	Varpu		5.58–18.28
21	T	Mervi		6.01–18.25
22	P	Mauri		6.03–18.22
23	L	Mielikki	syyspäiväntasaus	6.05–18.19
24	**S**	**18. kolmin. jälk. sunn.** Auno	◑ klo 7.08	6.08–18.16
25	M	Kullervo		6.10–18.13
26	T	Kuisma		6.12–18.09
27	K	Vesa		6.15–18.06
28	T	Arja		6.17–18.03
29	P	Mikko, Mika, Mikael, Miika		6.20–18.00
30	L	Sorja		6.22–17.57

Hgin yliop.erioik.
WEILIN+GÖÖS

SYYSKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

LOKAKUU

				☉
1	**S**	**Mikkelinpäivä** Rauno		6.24–17.54
2	M	Valio	● klo 8.41	6.27–17.51
3	T	Raimo		6.29–17.48
4	K	Saila, Saija		6.32–17.45
5	T	Inkeri, Inka		6.34–17.42
6	P	Roine		6.36–17.39
7	L	Pirkko, Pirjo, Piritta, Birgitta		6.39–17.36
8	**S**	**4. rukouspäivä** Hilja		6.41–17.33
9	M	Ilona	◐ klo 11.38	6.44–17.30
10	T	Aleksis Kiven päivä, Aleksi, Aleksis		6.46–17.27
11	K	Otso, Ohto		6.49–17.24
12	T	Aarre, Aarto		6.51–17.21
13	P	Taina, Tanja, Taija		6.54–17.18
14	L	Elsa, Else, Elsi		6.56–17.15
15	**S**	**21. kolmin. jälk. sunn.** Helvi, Heta		6.59–17.12
16	M	Sirkka, Sirkku	○ klo 8.10	7.01–17.10
17	T	Saini		7.04–17.07
18	K	Satu, Säde		7.06–17.04
19	T	Uljas		7.09–17.01
20	P	Kauno		7.11–16.58
21	L	Ursula		7.14–16.55
22	**S**	**22. kolmin. jälk. sunn.** Anitta, Anita, Anja		7.16–16.52
23	M	Severi		7.19–16.50
24	T	YK:n päivä, Asmo	◑ klo 2.34	7.21–16.47
25	K	Sointu		7.24–16.44
26	T	Amanda, Manta, Niina		7.26–16.41
27	P	Helli, Helle, Hellä, Hellin		7.29–16.38
28	L	Simo		7.31–16.36
29	**S**	**23. kolmin. jälk. sunn.** Urmas		7.34–16.33
30	M	Eila		7.37–16.30
31	T	Artturi, Arto, Arttu	● klo 22.07	7.39–16.28

H:gin yliop. erioik.
WEILIN+GOOS

LOKAKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

MARRASKUU

				☉
1	K	Lyly		7.42–16.25
2	T	Topi, Topias		7.44–16.22
3	P	Terho		7.47–16.20
4	**L**	**Pyhäinpäivä** Vainajienpäivä, Hertta		7.49–16.17
5	**S**	**24. kolmin. jälk. sunn.** Reima		7.52–16.15
6	M	Kustaa Aadolf		7.55–16.12
7	T	Taisto	◐ klo 18.18	7.57–16.10
8	K	Aatos		8.00–16.07
9	T	Teuvo		8.02–16.05
10	P	Martti		8.05–16.02
11	L	Panu		8.08–16.00
12	**S**	**25. kolmin. jälk. sunn.** Isänpäivä, Virpi		8.10–15.58
13	M	Ano, Kristian		8.13–15.55
14	T	Iiris	○ klo 22.00	8.15–15.53
15	K	Vaula		8.18–15.51
16	T	Aarne, Aarno, Aarni		8.20–15.49
17	P	Eino, Einari		8.23–15.47
18	L	Jousia		8.25–15.45
19	**S**	**Kirkkov. läh. viim. sunn.** Liisa, Elisabet, Eliisa		8.28–15.43
20	M	Jalmari, Jari		8.30–15.41
21	T	Hilma		8.33–15.39
22	K	Silja, Selja	◑ klo 23.24	8.35–15.37
23	T	Klemetti		8.38–15.35
24	P	Lempi, Lemmikki, Sivi		8.40–15.33
25	L	Katariina, Kaarina, Kaija, Kaisa, Katri, Kati		8.42–15.31
26	**S**	**Tuomiosunnuntai** Sisko		8.45–15.30
27	M	Hilkka		8.47–15.28
28	T	Heini		8.49–15.27
29	K	Aimo		8.51–15.25
30	T	Antti, Antero, Atte	● klo 10.19	8.53–15.24

Hgin yliop.erjoik.
WEILIN+GÖÖS

MARRASKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

JOULUKUU

				☉
1	P	Oskari		8.55–15.22
2	L	Anelma, Unelma		8.57–15.21
3	**S**	**1. adventtisunnuntai** Vellamo		8.59–15.20
4	M	Airi, Aira		9.01–15.19
5	T	Selma		9.03–15.18
6	K	*Itsenäisyyspäivä,* Niilo, Niko		9.05–15.17
7	T	Sampsa	◐ klo 2.34	9.07–15.16
8	P	Kyllikki, Kylli		9.09–15.15
9	L	Anna, Anne, Anneli, Anni, Annikki, Anu		9.10–15.14
10	**S**	**2. adventtisunnuntai** Ismo		9.12–15.14
11	M	Taneli, Daniel, Tatu		9.13–15.13
12	T	Tuovi		9.15–15.13
13	K	Seija		9.16–15.12
14	T	Jouko	○ klo 14.31	9.17–15.12
15	P	Heimo		9.18–15.12
16	L	Auli, Aulikki		9.19–15.12
17	**S**	**3. adventtisunnuntai** Raakel		9.20–15.12
18	M	Aapo, Aappo, Rami		9.21–15.12
19	T	Iisakki, Iikka, Iiro, Isko		9.22–15.12
20	K	Kerkko		9.23–15.13
21	T	Tuomas, Tuomo, Tommi, Tomi		9.23–15.13
22	P	Raafael talvipäivänseisaus	◑ klo 19.42	9.24–15.13
23	L	Senni		9.24–15.14
24	**S**	**4. adventtisunnuntai** Aatami, Eeva, Eevi, Eveliina		9.25–15.15
25	**M**	**Joulupäivä**		9.25–15.15
26	**T**	**2. joulup. eli Tapaninp.** Tapani, Teppo, Tahvo		9.25–15.16
27	K	Hannes, Hannu		9.25–15.17
28	T	Piia. Viattomien lasten päivä		9.25–15.18
29	P	Rauha	● klo 21.36	9.25–15.19
30	L	Taavi, Daavid, Taavetti		9.25–15.21
31	**S**	**Joulun jälk. sunn.** Sylvester, Silvo		9.25–15.22

Hgin yliop.erjoik.
WEILIN+GÖÖS

JOULUKUU

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

MUISTIINPANOJA

Sisu kehittyy, kasvaa ja pysyy suomalaisena

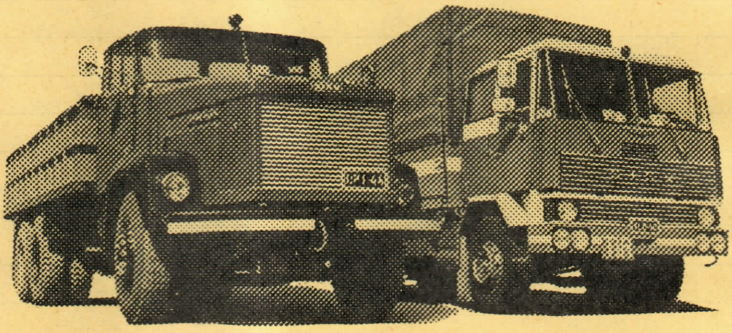

SISU

OY **SUOMEN AUTOTEOLLISUUS** AB
ja Sisu-myyjät kautta maan

Palvelemme useimpia työ-
väenjärjestöjä kuten
SDP, SAK, TUL ym.

Merkkien ja mitalien erikoistehdas

HOPEAJALOSTE OY

Vattuniemenkatu 15, 00210 Helsinki 21
puh. 90-670035

KIRJOITA
KEVYESTI

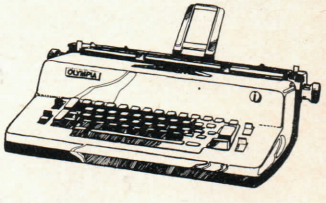

OLYMPIA **SGE 45**

on monipuolinen,
kevyt sähkökirjoitus-
kone toimistokäyttöön.

Se on luotettavaa
länsisaksalaista
huippulaatua.

KYSY MEILTÄ!

SIVENIN KONELIIKE OY

Höyläämötie 3, 00380 Helsinki 38, puh. 558 671.

VALTAKUNNALLINEN MYYNTI- JA HUOLTOVERKOSTO.

Ota sinäkin kaikki vakuutuksesi työväen Turvasta.

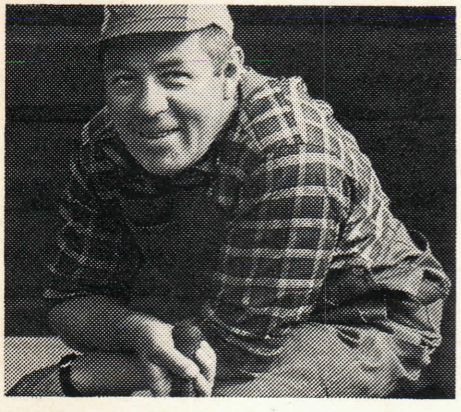

- Turva on Suomen suurimpia yksityishenkilöiden koti- ja palovakuutusyhtiöitä
- Turva tukee uusien kotien rakentamista ja ylläpitää osaltaan työllisyyttä. Peräti 70 % Turvan luotoista osoitetaan asuntotuotantoon.
- Turvasta saat monipuolisen palvelun ja lisäät työväen voimaa pääomien ohjaamisessa Sinulle tärkeisiin kohteisiin.

TYÖVÄEN KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

Turva

Pääkonttori Tampereella
Liikenne-, palo-, koti-, tapaturma- ja muita vahinkovakuutuksia

Pääkonttori
Hämeenkatu 25
33200 Tampere 20
puh. 931-112300

Siltasaarenkatu 3—5
00530 Helsinki 53
puh. 90-716244

Kauppakatu 6
40100 Jyväskylä 10
puh. 941-17557

Keskuskatu 21 A
48100 Kotka 10
puh. 952-14225

Tulliportinkatu 25
70100 Kuopio 10
puh. 971-14111

Vapaudenkatu 8
15110 Lahti 11
puh. 918-20606

Pakkahuoneenkatu 17
90100 Oulu 10
puh. 981-221992

Antinkatu 13 B
28100 Pori 10
puh. 939-17680

Maariankatu 3 A
20100 Turku 10
puh. 921-17439

Kansankatu 12
96100 Rovaniemi 10
puh. 991-14759

Lue ja tiedä

Tammi

Willy Brandt
TAPAAMISIA JA KOKEMUKSIA
Ovh. sid. 85,—

Brandt—Kreisky—Palme
DEMOKRAATTINEN SOSIALISMI
Ovh. nid. 28,—

Hako—Huhtanen—Nieminen
JAKO KAHTEEN — TYÖMIEHEN 20-LUKU
Ovh. 48/55,—

Markku Henriksson
TYÖVÄENLIIKKEEN TIETOKIRJA
Ovh. nid. 32,—

Niilo Hämäläinen
EHEYTYKSEN VUODET
Ovh. 29/38,—

Karl Kautsky
ERFURTIN OHJELMA
Ovh. nid. 19,—

Heikki Laavola
KUN SUOMEN TYÖVÄKI HERÄSI
Ovh. nid. 27,—

Didier Motchane
SOSIALISMIN AVAIMET
Huutomerkki
Ovh. nid. 25,—

Jaakko Paavolainen
NUORI TANNER — MENESTYVÄ SOSIALISTI
Ovh. 59,25/79,—

Kalevi Sorsa
KANSANVALLAN KYSYMYKSIÄ
Ovh. sid. 29,—

Syksyn 1977 tärkeät muistelmat
K. A. FAGERHOLM
PUHEMIEHEN ÄÄNI
Ovh. 50/59,—

”Työ on kaiken rikkauden lähde”

□ □ Seuraavaan SDP:n puoluekokoukseen tulee käsiteltäväksi ”Sosialidemokratian suunta” -ohjelma. Ohjelman käsittelystä on kaikki edellytykset muodostaa keskeinen ja sos.-dem. puoluetta eteenpäin vievä yhteinen ponnistus.

Kun Sosialidemokraattinen puolue kokoontuu ensi kesäkuussa 31. puoluekokoukseensa Espooseen, tulee kuluneeksi lähes 79 vuotta kolmannesta yleisestä Suomen työväenyhdistysten edustajain kokouksesta, joka pidettiin Turussa 1899. Tuossa kokouksessa päätettiin äänin 55 vastaan 3 perustaa ”Suo-

KIRJOITTAJA

KALEVI SORSA
SDP:n puheenjohtaja

men työväenpuolue, joka perustuu yleisen työväenliikkeen periaatteisiin yhteiskuntakehityksen suhteen, pyrkii kaikissa suhteissa Suomen työväen taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen vapauttamiseen." Hyväksymässään 13 kohdan puolueohjelmassa kokous vaati yleistä ja yhtäläistä äänioikeutta; lainsäädäntö ja itseverottamisoikeutta kansalle eduskunnan kautta; täydellistä yhdistymis-, kokoontumis-, lausunto- ja painovapautta; 8 tunnin työaikaa; yleistä koulupakkoa; sotilastaakan suurta vähentämistä; naisen ja miehen täydellistä yhdenvertaisuutta; yleistä kieltolakia; työväensuojelulainsäädännön kehittämistä; asteittain nousevaa tulo- ja omaisuusveroa; valtiollista työväenvakuutusta; maksutonta oikeudenkäyntiä ja lääkärin apua sekä irtaimen väestön, maanvuokraajain ja pikkutilallisten aseman parantamista. Ohjelmasta päätettiin huomauttaen, että perusedellytyksenä sen toteuttamiselle on "Suomen kansallisen itsenäisyyden säilyttäminen ja suojeleminen".

Viisaita ja kaukokatseisia päätöksiä. Niiden toteuttamisessa riitti askaroimista kaikissa myöhemmissäkin puoluekokouksissa, mutta enin osa niistä on sentään toteutettu. silti ohjelmassa huomaa myös sellaisia kohtia, joiden ajankohtaisuus on suorastaan polttava — edelleenkin.

Vuonna 1975 pidetyn Jyväskylän puoluekokouksen päätösten mukaisesti puoluetoimikunta on laatinut järjestökäsittelyä varten luonnoksen "Sosialidemokratian suunta" -ohjelmaksi. Siinä tarkastellaan puolueen nykyisiä tavoitteita 10—15 vuoden aikavälillä. Ohjelman käsittelystä on kaikki edellytykset muodostaa 31. puoluekokouksen keskeinen ja puoluetta eteenpäin vievä yhteinen ponnistus. Puoluekokouksessa on niin vuonna 1978 kuin oli vuonna 1899 tarpeellista selvittää keskeiset linjakysymykset, arvioida nykytilannetta ja asettaa po-

liittisen toiminnan selväpiirteiset tavoitteet.

Osaltani korostan kolmen seikan merkitystä valmistauduttaessa puoluekokoukseen ja keskusteltaessa SDP:n linjasta tulevina vuosina.

Ensinnäkin kansanvallan, demokratian syvällinen merkitys sosialidemokraattiselle liikkeelle. Kansalaisten perustuslaillisia oikeuksia on jatkuvasti puolustettava ja niiden toteutumista on edistettävä aktiivisesti. Erityisen ajankohtaista nykypäivän Suomessa on yhdenvertaisten tiedonjulkistamisen mahdollisuuksien turvaaminen. Tämä on keskeistä sen vuoksi, että viestinnän kautta kansalaiset saavat perusteet myös poliittisten mielipiteittensä muodostamiselle. Kansanvalta on ymmärrettävä paitsi yhdenvertaisina ja luovuttamattomina oikeuksina myös menettelytapana. Sosialide-

Vuonna 1969 pidetyssä Turun puoluekokouksessa hyväksyttiin yli 20 sosialidemokraattista tavoiteohjelmaa. Pääpaino oli sosiaalipoliittisissa ohjelmissa.

mokratian suunta-ohjelmaluonnos vahvistaa liikkeemme käsityksen siitä, että julkisen hallinnon kautta ja avulla, asteittain etenevällä jokapäiväisellä työllä, joka perustuu kansan enemmistön tukeen, voidaan ja tulee rakentaa suomalaista demokraattisesti hallittua sosialistista yhteiskuntaa.

Toiseksi on korostettava taloudellisen kansanvallan laajentamisen välttämättömyyttä. Siihen meitä oikeuttavat ja velvoittavat sekä periaatteelliset oikeudenmukaisuusnäkökohdat työn hedelmien jakamisesta että ajankohtaiset talouspoliittiset haasteet.

Suhdannepolitiikkaan tarvitaan tehokkuutta, maan luonnonvaroja on käytettävä suunnitelmallisesti, kokonaisuuden etua tavoitellen ja suurinvestoinneista päätettäessä on tunnettava vastuu koko kansantaloudesta. Yksityistä pääomanomistusta korostava, julkisen vallan tehtäviä riisuva porvarillinen ajattelu ei mainittuihin tavoitteisiin ole yltänyt, siitä meillä on liiankin kouriintuntuvia todisteita.

Taloudelliseen kansanvaltaan liittyy työpaikkatasolla työntekijän vaikutusmahdollisuuksien parantaminen. Yritysdemokratian kehittämisen kautta voidaan työpaikkojen päätöksentekoa ja työjärjestelyjä tasa-arvoistaa. Ajatus palkansaajarahastoista puolestaan pitää sisällään yksityisessä yritystoiminnassa työn tuloksena syntyvän uuden pääoman oikeudenmukaisemman jaon.

Taloudellinen demokratia merkitsee kansanvaltaisen ja parlamentaarisen vallankäytön toimintapiirin avartamista. On ymmärrettävää, että siihen kohdistuu vastustusta, eihän vielä ole voitu toteuttaa edes kaikkia valtiollisen ja sosiaalisen tasa-arvoisuuden tavoitteita. Pääomien käytön kansanvaltaistaminen olisi toki suurelta tuntuva muutos varsinkin niille ryhmille, jotka ovat tottuneet olemaan taloudellisissa päätöksenteoissa keskivertokansalaista melkoisesti ”tasa-arvoisempia”.

Kolmanneksi kiinnitän huomiota siihen, että hyväkin aate edellyttää paljon käytännöllistä työtä, ihmisten aherrusta muuttuakseen jokapäiväiseksi leiväksi. Sosialidemokraattinen työväenliike ei ole vain ohjelmalliset teesit kirjaava vaalikoneisto. Se on kansanliike, joka innostaa ja tukee kansalaisia omakohtaiseen toimintaan elinolojensa parantamiseksi ja myös kansainvälisen solidaarisuuden lisäämiseksi. Sosialidemokraattisen liikkeen tavoite ei ole vain paperille piirretty päämäärän kuva.

Liikkeen tavoite voi toteutua vain jokapäiväisen, uusia muotoja löytävän toiminnan kautta. Toiminta itsessään sisältää aineksia myös tavoitteiden saavuttamisesta. Kansanliikkeestä eivät tee sosialidemokraattista vain sen päämäärät, vaan myös toiminnan muodot, se miten tavoitteet puhuttelevat ja innostavat ihmisiä omakohtaiseen osallistumiseen ja vieraantumisen voittamiseen.

Turun puoluekokouksessa 1899 oli tunnuksina "Työ on kaiken rikkauden lähde", "vapaus, veljeys, tasa-arvoisuus", "Köyhälistö, liittykää yhteen". Nykykielellä ilmaistuina ne ovat edelleenkin puolueen tunnuslauseiksi varsin sopivia. Niitten mukaisesti on hyvä viitoittaa sosialidemokratian suuntaa tästä eteenpäin. □

JÄSENOPISKELUUN

SDP—TSL

opintoaineistot

- POLITIIKAN PERUSKOULU
- SOSIALIDEMOKRAATIT AY-LIIKKEESSÄ
- TALOUSPOLITIIKKA

Asiallista tietoa — TSL

Työväen Sivistysliitto TSL ry
Paasivuorenkatu 5 B
00530 Helsinki 53
puh. 90-718 766

PRESIDENTTI

Urho Kekkonen ja sosialidemokraatit

□□ Sosialidemokraattien suhde Urho Kekkosen tasavallan presidenttinä on määräytynyt valtataistelun ja tasapainopolitiikan pohjalta.

Sosialidemokraatit näkivät pitkään Urho Kekkosen sisäpoliittisena vastustajana numero yksi; sisäisestä oppositiosta huolimatta hän oli myös maalaisliitolle ainoa toimintakykyinen vaihtoehto 50-luvulla Paasikiven ajan päättyessä. Valtataistelu ei toki päättynyt niukkaan yhden äänen voittoon sosialide-

KIRJOITTAJA

OSMO APUNEN
professori

mokraattien K.A. Fagerholmista 1956. Valtaannousu tapahtui maalaisliiton pohjalta ja kommunistien tuella joten sisäpoliittisen vallan vakiinnuttamiseksi välit oli selvitettävä oikealle kokoomukseen ja vasemmalle sosialidemokraatteihin. Kamppailu Kekkosen presidentinvallan vakiinnuttamiseksi lakkasi vasta toisen presidenttikauden puolivälissä 60-luvulla.

Samaan aikaan SDP tarkisti sisä- ja ulkopoliittista linjaansa pari piirua vasemmalle Rafael Paasion tunnuksen pohjalta.

Kypsän presidentinvallan käyttäjänä Urho Kekkosen suhde vasemmistoon voidaan pelkistää kahteen seikkaan; sisäpoliittinen ja taloudellinen vakavuus edellytti yhteistyötä hänen — ja tietysti laajemminkin maalaisliiton/keskustapuolueen ja muiden keskiryhmien — ja sosialidemokraattien välillä. Ulkopoliittinen vakavuus taas on Kekkosen silmämääränä hänen ajaessaan hallituspohjaa, jossa myös kommunistit ovat mukana.

Kekkosen sisäpoliittisen vallankäytön kuviolle on ominaista henkilökohtaisten kanavien suuri merkitys. Hallituspolitiikassa SDP on täyttänyt Kekkosen odotukset suurena, usein johtavana hallituspuolueena, jonka johdolla on ollut henkilökohtainen kosketus presidenttiin. Kun molempien pyrkimyksenä on ollut vakaa sisäpolitiikka, yhteisymmärrys työväen etuihin soveltuvasta talouspolitiikasta ja suurista sisäpoliittisista ratkaisuista on saatu aikaan.

Kekkosen kanavat olisivat kovin vajaasti kuvaillut, jos unohdettaisiin hänen apunaan pitkään toiminut sisä- tai pikemminkin saunapiiri, joka on toimitellut presidentintekemiseen ja vallankäyttöön liittyviä taustajunailuja. Ominaista tälle poliittisesti hieman epämääräiselle ryhmälle on ollut näkyvien sosialidemokraattisten vaikuttajien puuttuminen. Näiden poliittisten lähiystävien korvikkeena presidentinkansliassa on sovinnon synnyttyä palvellut eri vakansseilla jon-

kinlaisia siviiliadjutantteja kanavana sosialidemokraatteihin.

Olennainen poliittinen merkitys on myös ns. lastenkutsuinstituutiolla, joka on toiminut Kekkosen väylänä nuoreen älymystöön kautta poliittisen kentän. Tämänkään veräjän portilla sosialidemokraatit eivät ole istuneet.

Henkilökohtaisten kontaktien kapeus sosialidemokraatteihin päin on kenties osaltaan vaikuttanut siihen, että valtataistelun vuosina aktiivijäsenistöön iskostunut varauksellisuus on väistynyt varsin vitkaan. Tämä henkilökohtainen etäisyys on ollut omiaan korostamaan Urho Kekkosen ja sosialidemokraattien suhteen järkiperäistä luonnetta.

Mutta jos Kekkonen on tarvinnut sosialidemokraatteja valtansa sisäpoliittisen perustan luomiseksi, niin SDP:lle Kekkonen on ollut välttämätön ulkopoliittisista syistä.

Epäilemättä oli aika, jolloin monet sosialidemokraatit vastustivat Kekkosta juuri hänen ulkopolitiikkansa vuoksi. Sota-ajan ja kylmän sodan psykologiset patoumat eivät noin vain haihtuneet. Tulee silti muistaa, että vasun kansi pyrki kyllä nousemaan muissakin puolueissa ja Kekkonen sai moneen kertaan käyttää koviakin sanoja siistiäkseen ulkopoliittisen maiseman.

Mutta vuodet 1961—62 toivat käänteen. Silloin Kekkonen asetti niin oikeiston kuin vasemmistonkin valinnan eteen: hyvät idänsuhteet oli otettava Kekkosen kera tai oltava ilman molempia. SDP tarkisti kurssinsa ja otti molemmat.

Tästä lähtien kysymys ei enää ollut siitä, että SDP vastustaisi Urho Kekkosen ulkopolitiikkaa. Mutta tuskin on missään vaiheessa syntynyt sellaistakaan kuvaa, että SDP keskeisenä voimana kapituloisi tyystin ja jättäisi ulkopolitiikan kaikkinensa Kekkosen huoleksi.

SDP on määrätietoisesti asettunut Paasikiven-Kekkosen ulkopoliittiselle linjalle. Se tarkoittaa, että puolue on

omien elintensä päätöksin ja maan hallituksesta käsin pyrkinyt toteuttamaan käytännössä sitä ulkopolitiikkaa, jonka johdossa on Urho Kekkonen tasavallan presidenttinä. Mutta samalla SDP on tuonut oman osuutensa tämän politiikan sisältöön ja käytäntöön.

Puolueen asettuminen Urho Kekkosen taakse on sinänsä poliittisen historiamme kannalta tärkeä ratkaisu. Mutta vielä olennaisempaa on Paasikiven-Kekkosen ulkopoliittisen linjan edustaman ajattelu- ja päättelytavan läpäiseminen verraten pienestä eliitistä SDP:n kaltaiseen laajaan järjestökenttään ja aktiivijäsenistöön. Suomalaiset ovat yhä selkeämmin omaksuneet Paasikiven-Kekkosen ulkopoliittisen linjan ajattelutavan, elikkä kekkostuneet. Sosialidemokraatit muiden mukana, monien edelläkin.

Tässä mielessä sosialidemokraattien ja Urho Kekkosen suhde on merkinnyt ulkopolitiikan kansanvaltaistumista. Taistelu- ja seurantasuhde tekee tilaa uudelle poliittiselle ilmastolle, jota hallitsee Paasikiven ja Kekkosen henkilöiden sijasta heidän ulkopoliittinen ajattelunsa ja käytännön työnsä luoma perinne. Oikein jämäkästi sanoen olemme siirtyneet ulkopoliittisesta dynastiasta orastavaan demokratiaan, ylhäältä käsin pidetyn järjestyksen sijasta sisäistettyyn kurinalaisuuteen. Sitähän järjestäytynyt poliittinen joukkotoiminta on ylipäänsä.

Sosialidemokraattien ja Urho Kekkosen suhteiden myönteinen kehitys on erittäin olennainen osa tätä kehityskulkua. Ja se on nimenomainen suunta, johon työtä Paasikiven-Kekkosen ulkopoliittisen linjan hyväksi tulee tehdä.

Urho Kekkosen presidenttikaudella kansainvälinen ympäristömme on suuresti muuttunut. Tämä muutos on ajoittain pyrkinyt hämärtämään käsityksemme ulkopolitiikkamme pysyvistä tekijöistä. Niistä olennaisin on suhde Neuvostoliittoon. Yhteistyösuhteen avaaminen 60-

luvulla Urho Kekkosen tarjosi lähtökohdan myös hyville ja luottamuksellisille idänsuhteille. SDP:n puolueelinten ulkopoliittisessa toiminnassa keskeistä on ollut työ Suomen ja Neuvostoliiton välisen YYA-sopimuksen hyväksi. Sopimus on tuotu esiin maamme ulkopolitiikan perusasiakirjana ja samalla on kehitelty ajatuksia sen toteuttamiseksi ulkopolitiikan käytännön ratkaisuissa.

Poliittisena puolueena SDP oli 60-luvulla toisenkin idänpoliittisen ratkaisun edessä. Kommunistinen puolue Neuvostoliitossa on maan johtava poliittinen voima ja siksi valtiollisia suhteita tuli täydentää puoluetason yhteyksillä. Myönteinen kehitys tässäkin suhteessa lähti liikkeelle ja niin SDP:n ja Neuvostoliiton kommunistisen puolueen suhteet ovat muodostuneet kiinteäksi osaksi SDP:n ulkopoliittista kokonaiskuvaa. Tältä pohjalta on slmittu yhteyksiä myös muiden sosialistimaiden kommunistipuolueisiin.

Tämä on ollut Kekkosen ulkopoliittista linjaa puoluetasolla.

Sosialidemokraattien veljespuolueiden johtava asema muissa pohjoismaissa on tarjonnut luontevan pohjan Paasikiven-Kekkosen linjan edellyttämille hyville naapurisuhteille tällä suunnalla. Veljespuolueiden vuoksi SDPn on ajoittain kenties ollut työlästä omaksua se kriittinen asenne, joka myös sisältyy Kekkosen Pohjolanpolitiikkaan. Toisaalta kansainvälinen sosialidemokraattinen liike on tarjonnut väylän ja työkentän Pohjolan ja Länsi-Euroopan sosialidemokraattien suuntaan.

Suomen aktiivinen politiikka vallitsevan rauhantilan lujittamiseksi, rauhanpolitiikka, Suomen harjoittaman puolueettomuuspolitiikan tarjoamin välinein on saanut voimaakkaan tuen sosialidemokraattiselta puolueelta. Presidentin tapaan puolue on kuitenkin pyrkinyt jarruttamaan puolueettomuuspoliittista ylikuumenemista ja torjunut puolueettomuuspolitiikan varjolla tehdyt

yritykset poiketa maan ulkopoliittiselta yleislinjalta.

Taloudellinen integraatio länteen on se ulkopolitiikan alue, jossa voitaisiin odottaa jännitystilaa kapitalismiin kriittisesti suhtautuvien sosialidemokraattien ja ajatusmaailmaltaan liberalistisen Kekkosen välillä. Tätä talousjärjestelmän perusteisiin juuriutuvaa jännitystilaa ovat merkittävästi tasoittaneet idänpoliittiset näkökohdat sekä erilaiset käytännön kysymykset ja toimet integraation haittavaikutusten torjumiseksi. Tällä alueella Kekkosen kyvyt ristiriitojen säätelyyn Suomen kaltaisessa, poliittisesti erittäin monimutkaisessa maassa ovat tulleet selvästi esille.

Kekkosen suhde alikehitysongelmiin kansainvälisissä suhteissa lienee pelkistettävissä valistuneen itsekkyyden käsitteeseen, jossa paino on sanalla valistunut. Sosialidemokraattien solidaarisuuteen

Presidentti Kekkonen vieraili keväällä 1977 Helsingin Työväentalossa Vanhojen Tovereiden kokouksessa.

rakentuva ideologinen lähtökohta taas on joutunut taloudellisten ja poliittisten realiteettien vahvaan puristukseen. Näin kutakuinkin harmoninen suhde SDPn ja Kekkosen välillä on saavutettu tälläkin ulkopolitiikan alueella.

Kaiken kaikkiaan Urho Kekkosen ja sosialidemokraattien suhde kantaa mitä tyypillisimpiä järkiavioliiton tunnuksia: yhteistyö on molempien etujen mukaista vaikka mitään syvempää poliittista vetovoimaa ei olekaan havaittavissa. Ja siinä onkin tämän suhteen kekkosmainen piirre: hän näet korostaa järjen voittoa politiikassa historian sokeista voimista, joita myös kohtaloksi kutsutaan. Siis yksilön voitoksi.

Mutta voi asian tietysti nähdä niinkin, että tämä yksilöä korostava ratkaisu on syntynyt kapitalismin sisäisen kehityksen lainalaisuuksista. Siten meillä on kaksi selitystä samalle asialle, Urho Kekkosen ja sosialidemokraattien liitolle: liberalistinen ja marxilainen.

□

Sosialidemokratia — aate ja liike

□□ Sosialidemokraattisen järjestötyön lähtökohtana on ajatus siitä, että sosialidemokratian ajankohtaiset uudistusvaatimukset voivat toteutua täydessä mitassaan vain silloin, kun kansalaiset ovat omakohtaisesti niitä toteuttamassa.

Yhteiskunnallista uudistustyötä, poliittista toimintaa suunniteltaessa ajatukset kulkevat usein kahta jo syvään painunutta uraa: toisaalta keskustellaan tavoitteista, vaatimuksista, ihanteista irrallaan välittömistä taloudellisen ja poliittisen elämän realiteeteista; toisaalta pyritään kehittelemään toiminnan

KIRJOITTAJA

ULF SUNDQVIST
SDP:n puoluesihteeri

taktisia piirteitä, suunnitellaan seuraavia vetoja ja vastavetoja, pohditaan kompromissien hintaa.

SDP:n puoluekokous 1975 oli tietoinen edelläolevan asetelman vaaroista ja umpikujamaisuudesta tehdessään päätöksen sosialidemokraattien ohjelmatoiminnan kehittämisestä. Syyskuussa 1977 järjestökäsittelyyn lähtenyt luonnos Sosialidemokratian suuntaohjelmasta on vakava lähtökohta aatteellisen keskustelun voimistamiseen samalla, kun otetaan huomioon välittömät edellytykset saavuttaa poliittiset tavoitteet. Luonnokseen sisältyy yleispiirteittäinen esitys siitä miten sosialidemokratia yhdistää aatteen liikkeeseen.

Sosialidemokratian mukaan suomalaisen yhteiskunnan hyvinvointia lisättäessä on puhuttava tavoitteista, so. hyvinvoinnin sisällöstä, muta myös siitä tavasta, jolla hyvinvointia toteutetaan, so. kansalaisten omakohtaisista tehtävistä, vastuusta ja oikeuksista yhteiskunnallisessa uudistustyössä. Tämän ajattelutavan mukaan esimerkiksi kaikkien kansalaisten käytettävissä oleva terveydenhoitojärjestelmä on vakavalla tavalla puutteellinen, jos sen toiminta koetaan virkavaltaiseksi ja etäiseksi, vieraantuneisuutta aiheuttavaksi. Myöskään se ei ole riittävää, että työntekijät voivat entistä paremmissa hygieenisissä oloissa ja mahdollisesti vähän paremmalla palkallakin tehdä entistä tylsää työtänsä voimatta vaikuttaa työoloihinsa nykyistä enempää. Hyvinvointia tavoiteltaessa ja edistettäessä sosialistisia ratkaisuja määrällisten tavoitteiden saavuttaminen ei voi korvata toimintojen sisällön uudistamista, ihmistenvälisten riippuvaisuussuhteiden uudistamista yhdenvertaisuuden pohjalta.

Työväenliikkeen järjestäytymistä seuranneina muutamana vuosikymmenenä aatteen ja liikkeen yhdistäminen oli varsin suoraviivaista ja luontevaa. Työväestö asui usein samoilla alueilla, liikkuvuus oli nykyistä paljon vähäisempää, ulkopuolisia vaikuttajia

ei ollut samassa mielessä kuin nykyisenä television, kioskiviihteen ja kehittyneitten liikennevälineitten aikakautena. Työväentalo, työväenjärjestöt olivat tapahtumien keskipiste, kulttuurikeskus ja tiedon lähde. Työväenaate ja työväenliike merkitsi turvallisuutta ja yhteisyyttä myös suhteessa julkiseen hallintoon. Sosiaalista turvallisuutta ja taloudellista kehitystä edistävät hallinnon rakenteet olivat lähes olemattomia, sensijaan yhteiskunnan porvarillista virkavaltaa ylläpitävät kurijärjestelmät olivat joskus jopa kouraantuntuvia. Nykyajan yhteiskunnassa ovat edessä uudet haasteet. On voitettava virkavaltaisuuden mahti, voitettava vierauden kokeminen ja löydettävä sellaisia toiminnan muotoja, uudistustyön sisältöjä, jotka luovat uutta yhteyttä työväestön ja kaikkien omalla työllään elävien ihmisten kesken.

Työväenliikkeen ja muun kansalaistoiminnan voimistaminen ei ole ensisijaisesti teknisen järjestötoiminnan parantamista. On toki selvää, että siinäkin suhteessa on päästävä eteenpäin, jotta liikkeestä ei muodostuisi kuvaa yhtenä suurena ja kuivana kuukausikokouksena. Mutta järjestötyön lähtökohtana on ajatus siitä, että sosialidemokratian ajankohtaiset uudistusvaatimukset voivat toteutua täydessä mitassaan vain silloin, kun kansalaiset ovat omakohtaisesti niitä toteuttamassa. Kansanvalta on todellakin ymmärrettävä sananmukaisesti.

Sosialidemokratian suunta ohjelmaluonnos pyrkii viemään aatteellispoliittista keskustelua eteenpäin. Samanaikaisesti meidän on toimittava liikkeen elävöittämiseksi, sen vetävyyden ja ulottuvuuden parantamiseksi, sillä aate toteutuu vain siinä määrin, kun liike sitä kykenee toteutumaan. Liikkeen vaikutus aatteen toteuttamisessa on kahdenlainen: toisaalta on toimittava työväenliikkeen vaaleissa ilmenevän voiman kasvattamiseksi; toisaalta järjestötyön kautta kansalaiset voivat löytää käytän-

nön muodot omakohtaiselle ja välittömälle osallistumiselleen yhteisöjensä tulevaisuuden suunnitteluun ja niiden hallitsemiseen. □

JOENSUUSSA SANOMALEHTI
POHJOIS-KARJALA
REILU TYÖVÄENLEHTI JA

TEHOKAS PAINOPALVELUPAIKKA
KANSAN VOIMA OY:n KIRJAPAINO

Postiosoite
PL 97
80101 JOENSUU 10

Osoite
Pamilonkatu 1
JOENSUU

Puhelin
973-26 301

Tulevaisuuden näkymiä nuoriso-, urheilu- ja eläkeläisjärjestöissä

□ □ Sosialidemokraattinen jäsenperhe tarjoaa monipuolisia toimintamahdollisuuksia. Järjestöjen entistä tiiviimpi yhteistyö tuo uusia ulottuvuuksia ja voimistaa sosialidemokraattien mahdollisuuksia.

Koska tarkoitus on kartoittaa tulevaisuutta on tarpeetonta kovin laajasti tarkastella historillista taustaa. Tulkoon kuitenkin aluksi todettua, mitä kukin järjestö on toimintansa tavoitteeksi määritellyt.

Nuorten Kotkien tavoiteohjelmassa todetaan, että "sen tehtävänä on suorittaa sosia-

KIRJOITTAJA

MATTI MANSIKKA
SDP:n järjestöpäällikkö

lidemokraattisten kasvatusnäkemysten mukaista nuorisotyötä. Liitto antaa tietoja yhteiskunnasta ja herättää mielenkiintoa kansalaisjärjestöjen, erityisesti työväenliikkeen toimintaan".

"SNK perustaa toimintansa SDP:n periaateohjelmaan sekä omassa ohjelmassaan määriteltyihin kannanottoihin. Erityistehtävänä SNK pyrkii harjoittamaan sosialistista kasvatus- ja valistustyötä työläis-, pienviljelijä-, opiskelija-, koululais- ja muiden nuorisoryhmien keskuudessa".

Puhuttaessa työväen urheiluliikkeestä on valitettavasti todettava sen järjestöllisesti jakautuvan kahteen keskusjärjestöön, TUL:n ja TUK:n. Jakautumisesta huolimatta tavoitteet ovat saman suuntaiset, eli molemmat urheilujärjestöt pyrkivät kehittämään jäsenistään yhteiskunnallisesti valveutuneita, fyysisesti ja henkisesti tasapainoisia ihmisiä.

Eläkkeensaajien Keskusliiton tavoitteista todetaan "sen pyrkivän eläkkeensaajien monipuoliseen terveys- ja kuntopalvelujen järjestämiseen sekä sosiaaliseen turvallisuuteen ja hyvään vanhusten huoltoon".

Edellä olevat suppeat lainaukset osoittavat, että kukin järjestö omalla toiminta-alueellaan pyrkii toteuttamaan sosialidemokraattisia tavoitteita oman toiminta-alueensa tarpeiden mukaisesti. Ideologinen tausta- ja tavoiteasettelu on selkeä, on vain löydettävä muodot miten entistä kiinteämmin voidaan toteuttaa yhteisiä tavoitteita. Siihen on olemassa kaikki edellytykset kun vaan yhdessä toimeen tartutaan.

Edellytyksistä mainittakoon, että yleisissä vaaleissa prosentuaalisesti mitattuna puolueen kannatus on koko sodan jälkeisen ajan ollut noin 25 %:n luokkaa. Ammattiyhdistysliikkeessä 70-luvulla eheytymisen jälkeen on jäsenmäärä noussut huomatta-

Eläkkeensaajien Keskusliitolla on monipuolista vireää toimintaa. Viereinen kuva on liiton viime kesäisestä juhlakokouksesta Oulusta.

vasti. Myöskin puolueen jäsenmäärän kehitys on ollut jatkuvasti noususuuntainen. Luonnollista toimintapohjaa yhteistyölle on olemassa. Sosiaalisen lainsäädännön uudistumisen myötä on myös kin eläkkeellä olevien määrä kasvanut.

Tästä eteenpäin olisikin tärkeätä tiedostaa miten me voisimme käyttää hyödyllisesti piilevät voimavarat käytännön järjestötyössä. Tämä käy varmasti parhaiten puolueen myötävaikutuksella, ei niin, että puolue määrää ja päättää kunkin järjestön puolesta mitä olisi tehtävä, vaan jokaisen puolueen jäsenen on oltava tietoinen sisarja yhteistyöjärjestöjen olemassa olosta ja niiden merkityksestä puolueen toiminnalle.

Puolueen periaateohjelmassa sen eräänä keskeisenä kohtana on "tasa-arvo".

Käytännön järjestötyössä se merkitsee sitä, että me tunnustamme myöskin toiminnallisesti toisemme järjestöinä tasavertaisiksi. Tavoitteeseen päästäksemme se vaatii puolueelta, sen jokaiselta jäseneltä, mutta myöskin edellä mainituilta järjestöiltä ja niiden jäseniltä toistensa tunnustamista käytännön työn suunnittelussa ja toteutuksessa. Parhaiten asetetut tavoitteet ja tasa-arvo toteutuu yhteistyöllä siellä missä kunkin järjestön jäsenet vaikuttavat. Jotta tuloksia tuottavaan yhteistyöhön päästään, edellyttää se yhteisesti laadittua ja käytännön työhön liittyvää toimintasuunnitelmaa. Tässä tehtävässä puolueella on keskeinen rooli ja siihen sillä on myöskin historiallista taustaa, sillä puolue on ollut myötävaikuttamassa kunkin järjestön syntyyn. Käytännön yhteistyömuotoja tarkasteltaessa voidaan luetella ainakin seuraavia toimintoja:

— Kartoitetaan mikä on eri järjestöjen toiminnallinen kattavuus, mihin tulisi perustaa varhaisnuoriso- tai nuoriso-osasto, työväen urheiluseura, eläkkeensaajien yhdistys tai puolueosasto.
— Jäsenhankinta ja -huolto, jossa on varmasti kullakin

osa-alueella parantamisen varaa. Voidaan vaikkapa asettaa kysymys, miten me olemme olleet myötävaikuttamassa oman nuorisomme hakeutumisessa joko Nuoriin Kotkiin, SNK:n tai paikkakunnalla toimiviin työväen urheiluseuroihin.

— Käytännön tehtävien vastuuhenkilöiden valitseminen eli työnjako; kuka tai ketkä vastaavat ja hoitavat kunkin osa-alueen mahdollisimman hyviä tuloksia tuottavaksi.

— Jokapäiväisiin tehtäviin kuuluu myöskin koulutustoiminta, jossa aatteellisen ja järjestökoulutuksen kohdalla on suuresti parantamisen tarvetta.

— Puhuttaessa sosialidemokraattisesta jäsenperheestä, eräänä kaikkia ikäluokkia yhdistävänä toiminnan muotona olisi elvytettävä yhteiset tapaamiset työväen kulttuurin harrastusten parissa.

Kuten yllä olevista eräistä esimerkeistä käy selville on yhteisiä toimintamuotoja riittävästi tarjolla, kunhan meistä kukin tulee ulos nurkastaan "hiekka-laatikolta" ja tarjoaa mahdollisuuden avarakatseisemmalle toiminnalle.

Vaikka SDP:llä yleisissä vaaleissa onkin laaja kannatus, on eduskunnassa sekä myöskin suurelta osin kunnallisvaltuustoissa porvarienemmistöt. Tilanteen korjaaminen päinvastaiseksi vaatii asennekasvatusta ensin omien jäsentemme piirissä ja kaikissa ikäryhmissä. Sen lisäksi meidän on suuntauduttava aktiivisemmin omaan toimintaympäristöömme. Useinhan äänestyskäyttäytyminen saattaa olla hyvin pienistä tiedonjyväsistä riippuvainen. Meidän on otettava huomioon myöskin se tekijä, että poliittinen mielipide on ilmaistavissa verrattain nuorella iällä, jolloin omaksuttu poliittinen käyttäytyminen saattaa heijastella läpi koko ihmisen eliniän.

Eräät tutkimukset ovat myöskin osoittaneet eläkeläisten olevan äänestyskäyttäytymisessään erittäin ailahtelevaisia, eli suorittavat po-

liittisen valinnan niiden vaihtoehtojen pohjalta, jotka vaalipropagandassaan tarjoavat erityisiä etuja eläkeläisille. Sosialidemokratian peruslähtökohtana on se, että kukin saa ilmaista vapaasti poliittisen mielipiteensä, mikä ei merkitse sitä, että jättäisimme ilmaisematta oman vaihtoehtomme, joka kestää vertailun.

Yhteenvetona todettakoon, että sosialidemokraattinen jäsenperhe tarjoaa toimintamahdollisuuksia hyvin monilla inhimmillisen toiminnan alueilla. Jotta tämä toiminta olisi tuloksia tuottavaa, on sen oltava ennakkoon suunniteltua ja suunnitelmat tulee toteuttaa yhdessä, kuten hyvän yhteistyön omaavissa perheissä on tapana. □

Tilaa se kotiisi

Vain omaa lehteäsi sinun tulee seurattua säännöllisesti.

ua

uusi aika

Sosialidemokraattinen maakuntalehti

SATAKUNNASSA

Puh. Pori 46511

Sosiaaliselle järjestötyölle tarkistetut tavoitteet

□ □ Sosialidemokraattisen työväenliikkeen kentässä toimivat sosiaaliset järjestöt ovat syntyneet yksi toisensa jälkeen käytännön ja arkielämän tarpeesta. Monen järjestön alkujuuret ovat vuosisadan alkukymmeniltä lähtöisin.

Järjestöjen laajetessa ne ovat irtautuneet toimimaan omassa kentässään kukin oman keskusorganisaationsa turvin ja ovat vähitellen myös päässeet osallisiksi yhteiskunnan tuesta.

Maamme teollistumiskehitys on näihin asti tarjonnut työkenttää kaikille sosiaalisille järjestöille siinä määrin, ettei

KIRJOITTAJA

PIRKKO ARO
kansanedustaja

niiden ole tarvinnut kovin tarkoin rajata tehtäviään välttääkseen päällekkäisyyttä. Tämän päivän valossa näyttää lisäksi siltä, että tehtävät ja tarpeet eivät suinkaan ole vähentymään päin, pikemminkin päinvastoin.

Sosiaalisia järjestöjä tarvitaan siitä huolimatta, että yhteiskunnan tarjoama sosiaaliturva laajenee ja tehostuu hyvää vauhtia. Kansantaloudellinen tilanteemme ei anna aihetta odottaa, että koko se sosiaalisen palvelun työkenttä, jota sosiaaliset järjestöt ovat osaltaan hoitaneet, voisi siirtyä julkishallinnon piiriin. Sen vuoksi nyt on aika tarkistaa työväenliikkeen oma sosiaalinen työkenttä ja sen omat voimavarat. On määriteltävä, mikä on sosialidemokraattisten sosiaalisten järjestöjen tehtävä tästä eteenpäin ja miten nämä järjestöt parhaiten asettuvat yleisen sosiaaliturvajärjestelmämme rinnalle sen tavoitteita tukemaan ja täydentämään. Tässä valossa myös järjestöjen keskinäinen työnjako kaipaa täsmentämistä samoin kuin tavoitteiden tarkistamistakin.

SOSIALIDEMOKRAATTISET SOSIAALISET JÄRJESTÖT

Eläkkeensaajien Keskusliitto ry (1962)
Koteja Vanhuksille ry (1953)
Kotien Puolesta Keskusliitto ry (1962)
Kotineuvontaliitto ry (1957)
Nuorten Puolesta Keskusliitto ry (1959)
Perhelomat ry (1974)
Sos.Dem. Raittiusliitto ry (1914, 1924)
Äitien Lomahuolto ry (1951)

Sosialidemokraattisten sosiaalisten järjestöjen piirissä on jo pitkään todettu tarvetta yhteisen työkentän kartoittamiseen ja tältä pohjalta onkin työ edennyt. Puoluetoimikunnan toimeksiannosta on vuonna 1974 laadittu selvitys kyseisten järjestöjen tilanteesta sekä käynnistetty vuonna 1975 yhteistyö epävirallisen neuvottelukunnan puitteissa. Tässä yhteistyöeli-

messä ovat edustettuina yllämainitut kahdeksan järjestöä sekä puoluetoimikunnan edustaja. Se otti nimekseen Sos.dem. sosiaalisten järjestöjen neuvottelukunta ja valitsi puheenjohtajakseen Pirkko Työläjärven, sihteerikseen Aira Heinäsen sekä myöhemmin varapuheenjohtajaksi Pirkko Aron.

Neuvottelukunta on saamansa tehtävän mukaisesti ja lähtökohtana olleen tilannekartoituksen pohjalta syventänyt keskustelua sos.dem. sosiaalisten järjestöjen yhteistyömahdollisuuksista. Yhteiset taloudelliset ongelmat ja ulospäin suuntautuvan tiedottamisen tarve ovat myös olleet pohdinnan kohteina. On todettu, että vaikka kukin järjestö toimii itsenäisesti omassa kentässään omien sääntöjensä puitteissa, olisi mahdollista yhtenäistää järjestöjen teknistä palvelukoneistoa.

Sos.-dem. sosiaalisten järjestöjen neuvottelukunta on välittömästi löytänyt yhden yhteisen työmuodon, joka on tuonut järjestöt sekä lähemmäs toisiaan että laajempaan tietoisuuteen. On ruvettu järjestämään yhteisiä valtakunnallisia seminaareja, joissa eri järjestöt vuorollaan ovat teeman valitsijoina ja vastaavina. Tilaisuudet ovat herättäneet siinä määrin kiinnostusta, että ne on koettu tarpeellisiksi. Niissä on pohdittu ajankohtaisia kysymyksiä sosiaalipolitiikan eri osa-alueilta ja näin on saatu tarvittavaa aineistoa jatkotyöskentelyä varten. Tämä toimintamuoto näyttää tarjoavan kehittämiskelpoisia mahdollisuuksia asetettaessa laajempia tavoitteita sosiaaliselle järjestötyölle.

Koska neuvottelukunta on asetettu jäsenjärjestöjensä ja puolueen yhteiselimeksi, jolla ei ole virallista asemaa eikä omaa taloutta, sen toiminta on toistaiseksi ollut mielipiteiden ja mahdollisuuksien kartoitusta. Toimintansa tähänastisessa vaiheessa se on todennut jäsenjärjestöillä olevan runsaasti aihetta yhteistyön tehostamiseen, toimintojen koordinointiin ja taloudellisten kysymysten

selvittämiseen nykyistä yhtenäisemmin. Kaikki tämä edellyttää kuitenkin teknistä valmiutta, mihin nykyisellä neuvottelevalla elimellä ei ole mahdollisuuksia. Tähänastiset yhteisseminaarit on järjestetty talkoohengessä, joka ei kuitenkaan voi kattaa laajempia tehtäviä.

Yhteisseminaareissa ja neuvottelukunnan kokouksissa on tullut esille tarve voimistaa nykyisestään sellaisia sosiaalisen palvelutyön muotoja, joita yhteiskunnalliset muutokset asettavat. Vanhusten ja vammaisten eristyneisyys, eläkkeelle jäävien passivoituminen, lapsiperheiden kasvatus- ja kodinhoitoongelmat, lomallepääsyn vaikeudet, alkoholin käytön lisääntyminen ovat kysymyksiä, jotka antavat työtä sosiaalisille järjestöillemme. Niiden sääntöjen tarkoituspykälät kattavatkin nämä alueet, mutta kun ne on enimmäkseen muotoiltu järjestöjen syntyvaiheitten tilanteen mukaan, tulisi niitä täsmentää paitsi tämän päivän myös huomispäivän tarpeita varten. Myös keskinäinen rinnakkaistoiminta ja kentän aukkojen täyttäminen edellyttäisi tällaista tarkennusta. Sen jälkeen on hyvä pohja hyödyntää yhteiskunnan sosiaaliseen tukitoimintaan tarkoittamia varoja. □

Työväen taloudellinen toiminta

□□ Työväenliikkeen omalla taloudellisella toiminnalla tarkoitetaan sen hallinnassa olevalla päätöksentekoenemmistöllä kontrolloimaa taloudellista toimintaa, jota harjoitetaan taloudellisen tuloksen saavuttamiseksi hyväksikäytettäväksi edelleen työväenliikkeen yleisten tavoitteiden ajamiseksi.

Tällä tavoin määriteltynä tarkasteluun kuuluu E-osuuskauppaliike, työväenliikkeen vakuutustoiminta, rakennustoiminta, pankkitoiminta, kustannus- ja kirjapainotoiminta sekä joukko irrallisia taloudellisia toimintoja mm. eri työväenyhdistysten kiinteistö- ja ravintolatoiminnat.

Työväenliikkeen tavoitteiden toteuttamiseksi on sen ollut

KIRJOITTAJA

EERO RANTALA
apulaisjohtaja,
kauppa- ja teollisuusministeri

käytettävä kulloiseenkin yhteiskunnalliseen tilanteeseen soveltuvia keinoja, joiden avulla on pyritty varmentamaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen.

Ei käsittääkseni ole epäilystäkään siitä, etteikö taloudellisten toimintojen luominen ja täten järjestötoiminnan turvallisuuden takaaminen ja riippumattomuuden aikaansaaminen ole ollut työväenliikkeen yhteiskunnallisen edistymisen välttämättömänä edellytyksenä.

Riippumattomuus

Riippumattomuus ei ainoastaan ole koskenut työväen järjestötoimintaa, vaan yhtä lailla yksityistä työväenliikkeen jäsentä. Tästä syystä varsin monella taloudellisen toiminnan alalla tapahtunut kehittäminen on merkinnyt yksityisen joko ammattiyhdistysliikkeen jäsenen tai osuuskunnan jäsenen perustarpeiden tyydyttämistä sillä tavoin, että hän on voinut tuntea olevansa mielipiteinensä riippumaton rahoittajasta.

Vaikuttamistavoite

Ensisijaisena vaikuttamistavoitteena on ollut edellytysten luominen omalle aatteelliselle ja järjestötoiminnalle. Toiseksi on ollut tavoitteena vaikuttaa siihen taloudelliseen järjestelmään, joka muutettavassa kapitalistisessa yhteiskunnassa vallitsee. Ja kolmanneksi on ollut tarkoitus vaikuttaa em. ensimmäisen ja toisen vaikutustien kautta yhteiskunnallisessa muutoksessa.

Tukitavoite

Tukitavoitteen olennainen sisältö on näkynyt ennenkaikkea osuustoiminnan laajenemisessa. Näin muotoutuneen toiminnan kautta on työväenliikkeen kontrollissa maamme suurin elintarviketeollisuus, noin 12—15 % vähittäiskaupan markkinoista, noin 12 % tukkukaupasta sekä merkittävä osa yritystoimintoja eri aloilla. Yhteiskunnan muuttuessa on työväenliikkeen jäsenistön välitön kontrollimahdollisuus osuuskuntiinsa suhteellisesti

vähentynyt. Vastaavasti työväenliikkeen edustajien kautta tapahtuva vaikutusmahdollisuus on lisääntynyt.

Varsin merkittävä osa työväenliikkeen yritystoiminnasta on joutunut kapitalistisessa yhteiskunnassa osoittamaan että ns. toisenlaista taloudellista toimintaa voidaan harjoittaa ympäröivän kapitalistisen yhteiskunnan paineessa.

Mielenkiintoista on, että kokeilu, nimeltään osuuskunta, muodostui niin hyödylliseksi yhteisomistuksen keinoksi, että monella tavoin järjestäytyneet tuottajat ovat omaksuneet tämän välineen.

Työväenliikkeen yritystoiminnan tärkeäksi tavoitteeksi on alunalkaen ja koko tämän laatuisen toiminnan ajan muodostunut taloudellista asiantuntemusta omaavan avainhenkilön koulutus.

Koulutusyhteiskunnan kehittyessä on tietenkin yhteiskunnan tuottamien asiantuntijoiden määrä myöskin työväenliikkeen tarkoituksiin lisääntynyt. Silti työväenliikkeessä nähdään tänäkin päivänä eri alojen taloudellisen koulutuksen ja — kokemuksen omaavien henkilöiden tarve ja omien taloudellisten laitosten merkitys kouluttajana ja tietojen antajana.

Mielipiteenvapaustavoite

Kaikista tähän asti esitellyistä tavoitteista tämä ehkä on eniten julkisesti keskusteltu. Kysymyshän on ns. tiedotushegemoniasta. Miten työväenliike saa omaa sanomaa ja omia tavoitteitaan julkisuuteen? Työväen lehdistö ja työväen kirjankustannustoiminta tähtää juuri tähän.

Riippuvuus suomalaisesta taloudellisesta järjestelmästä

On selvää, että laajetessaan työväenliikkeen taloudellinen toiminta on joutunut yhteistyöhön yksityisen ja julkisvallan taloudellisen vallan kanssa. Nykyisin työväenliikkeen yritystoiminta hyväksytään osaksi suomalaista taloudellista järjestelmää. On kuitenkin selvää, että taloudellinen ja yhteiskunnallinen kamppailu eri muodoissaan jatkuu — ja saa monissa yk-

sittäistapauksissa hyvinkin hämmästyttäviä piirteitä.

Työväenliike ei nykyyhteiskunnassakaan voi ummistaa silmiään siltä, että rahavirroista valtaosa kulkee hyvin suppean päätöksentekijäjoukon kautta ja että mielipidevirroista ja niiden ohjauksista niinikään kulkee valtaosa hyvin suppean päätöksentekijäjoukon kautta.

Jos ajatellaan pääomien tehokkaampaa käyttöä, on työväenliikkeen ajateltava ensin omaa taloudellista reviiriään, vaikkapa ns. konsernitarkastelua hyväksikäyttäen. Molempien työväenliikkeen osapuolten tulisi selvittää itselleen, minkälaista taloudellista arvopääomaa ne itse välittömästi hallitsevat. Tämän jälkeen on mahdollista edetä seuraavaan vaiheeseen ja tarkastella minkälaista taloudellista kokonaisuutta molemmat työväenliikkeen osapuolet yhteistoiminnassa hallitsevat. Tällä tavoin voidaan saada kokonaiskuva työväenliikkeen hegemoniasta taloudellisella alalla. Tieto on sen tehokkaamman käytön perusedellytys.

Työväenliikkeen taloudellinen valta ei pelkästään rajoitu sen omaan taloudelliseen toimintaan, vaan ulottuu työväenliikkeen edustuksen kautta niihin taloudellisiin arvoihin joita säädellään valtion, kuntien ja muiden julkishallinnollisten yhteisöjen toimesta.

Miten poliittinen ja ammatillinen työväenliike voi edesauttaa taloudellisten laitosten kehittämistä? Tästä kysymyksestä on keskusteltu paljon mutta varsin yleisellä tasolla. Olisi ymmärtääkseni aika, täsmällisesti konkreettisiin asioihin pitäytyen, luoda raamisto keskustelulle ja edetä sitten sovittuja tavoitteita kohti.

Solidaarisuuden nimiin työväenliikkeessä on kautta sen historian vannottu ja tätä on edellytetty myöskin tarkasteltaessa työväenliikkeen taloudellista toimintaa ja poliittista sekä ammatillista työväenliikettä. Näin on tapahtunutkin.

Pidän kuitenkin kohtuutto-

mana vaatimuksena, että työväenliikkeen jäsenistö ainoastaan solidaarisuudesta on työväenliikkeen taloudellisen toiminnan tukijoukkona. Tukijoukkona on huomattavasti perustellumpaa olla mikäli taloudellinen toiminta kykenee tarjoamaan eri muodoissa sellaisia palveluksia, jotka jäsenistö kokee tärkeiksi ja joiden puolesta se on valmis taittamaan peistä taloudellisten laitosten puolesta. Tässä suhteessa on pysyvä työsarka. □

Nyt voit lentää Pitkällä Ysillä

LONTOOSEEN
PARIISIIN
BRYSSELIIN ZÜRICHIIN
KÖÖPENHAMINAAN
FRANKFURTIIN

Lisätietoja ja lentoliput matkatoimistoista ja meiltä.

FINNAIR

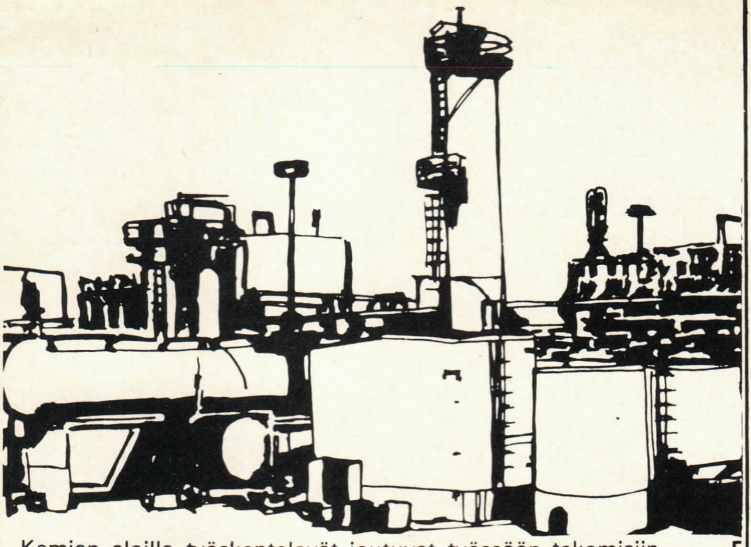

Kemian aloilla työskentelevät joutuvat työssään tekemisiin vaarallisten aineiden kanssa.

Turvallisen työsuojelun puuttuessa ovat kemian työntekijät järjestäytyneet miltei sataprosenttisesti

Kemian Työntekijäin Liittoon (KTL)

Taistelussaan tehostetun työsuojelun hyväksi on tämä järjestäytynyt työväki jo kyennyt poistamaan useita epäoikeudenmukaisuuksia työelämässään.

Kemian Työntekijäin Liitto r.y.

Haapaniemenkatu 7–9 B PL 324 Helsinki 53
puh. vaihde 70 911

KOULUTUS

Tavoitteet vielä selkiintymättä

□ □ Työväenliikkeen valistus- ja järjestötyön tukena on koko järjestäytyneen työväenliikkeen olemassaolon ajan ollut oma yhteiskunnallinen koulutus. Sosialistisen arvojen ja tavoitteiden omaksuminen sekä sisäistäminen on edellyttänyt omaa voimaperäistä kasvatustyötä.

Eräs tämän kasvatustyön laajimmista ja merkityksellisimmistä muodoista on ollut työväenliikkeen omissa sisäoppilaitoksissa järjestetty talven kestävä ns. pitkäkurssi. Aina toisen maailmansodan päättymisestä asti Työväen Akatemia työväenliikkeen ainoana omana yhteiskunnallisena oppilaitoksena kasvatti lukuisan joukon työväenliikkeen aktiiveja, luottamus-

KIRJOITTAJA

KARI KINNUNEN
Työväen Akatemian rehtori

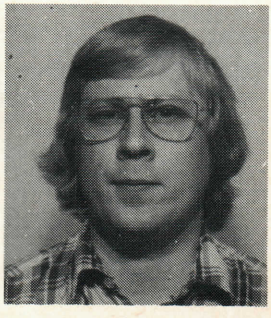

miehiä ja päätoimisia työntekijöitä niin ammattiyhdistysliikkeen piiriin kuin poliittisen järjestötyön palvelukseen. Tämän työn menestyksellisyyden osoituksena ovat mm. ne kymmenet sosialidemokraattiset kansanedustajat, joiden keskeisimmäksi yhteiskunnalliseksi koulutukseksi on muodostunut Työväen Akatemian perusoppijakso.

Sodanjälkeisen yhteiskunnallisen innostuksen vuosina työväenliike sai uutta uskoa toimintaansa. Sen seurauksena perustettiin neljä uutta työväenliikkeen oppilaitosta: Ammattiyhdistysopisto, Sirolaopisto, Voionmaan opisto ja Pohjolan opisto.

Työväenliikkeen sisäisessä koulutuksessa 1970-luku on merkinnyt koulutuksen olennaista laajenemista. Laajenemisen pääpaino on tapahtunut ammattiyhdistysliikkeen koulutuksessa. Se on keskittynyt ensisijassa lyhyisiin yleensä viisi päivää kestäviin kursseihin. Tänään ammattiyhdistysliikkeen koulutuksesta tapahtuukin noin 90 %:a lyhytkursseina.

Myös opistojen perus-

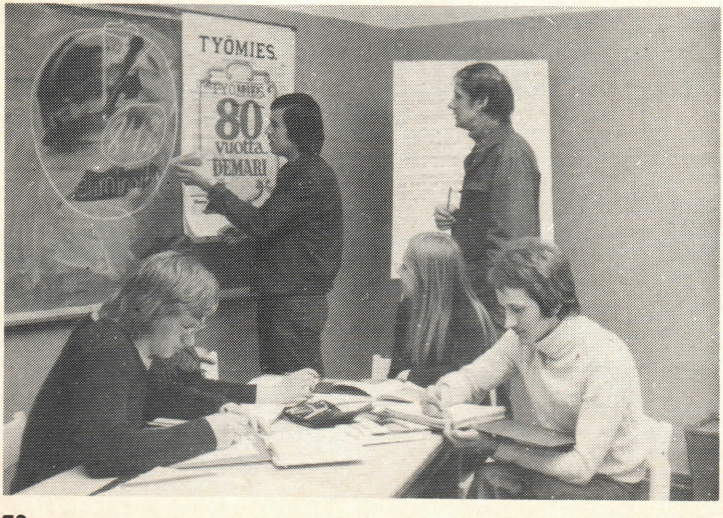

oppijaksot ovat kokeneet rakenteellisia uudistuksia. Pohjolan Opiston talven kestävä perusjakso puolitettiin 1970-luvun alussa kahdeksi 12 viikon mittaiseksi kurssiksi. Ammattiyhdistysopiston pitkän talvikurssin opiskelijamäärä ei 25 vuotta opiston perustamisen jälkeen vuonna 1975 yltänyt kuin runsaaseen puoleen perustamisvuoden opiskelijamäärästä. Voionmaan opisto muutti Pohjolan opiston tapaan perusoppijaksonsa vuonna 1976 kahdeksi 12 viikon kurssiksi. Työväen Akatemia supisti vuonna 1975 perusoppijaksonsa opiskelijamäärää kolmanneksella saadakseen tilaa lyhytkursseille.

Samanaikaisesti kuin virallisen koulujärjestelmän piirissä koulutuksen kestoa on pidennetty on kehitys työväenliikkeen omassa koulutuksessa ollut täysin vastakkainen. Toisaalta lyhytkestoisempaan koulutukseen siirtyminen on myös helpottanut koulutuksen tavoitettavuutta. Entistä suuremmat joukot järjestöväkeä on saatu koulutuksen piiriin. Kuitenkin näin laaja pelkän lyhytmuotoisen koulutuksen painottaminen laajemman ja syvemmän yhteiskunnallisen koulutuksen kustannuksella kuin viime vuosina on sosialidemokraattisessa liikkeessä tapahtunut ei voi olla herättämättä eräitä kysymyksiä.

Voidaanko viikonmittaisilla lyhytkursseilla antaa luottamushenkilöille ja järjestöaktiiveille riittävät tiedot ja valmiudet yhteiskunnallisia luottamustehtäviä ja järjestötyötä varten? Onko tarve laajemman yhteiskunnallisen tiedon hallintaan vähentynyt, vai korvaako peruskoulu osan aiemmasta työväenliikkeen omasta yhteiskunnallisesta koulutuksesta? Eikö korkeamman koulutuksen saaneen puolueväen ja lyhyen koulutuksen käyneen pitkänlinjan väen onnistunut yhteistyö edellytä muuta kuin viikon lyhytkurssin käymisen jälkimmäisten kohdalta? Millä tavoin tulevaisuudessa aiotaan taata sosialidemokraattisen liikkeeseen myös johtaville paikoille sekä luottamus-

henkilöille että toimitsijoina tilaa myös lyhyemmän yleisivistävän koulutuksen saaneille?

Työväenliikkeen tähänastiset kokemukset pitkien perusoppijaksojen merkityksestä järjestödemokratian edistäjinä ja työväen omien joukkojen yhteiskunnallisen tietotason kohottajina ovat olleet pelkästään myönteiset. Työväenliikkeen oman pidemmän yhteiskunnallisen koulutuksen kehittämisen tielle näyttää tänään kuitenkin kasautuneen joukko uhkaavia pilviä.

Keskeisimmät esteet laajan yhteiskunnallisen koulutuksen kehittämiselle ovat seuraavat: perusoppijaksojen opiskelijoiden taloudellinen tuki puuttuu käytännössä lähes kokonaan. Järjestöt maksavat viikon kurssille osallistujalle kurssimaksun lisäksi useimmiten myös päivärahan. Kolmenkymmenen viikon mittaiselle perusoppijakson opiskelijalle ei katsota olevan tarvetta korvata sen enempää kurssikustannuksia kuin ansionmenetystäkään. Työväenliikkeen oman pitkän koulutuksen käyneiden jäsenten voimavaroja ja tietovarantoa ei vielä osata riittävästi hyödyntää järjestötyössä. Aktiivinen ohjaus pidempikestoiseen työväenliikkeen omaan koulutukseen ei näytä yleensä kuuluvan sosialidemokraattisten järjestöjen tehtäviin.

Osa ammattiyhdistysliikkeen palveluksessa olevista demareista ei vieläkään voi omantuntonsa puhtauden säilyttämisen vuoksi tukea sosialidemokraattista koulutusta taloudellisesti, koska liitto joutuisi mahdollisesti ehkä joskus tulevaisuudessa myöntämään samat edut myös kommunistille. Parempi siis antaa opinhaluisen kärsiä tai mieluiten jäädä kokonaan pois koulutuksesta. ”Ei minullekaan kukaan maksanut kurssimaksuja”.

Selkeä näkemys järjestökoulutuksen tavoitteista, sen eri tasoista, muodoista ja kytkennöistä pitkäntähtäyksen sosialidemokraattiseen järjestötyöhön on vielä osin kir-

kastumatta. Vasta senjälkeen kun me sosialidemokraattisen järjestötyön piirissä olemme sisäistäneet koulutuksen osana järjestötyön kokonaisuutta voimme antaa vastauksen siihen, miten sosialidemokraattisten opistojen perusoppijaksojen 13 000 vuosittaista koulutettavapäivää — puolet kaikesta sosialidemokraattisesta koulutuksesta — voidaan entistä paremmin ja tehokkaammin saattaa palvelemaan sosialismin ja demokratian asiaa. □

TYÖVÄEN AKATEMIA

02700 KAUNIAINEN, Puhelin 90/502865 ja 502406

KOULUTUS 1978

Perusoppijakso

Kansankorkeakoulun ensimmäisen ja toisen vuosikurssin tavoitteena on täydentää lähinnä työväestöön kuuluvien nuorten ja aikuisten peruskoulutusta ja lisätä heidän tietoaan yhteiskunnasta, heidän yhteistyökykyään, luovuuttaan, kriittistä ajatteluaan sekä heidän valmiuksiaan toimia yhteiskunnan muuttamiseksi sosialidemokraattisen ideologian päämäärien mukaiseksi. Vuosikurssin työaika on 30 viikkoa. Lukukausi alkaa vuosittain syyskuun alussa.

Kurssit

• Yhteiskunnalliset kurssit (työväen järjestöjen palveluksessa oleville)	Johtamistaidon seminaari II C	13.02.—17.02.
	Talouspolitiikan seminaari I A	06.03.—10.03.
	Ammattiyhdistyspolitiikan kurssi	03.04.—07.04.
	Johtamistaidon seminaari III B	29.05.—02.06.
	Ideologinen kurssi I A	07.08.—11.08.
	Johtamistaidon seminaari III C	28.08.—01.09.
	Toimistotyöntekijäin kurssi	11.09.—15.09.
	Neuvottelutaidon kurssi I A	02.10.—06.10.
	Ideologinen kurssi I B	16.10.—20.10.
• Luottamushenkilökurssit	Kunnallispolitiikan kurssi I	13.03.—17.03.
	Ideologinen Kurssi I	08.05.—12.05.
	Kunnallispolitiikan kurssi II	22.05.—26.05.
	Kunnallispolitiikan kurssi III	26.06.—30.06.
	Kunnallispolitiikan kurssi IV	28.08.—01.09.
	Kunnallispolitiikan kurssi V	18.09.—22.09.
	Ideologinen kurssi II	13.11.—17.11.
• Kouluttajakurssit	Pedagoginen seminaari IV A	02.01.—06.01.
	Koulutuspoliittinen seminaari	05.06.—09.06.
	Pedagoginen seminaari IV B	14.08.—18.08.
	Luennoitsijakurssi	06.11.—10.11.
• Kielikurssit	Englannin kielen tehokurssi I	12.06.—22.06.
	Englannin kielen tehokurssi II	26.06.—07.07.
	Venäjän kielen tehokurssi I	10.07.—21.07.
	Venäjän kielen tehokurssi II	31.07.—11.08.
• Muut kurssit	SNK:n kesälukio	05.06.—16.06.
	Eläkeläisten yhteiskunnallinen kurssi	24.07.—28.07.

VOIONMAAN OPISTO

vuoden 1978 kurssit

Kolmen kuukauden kurssit on tarkoitettu ammattiyhdistysliikkeessä, kunnallispolitiikassa sekä järjestöissä toimiville luottamus- ja toimihenkilöille sekä muille työväenliikkeen aktiivijäsenille.

29. 01.—28. 04. 10. 09.—09. 12.

Työpaikkakurssit on tarkoitettu työpaikoilla ja/tai ammattiosastoissa luottamustehtävissä toimiville puolueen jäsenille.

13. 02.—17. 02. 18. 09.—22. 09. 30. 10.—03. 11.
13. 03.—17. 03. 02. 10.—06. 10. 13. 11.—17. 11.
17. 04.—21. 04. 16. 10.—20. 10. 27. 11.—01. 12.
15. 05.—19. 05.

Työpaikkajatkokurssit on tarkoitettu työpaikkakurssin käyneille.

20. 02.—24. 02. 03. 04.—07. 04.* 04. 09.—08. 09.

* Metallityöväen Liiton jäsenille

Poliittisen toiminnan suunnittelukurssit on tarkoitettu puolueosastojen johtokuntien, kunnallistoimikuntien, nuoriso-osastojen/jaostojen toimikuntien, kotkatoimikuntien sekä muiden sisarjärjestöjen paikallisten toimikuntien jäsenille.

27. 02.—03. 03. 08. 05.—12. 05. 09. 10.—13. 10.
06. 03.—10. 03.(K-S) 22. 05.—26. 05. 23. 10.—27. 10.
10. 04.—14. 04. 11. 09.—15. 09. 06. 11.—10. 11.
24. 04.—28. 04. 25. 09.—29. 09. 20. 11.—24. 11.

Kolmen kuukauden kursseista saa lähemmät tiedot opistosta, osoite 34130 Ylinen, puhelin 931-82091. Muille kursseille ilmoittaudutaan kirjallisesti SDP:n piiritoimistojen kautta, jotka mielihyvin antavat myös lisätietoja näistä kursseista.

metalli

työväenliikkeen etujoukko

HISTORIAA

Työväen Kalenterin vuosikymmenet

□□ Työväen Kalenteri täyttää vuonna 1978 70 vuotta. Kalenteri sai alkunsa kirjansitoja ja ammattiyhdistysaktiivi Vihtori Montosen Sos.-dem. puolueneuvostolle vuonna 1907 lähettämästä kirjeestä.

Työväen Kalenterin nykyisen sarjan ensimmäinen osa ilmestyi vuodelle 1908, siis 70 vuotta sitten. Se käsitti almanakkaosaston muistiinpanotiloineen, artikkeliosaston kuvitettuna ja osoitteita ym. tietoja. Erityisen kiinnostava on lukijan kannalta myös luettelo historiallisten tapahtumain merkkipäivistä.

KIRJOITTAJA

HEIMO HUHTANEN
Työväen muistitietotoimikunnan tutkimussihteeri

Jo aikaisemmin 1890-luvulla oli ns. wrightiläisten aikana toimitettu Työväen Kalenterin sarjaa, joka sisälsi pääasiassa järjestöjen esittelyjä ja sen ajan "hengessä" kirjoitettuja artikkeleita. Vuonna 1901 oli julkaistu samantyyppinen kalenteri myös Työväen puoluehallinnon toimesta. Sittemmin tamperelainen yksityisyrittäjä Matti Vuolukka kustansi "Eteenpäin Kalenteri kansalle" -julkaisua, jota nähtävästi oli levitetty erityisesti työväenjärjestöjen piirissä. Kalenterin suhteellisen korkea hinta ja vaatimaton sisältö herättivät sittemmin arvostelua.

Keväällä 1907 kääntyi kirjansitoja ja ammattiyhdistysaktiivi Vihtori Montonen kirjeitse Sos.dem. puolueneuvoston puoleen ja esitti suunnitelman puolueen oman kalenterin julkaisemiseksi. Elettiin ensimmäisten yksikamarisen eduskuntamme vaalien jälkeisiä kuukausia. Puolueen toiminta-aktiivisuus, julkaisutoiminta ja jäsenmäärä elivät vuoden 1905 suurlakosta alkaneen "korkeasuhtanteensa" vaihetta. Elettiin suurten toiveiden ja odotusten aikaa.

"Maan väestö tietää, että ensi kerran ns. kansanedustajat kokoontuu Suomessa tänne pääkaupunkiin neuvottelemaan maan ja kansan yhteisistä asioista. Kun maan työteliäimmän väestön, se on Sosialidemokraattinen Puolue esiintyy jo alusta alkaen Kansan voimakkaimpana puolueena, niin varmaan tämä kokoontumispäiväkin on oleva merkkipäivä pienen kansamme historiassa. Eikä vähemmästä merkityksestä edellisten valtiollisten tapahtumasarjain joukossa." Näin kirjoitti Montonen.

Samalla hän esitti suunnitel-

Kirjansitoja Vihtori Montosen kirjeestä sai alkunsa SDP:n oman kalenterin julkaiseminen. Montosta ei tyydyttänyt yksityisten kalenterin tekijöiden vaatimattomat yritykset. Lennokkaassa kirjeessä hän vaati puoluetta kalenterin julkaisijaksi.

Alla kirjoittama kohkenee „Asv: Suomen Nervoarolle"
i joka niin voilakkaasti johti vaalitaistoina, ja käyhälöitö puo=
lueemme i vapauteen — tänäkaamme etistys kulkua, kansan =
vallaisuutta kohti, esittää myötä seuraavan kaavian,
pienen mutta varmaan joka päivänä käsillä; taskuina, mathoilla
ja melkeimpä joka kethinen kirjaan. Se olisi „Käsi ja Muistikirja
ellä niihen ilmestyty Kalenderi" joka vuoden mukaan, kuittaisiin Täinä
olisi kansalle ja meidän puolelle ennen tervetullut muisto,
joka aina vaatteellisilla kirjoituksillaan muistuttaisi ellä —
velaustan on edelleenkin vain kansan Etuhenmalla „Suoseli=
demokraattisilla Puolueilla ¼ täinä meidän pieni kun muissa=
kin sivistys maissa.

mansa jokapäiväiseen käyttöön sopivaksi kirjaseksi. ”Se olisi Käsi- ja muistikirja että siihen yhdistetty Kalenderi, joka vuoden mukaan uusittaisiin. Tämä olisi kansalle ja meidän puolueelle suuri tervetullut muisto, joka aina aatteellisilla kirjoituksillaan muistuttaisi, että pelastus on odotettavissa vain kansan eduskunnalta, Sosialidemokraattiselta puolueelta tässä meidän niin kuin muissakin sivistysmaissa.” Montonen uskoi puolueneuvoston oivaltavan että kirjanen löytää ystävänsä yksinkertaisesta oppineeseen asti ja että menekki sillä varmaan olisi suuri.

Koska tässä esitelty kirje oli nähtävästi lopullisena sysäyksenä uuden kalenterisarjan aloittamiselle välittömästi, kannattaa kiinnittää huomiota Montosen perusteluihin. Edellä jo viitattiin aatteellisesti kasvattavaan merkitykseen ja myös siihen, että vastaanottajia ja menekkiä kirjaselle löytyisi.

Kirjoittaja viittaa Eteenpäin kalenterin hintaansa nähden vaatimattomaan sisältöön ja toimitustapaan: ”Joten se sydämmeen tuntuu, kun puolueemme toiminnalla rikastuneet vuolukat ravitsevat puoluettamme niistä muruista, jotka heidän pöydiltänsä karisee. Samalla nämät puolue matit kilvan hiihkuvat kiristyslakeja — porvarien kanssa juovat ja huolivat. Kuten öisten yököt lentelevät taiston päivinä piilossa pysyvät”. . . Saksien käyttö, kuvien leikkely lehdistä ja oikoluku ”elköön enään sopiko vieläpä itse puoluehallinnolta siirtämään 50 000 tuhansia sillä sen jo huomaa tehtaan seinien sisällä päiväkaudet hyörivä työmieskin.” Montosen aloite oli pohjana asian kehittelylle puolueelimissä. Vuolukan Eteenpäin-kalenteri oli vuonna 1907 1,75 hintainen kovakantisena. Puolueen omaa kalenteria suunniteltaessa katsottiin, että samanlaajuinen toistasataa sivua käsittävä kirjanen voitaisiin julkaista parempitasoisena ja voittoa tuottavana puolta halvemmalla. Puolueen markkinoin-

tiorganisaatio oli tehokas ja kustannustoiminta oli jäsenmaksujen ohella merkittävin tuloerä silloin hyvin vaatimattomassa puolueen taloudessa. Työväen kalenteri muodostui jo alkuvuosinaan keskeiseksi tekijäksi tässä julkaisutoiminnassa ja sen tuotto merkitsi vuoden 1920 vaiheilla jopa suurinta osaa puolueen vähäisistä tuloista. Vuoden 1930 vaiheilta alkaen sen taloudellinen merkitys on ollut aina vähäisempää.

Työväen Kalenterin toimitti vuodeksi 1908 Sosialistisen aikakauslehden toimitus ja julkaisi puoluetoimikunta. Sen laajuus paisui 223 sivuun ja hinta kovakantisena oli 1,20 markkaa. Toimitustapa oli todella huolellista ja sisältö muodostui tärkeäksi tiedon lähteeksi jatkuvassa sarjassa. Toimittajiin ja kirjoittajiin kuului puolueen nuorta sivistyneistöä mm. Edv. Gylling, Väinö Tanner, Yrjö Sirola ja Julius Ailio. Sisältöön kuului myös käännettynä ulkomaista aineistoa. Vuoden 1910 kalenterissa julkaistiin toimittajien oma esittely tärkeimmistä artikkeleista: Työväen kalenteri I sisälsi tietoja Suomen ammattiliitoista, kansainvälisen työväenliikkeen voimasta, Suomen ruots. työväenliikkeestä, työväen lehdistä, Venäjän toisesta duumasta, Belgian osuusliikkeestä, vedenpaisumustarinoista, Stuttgardin kansainvälisestä kongressista, tautien syistä, Suomen maataloudesta ym. Työväen Kalenteri II (1909) sisälsi tietoja puoluetoiminnasta, arpajaisten pidosta, kokoustavoista, Suomen kansalaisten oikeuksista, työväen lainsäädännöstä, kunnallisasetuksesta, juomalakkoliikkeestä, välikyselystä, Venäjän taloudellisesta asemasta, Suomen taloudellisesta kehityksestä, ammatillisesta järjestäytymisestä maailmassa, työväenkirjastoista ym. Molemmissa sitäpaitsi merkkipäiviä, puoluetilastoja, muistosanoja vainajille ja vuosikatsaukset sekä kuvia ja kirjoituksia taiteen alalta. Kun samantapaista toimitusperiaatetta noudatettiin jatkossakin oli

nyt syntynyt monella tavoin merkittävä julkaisusarja.

Vuoden 1908 kalenterin painos oli 35 000 ja sen tuottama voitto 7 500 markkaa. Painos kohosi jatkuvasti ja oli vuonna 1913 jo 75 000 kappaletta, myös voitto kohosi samassa suhteessa. Rinnakkaisena ilmestyi ruotsinkielinen Fickkalender, jonka painos oli vuonna 1912 5 200 kappaletta. Kalenterin huippuluvuksi muodostui todennäköisesti vuoden 1918 painos. Sen tuotto tosin pienentyneenäkin oli tärkeä tulolähde puolueen noustessa syksyllä 1918 jälkeen sisällissodan kurimuksesta. Koska puolueen omat mahdollisuudet julkaisemiseen tuolloin olivat vähäiset toimi vuoden 1919 kalenterin julkaisijana tuolloin tehdyn sopimuksen perusteella Kulutusosuuskuntien Keskusliitto. Seuraavasta vuodesta alkaen on julkaisijana ollut jälleen Sos.dem. puoluetoimikunta. Vaikka kalenterin merkitys esim. taloudelliselta kannalta ei ole enää entisensä on sarjan jatkuvuus yleensä koettu tärkeäksi ja lukuisat uskolliset asiamiehet ovat uurastaneet sen levittämiseksi.

Kalenterin kirjoittajien sarja muodostaisi oman mielenkiintoisen lukunsa samoin kuin heidän aiheensakin. Nuorten toimitsijain ja toimittajien muodossa tai muutoin ilmaantuu vanhempien hahmojen rinnalle uusia nimiä ja uusia virtauksia. Mainittakoonpa vaikka 1950-luvun nimiä: Leskisen, Kallisen, Varjosen, Huhdan ym. rinnalla esittelee m.m. Armas Siimes ”psykologisen opetuksen” teoriaansa, Suurelle yleisölle silloin vielä Tuntemattomia olivat Olli Uoti ja Kaarlo Pitsinki, Erkki Raatikainen, Pauli Burman jne. Vuosikerrat tuovat esiin lukemattoman joukon järjestöväen piirissä tai muutoinkin tunnetuksi tulleita nimiä. Monet niistä ovat jo unohtuneet, toiset eivät milloinkaan.

□

Sirkuskatu ja Paasivuorenkatu

□□ **Kun Matti Paasivuori 1937 kuoli, omistettiin hänen nimelleen Suomen Sosialidemokraatin ja SDP:n talon sekä Työväentalon vieritse kulkeva katu, joka siihen saakka oli kantanut Sirkuskadun nimeä. Nimen antamista ei erikseen juhlittu, vaikka pikku juhlatilaisuus paikallaan olisi ollutkin.**

Paasi-Matin poika Arvo Paasivuori ei muista tapahtuman aiheuttaneen perhepiirissä mitään erikoista. Sen hän muistaa, että Sirkuskadun nimen muuttamista Paasivuorenkaduksi ajoi erityisesti Sasu Punanen eli Yrjö Räisänen ja hänen kannustimensa oli hiukan erikoinen. Hän oli huonoissa väleissä Väinö Tannerin kanssa ja pelkäsi tämän

KIRJOITTAJA

ERKKI WIKSTEN
Suomen Sosialidemokraatin toimittaja

saavan nimiinsä Sirkuskadun ja siksi hän kiirehti kadun nimittämistä Paasivuoren mukaan. Ja kukaan ei kiistä sitä, etteikö Matti Paasivuori, monet tuiskut ja taistot läpi käynyt suoraselkäinen työväenjohtaja, olisi ansainnut oman katunsa hyvin lähelle niitä taloja, joiden elämään hänen elämänsä oli liittynyt.

Nimi Sirkuskatu annettiin joskus viime vuosisadan lopulla Hakaniemestä länteen johtavalle kadulle siksi, että nykyisellä Elannon tontilla olleesta rakennuksesta oli tapettitehdas muuttanut Pietariin ja tilalle tullut sirkus. Niihin aikoihin oli palanut niemellä sijainnut suosittu ravintola, jota ylioppilaat nimittivät Säästöpankiksi, ja jättänyt itsestään muistoksi rantakadun — Säästöpankinrannan. Sen viereiselle tontille syntyi 1908 Siltasaaren graniittilinna, Työväentalo, joka sittemmin oli enemmän taikka vähemmän koko maan työväenliikkeen keskipisteenä.

Maininnan ansaitsee toinenkin samana vuonna sattunut syntyminen. Työväentalon naapuritontilla olleessa puutalossa syntyi akateemikko Mika Waltari, joka sittemmin oli Matti Paasivuoren Arvo-pojan koulutoveri ja kaveri. Nyt Waltarimme synnyintalo on purettu ja tontille nousee yksin vähin uusi talo Sosialidemokraattisen Puolueen päämajaksi.

Kun Paasivuorenkatu 3:n talo, josta Suomen Sosialidemokraatti jo muutti Roihupeltoonsa, puretaan, on se sinänsä historiallinen tapaus, mutta historiaa syntyy lisäksi myös siten, että talon länsipäädyn muurauksesta tulevat esille suurlakkokomitean paperit. Anders Emil Leino, joka monta vuosikymmentä toimi työväen järjestötehtävissä eräänä työväenliikkeemme ”yleiskoneista”, tähdensi aina, että pitää säilyttää muistitieto papereiden olemisesta tuossa seinämuurauksessa. Leino oli suurlakkokomitean jäsen ja kun lakot oli pidetty ja paperit alkoivat olla vähän kuumiakin, istuttiin ja poh-

dittiin niinkö olisi parempi polttaa koko paperipino. Asian ratkaisi komitean toinen muurarijäsen. Hän hankki laatikon, löi paperit siihen ja muurasi pakkauksen silloin rakenteilla olleen Sirkuskatu 3:n seinään. Leinon mukaan laatikko on Työväentalon uutta osaa vasten olevassa seinässä toisen tai kolmannen kerroksen korkeudella.

• Kun Sirkuskatu sai Paasivuorenkadun nimen, ryhdyttiin Paasi-nimeä viljelemään laajemmaltikin. HTY:n ravintolasta tuli Paasiravintola ja STS:n uudesta pääkonttorista Paasitalo. Loppuvuotensa Suomen Sosialidemokraatin keskusneiti kiekaisi soittajan korvaan: Paasikeskus!

Ennen oli vain Sirkuskatu ja sen puistikko Sirkuspuisto. 30-luvun lopulla puisto viimeisteltiin ja sen molemmin puolin vedettiin katukiveys. Sitä ennen puistikko oli luonnonvarainen.

STS:n Paasitalon paikalla oli iso kerrostalo, joka oli merenpohjan päällä ja vei ensimmäisen rakentajansa pehmeäpohjaisuuden vuoksi vararikkoon. Aikaa myöten talo hiljaa vajosi ja oli purettava pois. STS paalutti uuden rakennuksen pohjaa pitkän aikaa, niin että on luultavaa alustan nyt kestävän.

Paasivuorenkatu 3 rakennettiin suurlakon aikaan ja 1906 Työmieslehti — Suomen Sosialidemokraatin edeltäjä — avasi siinä toimituksensa oltuaan sitä ennen jonkin aikaa Paasitalon paikalla olleessa Sirkuskatu l:ssä, jonne se muutti pitkän ja vaiherikkaan muuttokierroksen jälkeen.

Talosta on eri aikoina tullut ulos monenlaista lehteä. Aluksi tuli Työmies ja kansalaissodan aikana sen rinnalla puoluetoimiston kolmannessa kerroksessa toimitettu Kansanvaltuuskunnan Tiedonantaja ja kun talossa majailleet saksalaiset olivat

---

Työväen Sanomalehtien johtokunta kokoontui säännöllisesti Paasivuorenkatu 3:ssa. Kuvassa taustalla piirros talon julkisivusta.

1918 lähteneet, alkoi Työmiehen tehtävää jatkaa Suomen Sosialidemokraatti, joka 1918 loppuvuodesta väliaikaisen lakkautuksen takia ilmestyi nimellä Uusi Sosialidemokraatti. Suomen Sosialidemokraatin Uudenmaan painoksena tuli 1920-luvulla parin vuoden ajan Uusmaan Työmies jatkaen työmies-nimen perinnettä. Ruotsinkieliset sosialidemokraatit ovat toimittaneet "Paasivuorigatan" 3:ssaan Arbetarbladetia, joka välillä kantoi nimeä Svenska Demokraten.

Pari vuosikymmentä kustansi Kansanvalta nuorisoliiton lehteä, joka aluksi kulki pitkään nimellä Työläisnuoriso, mutta muuttui loppuaikana Vihuriksi. Aivan erikseen on mainittava pilalehti Kurikka, joka 1904—54 ilmestyi Kust. Oy Kansanvallan kustantamana. Se oli monissa työväen taisteluvaiheissa se lyömäase, jolla otettiin naurajat omalle puolelle.

• Paasivuorenkatu oli sodanjälkeisinä vuosina ikäänkuin suuri perhe, josta lapset yksitellen lähtevät maailmalle.

Ammattiliitot pitivät ikäänkuin perinteellisesti liittokokouksensa Työväentalon juhlasalissa, mutta nyt vähänkin isompi ammattiliitto on jo vuosikaudet pitänyt liittokokoustyyssijanaan Dipolia. Enää eivät ammattiliittojen toimistotkaan ole Paasivuorenkadulla muutamaa "viimeistä mohikaania" lukuunottamatta. Ennen Siltasaaren Graniittilinna oli ammattiyhdistysliikkeen keskus, jossa piti taloaan ammatillinen keskusjärjestö ja useimmat sen jäsenliitot.

Monet muutkin työväenjärjestöt ovat jättäneet Paasivuorenkadun synnyttyään ja vartuttuaan suureksi sen varrella.

• Vuonna 1918 Paasivuorenkatu 5:ssä istui kansanvaltuuskunnan virastoja, siellä oli aluksi koko punakaartin pääesikunta ja Helsingin paikallinen esikunta, kunnes päämaja muutti Kallion kansakouluun Neljännelle linjalle. Punakaartin asettumisesta taloksi HTY:n taloon ei ollut

talon johtokunnan kanssa puhuttu mitään ja siksi majailua talossa eivät pitäneet erityisen mieluisana ne miehet, jotka taloa johtivat ja jotka olivat kansalaissotaa edeltäneissä järjestöjen kokouksissa kannattaneet ns. parlamentaarisen toiminnan linjaa ja vastustaneet aseellista yhteenottoa. Näihin aseellisen toiminnan vastustajiin kuuluivat mm. Albert Surjola (silloin vielä Siren) ja Albin Karjalainen, jotka johtivat työväentalon talouspuolta. Kansalaissodan lopussa saksalaisten jo lähetessä Siltasaarta nuo miehet yrittivät vielä valkoista antautumislippua Työväentalon torniin, mutta heitä vastaan tuli punaisten esikunnan miehiä ja nämä uhkasivat

Keväällä 1918 saksalainen tykistö ampui Työväentaloa ja sytytti tornin ja kattorakennelmat palamaan. Kuvassa saksalaisia sotilaita Paasivuorenkatu 5:n portilla.

ampua, jos joku valkoisen lipun salkoon nostaisi. 12. 4. 1918 saksalainen tykistö ryhtyi ampumaan Töölön Sokeritehtaan rannasta ja sytytti Työväentalon tornin ja juhlasalin kattorakennelmanpalamaan.

Kahtakaan vuotta Työväentalo ei ehtinyt olla vaurioituneena kun työväenjärjestöjen jäsenet sen korjasivat entiseen kuntoonsa. 1920-luvulla Työväentalo sai sen lisäosan, jossa on nyt sen ravintola, suuri eteisaula ja näiden päällä monta kerrosta toimistotilaa.

1950-luku muutti katukuvaa jälleen, kun Työväentalon ja Suomen Sosialidemokraatin toimitalon välinen tyhjä tontti rakennettiin täyteen ja piha-alueelle rakennettiin vielä lisätiloja lehden laajennetulle kirjapainolle.

• Viime vuosisadan loppuvuosikymmeninä Hakaniemi ja Siltasaari näyttivät toisenlaisilta kuin nyt. Kaita tie tuli Sörnäisten kautta kaupunkiin, ohitti Arenan talon luona Hakaniemen, joka oli silloin todella niemi, eikä tori, niinkuin nyt. Tie kulki sitten nykyisen STS:n pääkonttorirakennuksen jalkakäytävän paikkeilla ohi vasemmalle jäävien saarien, isomman Hiirisaaren ja pienemmän Rottaholman ja ohitti nykyisen Metallitalon paikkeilla olleen Stenbergin tehtaan, jossa oli mm. laivatelakka. Kaupungin eteläosaan johti Pitkäsilta, mutta se oli silloin vielä puinen ja kapea. Kallion kaupunginosa oli silloin vielä kalliota sanan varsinaisessa merkityksessä. Sen ensimmäiset rakennusvaiheet toivat puutaloyhdyskuntia, Suruttomain villat, Kinaporin (Vaasankadun) yhdyskunnan jne. Haapaniemen kohdalla Hämeentien varrella oli Vuorelan Työväentalo, josta lähti liikkeelle se teatteritoiminta, joka vuosikymmenien kuluttua johti Kaupunginteatterin perustamiseen.

Paasivuorenkadun seuraava ulkonäön muutos liittyy Elannon tavaratalon uudisrakennukseen. Aikaisemmin sen paikalla oli juutalaisten synagoga vieressään Langre-

nin portteritehdas ja joukko puisia asuintaloja. Yksi niistä tuhoutui 1918 tykistötulessa, Mika Waltarin synnyintalo purettiin viimeksi ja Elannon uudisrakennustyön alkaessa hävisi toinen vanhaan puutaloyhdyskuntaan kuulunut rakennus Paasivuorenkatu 6:sta.

Seuraavat rakennustyöt siirtävät puolueen Paasivuorenpuistikon päähän Saariniemenkadulle ja Paasivuorenkatu 3, talo, josta on johdettu ehkä useimpien työväenliikkeemme historian lehtien täyttämät tapahtumat, siirtyy historiaan. Työväenliikkeemme Sirkuskadun vaihe näyttää olevan ohi.

□

Hakaniemi ja Siltasaari näyttivät vuosisadan vaihteessa toisenlaisilta kuin nyt. Kuva on tämän vuosisadan alkuvuosikymmeneltä. Edessä kadunkunnostajia, taustalla työväentalon torni.

Hoidamme valtakunnallisten järjestöjen arpajaisia.

Liity Sinäkin
Kultareunan asiamieheksi!

Tilaa asiamiesehdot meiltä.

KULTAREUNA KULTAREUNA KULTAREUNA KULTAREUNA

KULTAREUNA ry

Kustaankatu 4
00500 Helsinki 50
Puh. 711377

Kaarlo Harvala — arvoituksellinen puheenjohtaja

□□ Kaarlo Harvalan SDP:n puheenjohtajakausi kesti kaikkiaan 12 vuotta. Hänen asemastaan ja merkityksestään ei tuona aikana muodostunut kuitenkaan selkeää käsitystä.

Sosialidemokraattisen puolueen puoluetoimikunnan puheenjohtajat ovat useassa tapauksessa olleet henkilöitä, joiden panos on sävyttänyt puolueen yleistä poliittista linjaa ja usein puheenjohtajan nimi on noussut symbolisoimaan tiettyä vaihetta. Ainakin puheenjohtajan nimi on ollut laajalti tunnettu.

KIRJOITTAJA

HANNU SOIKKANEN
dosentti,
professori

Mutta vuosina 1930—1942, jolloin puolueen puheenjohtajana toimi Kaarlo Harvala, ei hänen nimensä ollut esillä. Häntä ei juuri tunnettu eikä nimenomaan puolueen puheenjohtajana poliittisessa elämässä. Useimmiten Tannerin nimi liitettiin puolueen linjaan, ja tavallisten kansalaisten piirissä näyttää olleen yleisenä käsitys, että Tanner oli puolueen puheenjohtajakin.

Kaarlo Harvala tuli puolueen puheenjohtajaksi vuonna 1930, jolloin Tanner palasi puoluetoimikuntaan. Hänhän oli vuoden 1926 puoluekokouksessa jäänyt syrjään. Hän oli tosin saanut niukan enemmistön puolueen puheenjohtajan vaalissa Paasivuoren ollessa vastaehdokkaana, mutta kun puoluetoimikuntaan oli valittu huplilaista oppositiota edustava enemmistö, niin Tanner oli kieltäytynyt. Vuoden 1930 puoluekokouksessa Tanner oli palannut puoluetoimikuntaan huolimatta siitä, että häntä oli ankarasti arvosteltu hänen otettuaan vastaan presidentin sijaisena toukokuun 16. päivän paraatin 1927. Tanner oli palannut rohkeana lapuanliikkeen arvostelijana eikä niinkään käytännöllisen reformismin edustajana. Tannerin ehdokkaana puolueen puheenjohtajaksi oli valittu juuri Harvala ja hän oli tällöin äänin 73—66 voittanut Matti Paasivuoren, joka ei leimallisesti edustanut oppositiota, mutta joka oli opposition ehdokas.

Puheenjohtajaksi tulleella Harvalalla oli jo takanaan pitkä ura sosialidemokraattisessa työväenliikkeessä. Hän oli syntynyt Ruovedellä 1885 mäkitupalaisen poikana ja kuuluminen maalaisköyhälistöön vaikutti sitten siihen, että hänen keskeiseksi toiminta-alakseen muodostui lehtityön ohella juuri torppareiden ja pienviljelijöiden asemaan liittyvät kysymykset. Hän oli ennen kansalaissotaa Maanvuokraajien liiton sihteeri ja sitten kansalaissodan jälkeen hän toimi Pienviljelijäin liitossa ollen jopa sen keskeinen puuhamies. Lehtimiesuransa hän

aloitti Kansan Lehdessä ja oli sitten turkulaisessa Sosialistissa. Vuoteen 1925 hän toimi Suomen Sosialidemokraatissa, ja sen jälkeen hänen päätoimensa oli Pienviljelijäin liitossa, jonka sihteerinä hän toimi. Harvala valittiin kansanedustajaksi kotivaalipiiristään Pohjois-Hämeestä.

Puolueen puheenjohtajana Harvalan asema on jäänyt sikäli selkiytymättömäksi, että hänen kautensa on niin selvästi viety Tannerin nimiin. Hän tuli kyllä valituksi nimenomaan "tannerilaisten" ehdokkaana, mutta tavoitteena oli kai kompromissi sikäli, että Harvala tasoittaisi eroja puoluetoimikunnassa. Toisaalta on todettava, että vuoden 1930 puoluekokouksessa entinen enemmistö eli ns. huplilaiset ja tannerilaiset olivat samaa mieltä suurista ohjelmallisista kysymyksistä. Erimielisyydet sijoittuivat pääasiassa aivan käytännöllisiin kysymyksiin ja henkilökysymyksiin. Vuosikymmenen alussa sosialidemokraattinen puolue oli siinä määrin ulkonaisen paineen alaisena, että jo se yhdisti eri ryhmät. Näin Harvala vuoden 1933 puoluekokouksen jälkeen jatkoi mm. siksi, että puoluetoimikunnassa tapahtui hyvin vähän muutoksia. Tällä tavoin haluttiin tuoda esille yksimielisyys ja se myös luontevasti nousi tilanteesta.

Vuoden 1936 puoluekokouksessa Harvala valittiin edelleen yksimielisesti. Tällöin puoluesihteerin paikalta vetäytyi K.H. Wiik, joka oli arvostellut puolueen Kivimäen hallitusta pystyssä pitävää politiikkaa. Hän oli vuosien 1933—1936 joutunut eri linjoille Tannerin kanssa. Harvalan asema tässä vastakohtaisuudessa on jäänyt hämärän peittoon. Oliko hän Tannerin näkymätön "työrukkanen" vai oliko hänen roolinsa tasoittelijan ja välittäjän. Asiakirjoista ei tästä saa selvää kuvaa.

Harvala jatkoi myös vuoden 1939 puoluekokouksen jälkeen. Hänen asemastaan ei oikeastaan 1930 puoluekokouksen jälkeen käyty mi-

tään keskustelua, vaikka puoluetoimikunnan kokoonpanosta käytiin sekä vuoden 1936 että vuoden 1939 tiukkaakin keskustelua ja vastakkain olivat nimenomaan Wiikin ja Tannerien käsitysten ja nimien ympärille ryhmittyneet. Näyttää siltä, että Harvalan ''ryhmien ulkopuolella oleva asema'' oli hyväksytty. Hän oli kohonnut sekä poliittisten linjakiistojen ulkopuolelle että persoonallisten vastakohtaisuuksien ulkopuolelle. Enempää erilaiset opposition edustajat kuin tannerilaisetkaan eivät halunneet vaihtaa häntä. En ole varma symbolisoiko hän tannerilaisten enemmistöä ja sittenkin vankkaa otetta.

Välirauhan aikana Harvala yritti varovasti tasotella varsin syvää erimielisyyttä, joka oli puoluetoimikunnassa toisaalta Wiikin ja Helon ja toisaalta muiden välillä. Useassa tilanteessa Harvala koetti varovasti valita kannan, joka poikkesi Tannerin mielipiteestä aavistuksen verran oppositiota ymmärtävään suuntaan. Harvalan nauttimaa kannatusta osoittaa, että juuri häntä ajateltiin vuoden 1940 elokuussa ministeriksi eroamaan joutuneen Väinö Tannerin jälkeen. Harvala kuitenkin kieltäytyi terveydellisistä syistä.

Harvalan panos sodan aikana aina syksyllä 1942 sattuneeseen kuolemaansa saakka jää arvoitukseksi. Ilmeisesti pitkäaikainen sairaus jo heikensi hänen otettaan, mutta erikoista on, ettei missään vaiheessa häntä pyritty korvaamaan toisella henkilöllä.

Harvala oli puolueen varsin näkymätön puheenjohtaja kokonaista 12 vuotta vieläpä tilanteissa, jossa puolueen asema oli hyvin erilainen. Vuodesta 1930 vuoteen 1933 se oli suorastaan uhanalainen. Sitten vuosien 1933—1937 välillä oli vaikea valinta: tukeako Kivimäen hallitusta vaiko ei ja sitten vuodesta 1937 alkaen puolue oli hallituksessa ja sen rooli koko yhteiskunnassa muuttui varsin ratkaisevasti. Vuonna 1939 oltiin jo sitten sodan uhan alaisena ja myös

sodan vaihtelevissa tilanteissa puoluetoimikuntaa edelleen johti sama henkilö.

Harvala oli tietysti jonkin verran kokoava ja hänellä oli nimeä pienviljelijäväestön piirissä, joten puolueen muuttuessa teollisuustyöväestön ja kuluttajien puolueeksi puolueen puheenjohtaja edusti tavallaan toista merkittävää kannattajakunnan haaraa, nimittäin maalaisköyhälistöä ja pienviljelijöitä. Mutta tämä tuskin piti häntä niin pitkään puheenjohtajana. Hän oli varmastikin Tannerin kanssa samaa mieltä useimmista asioista ja ehkä puolueen kentässä vaistottiin, ettei puheenjohtajana voinut olla henkilö, joka olisi joutunut ristiriitaan puolueen voimamiehen kanssa. Useassa yhteydessä on korostettu, että Harvala paneutui huolella asioihin ja hän esitti hyvin teräviä varteenotettavia ajatuksia. Yllättävää on kyllä se, että hän oli näin pitkään puheenjohtajana ilman, että on muodostunut käsitystä hänen asemastaan. □

Rakennustyöläisten Liitto r.y.

Viherniemenkatu 5
00530 Helsinki 53
puh. 717211

HANKI
TYÖVÄEN
KALENTERI
ENSI
VUONNAKIN

SUOMEN
ELINTARVIKETYÖLÄISTEN
LIITTO R.Y.

Siltasaarenkatu 3–5 A
00530 Helsinki 53, puhelin 717 877

YHDESSÄ ETEENPÄIN
ELINTARVIKETYÖLÄISTEN PUOLESTA

Veikko Ahtola — prässipoikain aatelia

□□ **"Työväenliike on hyvin haavoittuvainen. Sitä on helppo hajoittaa ja katkaista sen toiminnasta terä."**
"1960-luvun loppupuolella ruvettiin hiljalleen pääsemään ay-liikkeen sisäisestä murroskaudesta. Olisi toivonut, että se olisi ollut taaksejäänyttä elämää."

Veikko Ahtolalla on varaa puhua järjestödemokratiasta. Hän on lähes neljännesvuosisadan johtanut ammattiliittoa, joka on kuulu hyvästä sisäisestä yhteistyöstään.

Paperiteollisuuden työntekijäin liittoa on pidetty toisena SAK:n kahdesta voimakkaimmasta liitosta.
Syy ei toki ole vain liiton jäsenlukuisuudessa. SAK:ssa

KIRJOITTAJA

JUKKA VÄYRYNEN
Työväen Sanomalehtien Tietotoimiston toimittaja

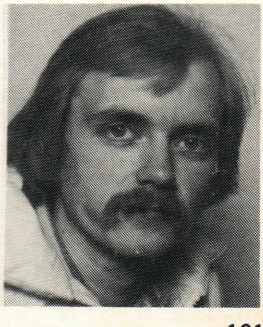

Paperiliitto on kooltaan vasta kuudentena.

Voimaa liitolle antaa sen jäsenten työskenteleminen vientiteollisuuden parissa.

Mutta yhtä suuri merkitys neuvottelupöydän ääressä on se, että liitto sosialidemokraatteineen ja kommunisteineen on asiallaan yksissä tuumin. Paperiliitossa ei juuri äänestellä.

"Ehkä se johtuu siitä, että Paperiliitto on niin selvästi sosialidemokraattisjohtoinen, että vähemmistökin tunnustaa sen. Meidän kommunisteillamme ei ole poliittista painetta vallata liittoa, koska ulkopuolisetkin havaitsevat helposti, kenellä liitossa on selvä enemmistö takanaan."

"Jos joka asiasta joudutaan äänestämään, niin huonosti menee. Emil Skog sanoi aikoinaan, että punakaarti oli maailman demokraattisin armeija: se äänesti aina kun hyökättiin — ja aina ei sitten hyökätty. Sen takia sitä kai hävittiinkin."

Isän perässä ay-liikkeeseen

Ahtolan tie ammattiyhdistysliikkeeseen kävi kuin luonnostaan. Isä-Ahtola muutti perheineen Nakkilasta Poriin Rosenlewin paperitehtaan rakennukselle työnhakuun Veikko-pojan ollessa yksivuotias.

Rakennuksen valmistuttua jäi isä tehtaan massapuolelle ja teki tehtaalla töitä 42 vuotta, eläkkeelle jäämiseensä asti. Porin osaston taloudenhoitajana hän koki ammatillisen työväenliikkeen vaikeimmat vaiheet.

"Minä pääsin prässipojaksi tehtaalle, vaikka olin vähän isokokoinen. Kai se johtui siitä, että isä oli ollut niin kauan Rosenlewilla."

Prässipoikana Ahtola ay-liikkeessä tunnetaankin. Sen jälkeen hän toki kiersi kaikki vakanssit paperikoneen ympärillä: rullamiehen, silinterimiehen ja koneenhoitajan.

Samanaikaisesti hän osallistui tiiviisti ay-liikkeen ja TUL:n toimintaan. Puoluetoiminnan hän kertoo jääneen vähemmälle, piirre, joka myöhemminkin on leimannut Veikko Ahtolan

henkilöä sosialidemokraattisessa ammattiyhdistysliikkeessä.

Suhde puolueeseen kärjistyi SDP:n ja ay-liikkeen hajaannuksen myötä. Ahtolan tultua Paperiliiton johtoon vuonna 1955 oli puoluehajaannus jo oraalla ja ay-liikkeen kahtiajako ennakoitavissa.

"Me liikuimme SAK:n puheenjohtajien Eero Antikaisen ja Vihtori Rantasen sekä sitten Metallin silloisen puheenjohtajan Waldemar Liljeströmin kanssa paljon yksissä. Liljeströmin kanssa mm. neuvoteltiin yhdessä sopimuksista. Jostain syystä puolueessa koko meidän ryhmää alettiin katsella karsaasti."

Perimmältään Ahtola katsoo hajaannuksen puolueen piirissä johtuneen henkilökysymyksistä. Ei ole ensimmäinen kerta, kun hänen kuullaan sanovan asioiden olevan kiinni ihmisistä.

"Yritimme hoitaa vain ay-asioita"

Pelin kiristyttyä SAK:laiset päätettiin erottaa puolueesta. Kun ei perusosasto, Helsingin ay-väen sos.dem. yhdistys pannut erotusta toimeen, erotettiin koko osasto puolueesta. Siinä samassa meni mm. koko Paperiliiton henkilökunta.

"Kaikesta huolimatta me yritimme pitää Paperiliitossa itsemme irti tappelusta. Me vetäydyimme poliittisesti kuoreemme ja yritimme hoitaa vain ay-asioita. Jollain tavalla me kai onnistuimmekin, koska liitto pysyi melko ehjänä."

Kriisin mentyä ohitse, alkoi suvantovaihe. Ahtola palaa ay-liikkeen sosialidemokraattien ja puolueen nykyisiin väleihin. "Asiallinen yhteistyö on kehittynyt." Sitä voi pitää jopa tunnustuksena, kun sanojana on Veikko Ahtola.

"Tuosta kokemuksesta olen kuitenkin edelleen sitä mieltä, että ei ole edullista pitää liian monta ay-miestä puoluetoimikunnassa. On niin monia asioita, joista me emme voi olla koskaan puolueen kanssa samaa mieltä."

Ahtolaa ärsyttävät puheet SAK:sta SDP:n napanuorassa. Hän puolustaa puolueen kanssa käytävän keskustelun, mielipiteiden ja tietojen vaihdon tärkeyttä. Mutta kun esitetään väite, että puolue antaisi SAK:n sosialidemokraattiselle johdolle sitovia ohjeita, on Ahtolan äänessä myrkkyä:

"SAK:n hallitus tekee päätökset itsenäisesti. Minun aikanani ei sellaista aikaa ole ollutkaan, jolloin puolue olisi sitonut ay-johtajien kädet."

Sana painaa ja teot näkyvät

Kun Veikko Ahtola sanoo tänä päivänä julkisesti jotakin, sillä on ratkaisevasti kantavampi merkitys kuin 1950-luvun puolivälissä.

"Jo silloin puhuttiin siitä, että oltaisiin neuvottelupöydän ääressä tasavertaisia, mutta kaukana se tasavertaisuus vielä oli. Tänä päivänä työnantaja tietää, että täysin kylmä suhtautuminen meidän esityksiimme saattaa johtaa silläkin puolella vaikeuksiin."

Kehitystä ay-liikkeen sisällä ja työelämässä yleensä Ahtola sanoo valtavaksi. Hän mainitsee luottamusverkoston luomisen työpaikoille ja ay-liikkeen koulutustoimikunnan kehittymisen.

"Me kun jouduimme sodan jälkeen Porissa tekemään lakkouhkan, emme me edes tienneet minne se pitää toimittaa. Työväentalolla se kirjoitettiin, ja kun ajateltiin, että se on vähän niin kuin juridista laatua, toimitimme sen yhtiön pääkonttoriin."

Seuraavana päivänä Ahtola kertoo paperitehtaan johtajan haukkuneen heidät moisesta tempusta: Paperitehtaan lakkouhka on paperitehtaan asia.

"Lakkoa ei tullut. Alkoivat tiiviit neuvottelut ja me saimme omasta mielestämme aika hyvän ratkaisun. Mutta liiton miehiä siihenkin tarvittiin."

Nappi laudassa ja pakkolomalle

Prässipoika ei ole ollut koskaan pakkolomalla. Palkat-

tomalla lomallakin vain viikon Rosenlewin mottimetsässä, ja senkin omasta halustaan. Eikä ollut pakkolomalla 42 vuoden aikana isä-Ahtolakaan. Syyttä ei Veikko Ahtola ole tyytymätön muutaman viime vuoden kehitykseen työmarkkinoilla.

"Tämä on puunjalostusteollisuudessa uutta, että ensin ajetaan nappi laudassa, ja kun varastot tulevat täyteen, pannaan pakkolomalle. Silloin kun minä olin rullamiehenä, ajettiin vaikeat ajat 50 prosentin tuotannolla. Ei silloin mitään pakkolomia tunnettu."

Taloudellisen tilanteen aiheuttamia vaikeuksia kärjistävänä tekijänä Ahtola pitää paperiteollisuuden liian pieniä pääomia. Ollaan liikaa pankkien luottopolitiikan armoilla.

"Tämän maan talouselämää johtavat liikepankit liian paljon. Teollisuuden pitäisi kasvattaa pääomiaan, jättää jotakin pahankin päivän varalle, eikä olla kaiken aikaa investoimassa."

Talouspoliittisia käsityksiään selvitellessään Ahtola yhtäkkiä muistuttaa, että duunari tietää liian vähän talouselämästä.

"Talouselämän koulutusta olisi saatava kaikkiin piireihin lisää. Meidän on työväenliikkeessä kyettävä esimerkiksi yhteisesti vaikuttamaan siihen, että valtiojohtoisiin yhtiöihin saadaan työväenliikkeen piirissä kasvaneita ja kouliintuneita henkilöitä."

"Vaikka valtiojohtoisten yritysten edustajat puhuvat, että se on nyt sitä yhteistä asiaa, ei se siltä aina tunnu. Porvari niitä johtaa."

Ahtola havittelee valtiojohtoisesta mallityönantajaa. Siihen ei sisälly hänen mukaansa vain oleminen palkkatason keulassa, vaan pitkälle myös työpaikan henki, jolla on vaikutuksensa työn tuloksiin. "Tuottaisi parempia tuloksia ja loisi mahdollisuuksia parempien palkkojen maksuun." □

TIETOJA SUOMESTA

Väestö

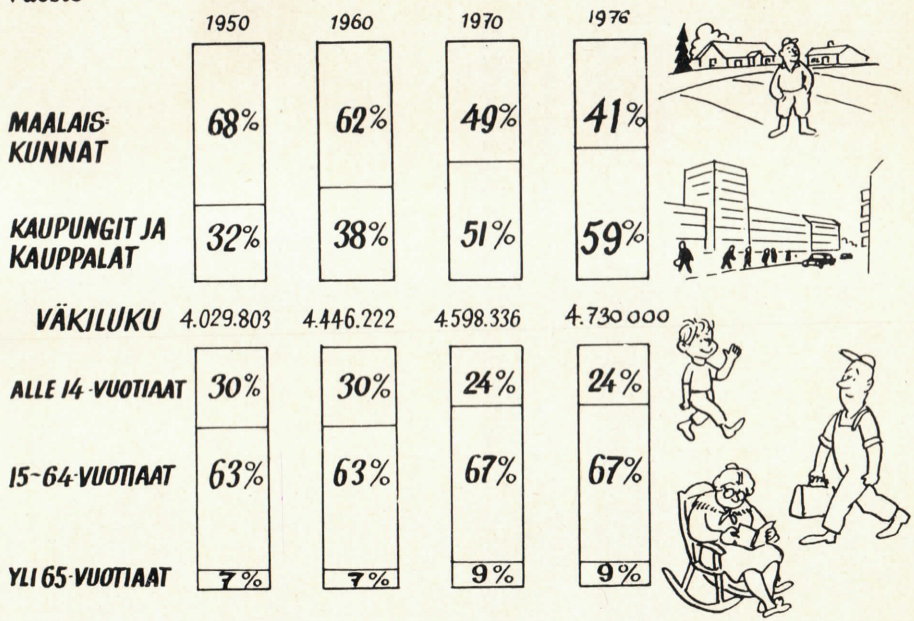
1950
1960
1970
1976
MAALAIS-KUNNAT
68%
62%
49%
41%
KAUPUNGIT JA KAUPPALAT
32%
38%
51%
59%
VÄKILUKU
4.029.803
4.446.222
4.598.336
4.730 000
ALLE 14-VUOTIAAT
30%
30%
24%
24%
15-64-VUOTIAAT
63%
63%
67%
67%
YLI 65-VUOTIAAT
7%
7%
9%
9%

Väestö pääasiallisen toiminnan mukaan

	% koko väestöstä 1960	1970
Ammatissa toimivia	46	46
Perheenjäseniä	45	34
Opiskelijoita	1	6
Eläkeläisiä	8	14
Koko väestö %	100	100
1000 henkeä	4 446	4 598

Ks. lähemmin: Väestölaskenta 1970 osa II A, H:ki 1973.

* Ennakkotieto
.. Tietoa ei ole saatu

Tilastojulkaisuja myy: Valtion painatuskeskus, myymälä, Annankatu 44, 00100 Helsinki 10, puh. 611022.
Tilastojulkaisuja lainaa: Tilastokeskus, kirjasto, Annankatu 44, 00100 Helsinki 10, puh. 611022.
Tuoreimmat tiedot ja lisätietoja saa soittamalla tilastokeskukseen, puh. 611022.

Asuminen

	1950	1960	1970
Huoneistoala keskimäärin m^2	..	51	60
Henkeä huonetta kohti	1.52	1.31	1.03
Ahtaasti asuttuja (yli 2 henkilöä huonetta kohti) huoneistoja kaikista asunnoista %	23	14	5
Omistusasuntoja %	56	61	59

Ks. lähemmin: Väestölaskenta 1970 osa V, H:ki 1973.

Sekalaisia tietoja elinolosuhteista

Teollisuustyöntekijän (mies) tuntikeskiansiolla pystyi ostamaan	1960	1970	1973	1974	1975	1976
— maitolitroja	5,9	7,2	8,7	8,9	9,8	9,5
— ruisleipiä (800 g)	4,1	6,1	7,7	7,6	6,8	5,5
— siankylkeä kg	0,6	0,9	1,1	1,2	1,2	1,2
— kahvipaketteja (¼ kg)	0,9	1,9	2,2	2,6	3,3	2,8
— Koskenkorvapulloja	0,3	0,4	0,5	0,6	0,5	0,5

Osotettavissa ollut elinikä syntymähetkellä, vuosia			1911 1920	1946 1950	1956 1960	1961 1965
— miehet			43	58	64	65
— naiset			49	65	71	72

Työtapaturmat lukumäärä tuhansina		1965	1970	1972	1975	1976
vakuutusyhtiöille saapuneet tapaturmailmoitukset (ml. työmatkat)		105	216	229	252	229
vähintään 3 päivää työkyvyttömänä olleet (poislukien työmatkatapaturmat)		105	136	143	..	126

Oppikoulun käyneiden osuus väestöstä %			1950		1960	1970
— ylioppilastutkinnon suorittaneet			2		3	5
— keskikoulun tai ylioppilastutkinnon suorittaneet			6		8	14

Maksettuja eläkkeitä ja vakuutuskorvauksia milj. mk	1965	1970	1972	1973	1974	1975	1976
— Kansaneläkelain mukaiset	676	1 384	1 957	2 383	3 224	3 878	4 492
— Sairausvakuutuslain mukaiset korvaukset	151	446	723	833	1 070	1 360	1 554
— TEL ja LEL eläkkeet	29	282	517	670	888	1 228	1 758
— YEL ja MYEL eläkkeet	—	5	81	133	200	294	430

Ks. lähemmin: Suomen tilastollinen vuosikirja.

Työttömyys suuralueittain

	1973		1974		1975		1976	
	Työttömiä 1 000 henkeä	Työttömiä työvoimasta %	Työttömiä 1 000 henkeä	Työttömiä työvoimasta %	Työttömiä 1 000 henkeä	Työttömiä työvoimasta %	Työttömiä 1 000 henkeä	Työttömiä työvoimasta %
Uusimaa	5	0,8	4	0,7	6	0,8	12	2,2
Muu Etelä-Suomi	15	1,8	12	1,4	17	2,0	31	3,7
Itä-Suomi	10	3,5	8	2,7	11	3,9	17	6,0
Keski- ja Länsi-Suomi	8	2,6	5	1,6	6	1,9	13	4,3
Pohjois-Suomi	13	5,2	10	3,8	11	4,2	17	6,5
Koko maa	51	2,3	39	1,7	51	2,8	90	4,0

Ks. lähemmin: Tilastokeskus, tilastotiedotuksia sarja TY.

TYÖTTÖMÄT JA TYÖTTÖMYYSASTE IKÄRYHMITTÄIN 1973-1976

IKÄRYHMÄ	työttömät 1000 henkeä	työttöm.aste %	työttömät 1000 henkeä	työttöm.aste %	työttömät 1000 henkeä	työttöm.aste %	työttömät 100 henkeä	työttöm.aste %
15-74	51	2 3	39	1 7	51	2 2	90	4 0
15-19	11	7 2	8	5 3	9	6 6	19	7 0
20-29	15	2 4	12	1 8	16	2 4	29	4 5
30-44	12	1 7	9	1 1	12	1 5	20	2 5
45-59	11	1 9	9	1 5	12	2 1	19	3 4
60-74	2	1 7	1	1 6	2	2 2	3	3 5

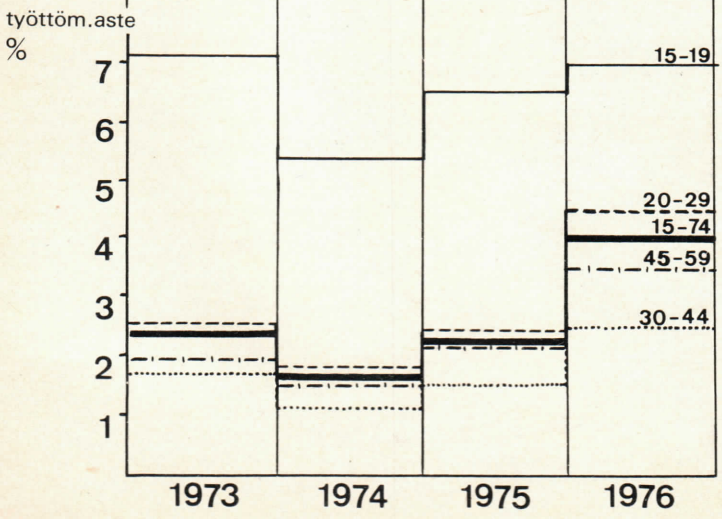

Työvoiman jakautuminen toimialoittain
(% koko työvoimasta)

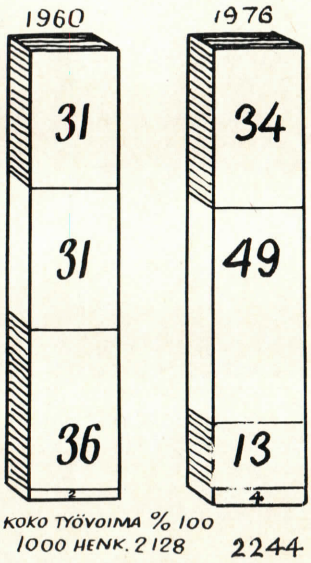

	1976		
	MIEHET	NAISET	YHT.
JALOSTUSELINKEINOT			
PUU- JA PAPERITEOLLISUUS	9	5	7
METALLITEOLLISUUS	12	4	9
MUU TEOLLISUUS	10	12	11
RAKENNUSTOIMINTA	12	2	7
PALVELUELINKEINOT			
KAUPPA	11	19	15
PANKIT JA VAK. LAITOKSET	4	7	5
LIIKENNE	10	4	7
PALVELUKSET	13	32	22
MAA- JA METSÄTALOUS			
MAATALOUS	10	12	11
METSÄTALOUS	4	0	2
TYÖTTÖMÄT	5	3	4
%	100	100	100
1000 HENK.	1216	1056	2272

Tuotanto toimialoittain
(% koko tuotannosta)

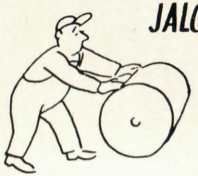

JALOSTUSELINKEINOT

PUU- JA PAPERITEOLLISUUS
METALLITEOLLISUUS
MUU TEOLLISUUS
RAKENNUSTOIMINTA

PALVELUELINKEINOT

LIIKENNE
KAUPPA
PANKIT JA VAKUUTUSLAITOKSET
YLEINEN HALLINTO
MUUT PALVELUKSET

MAA- JA METSÄTALOUS

KOKO TUOTANTO

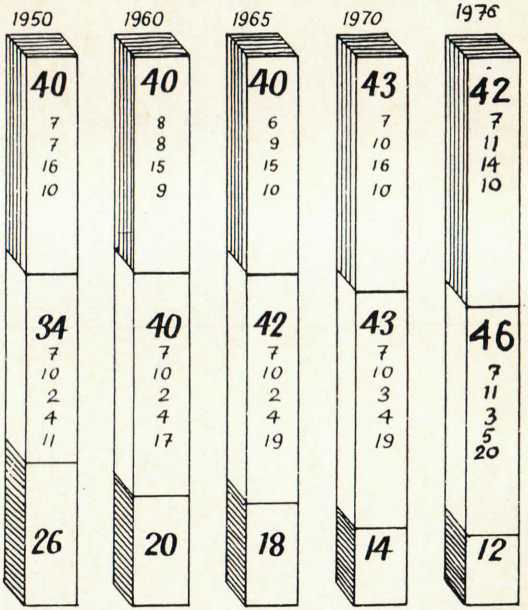

Eri alojen keskipalkkoja

	1960		1970		1974		1975		1976	
	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset
Teollisuustyöntekijöiden tuntikeskiansiot mk/t										
Puu ja paperi	2,44	1,65	5,48	4,11	11,22	8,83	13,48	10,88	15,46	12,62
Metalli	2,52	1,68	5,79	4,14	10,82	8,14	13,27	9,97	15,24	11,65
Koko teollisuus	2,44	1,62	5,64	3,97	10,60	7,67	12,87	9,34	14,78	10,85
Rakennustyöntekijöiden tuntikeskiansiot mk/t										
Talonrakennus	2,85	1,71	6,61	4,30	13,37	8,57	15,43	10,31	16,61	11,74
Valtion tie- yms. työt	1,85	—	. .	3,88	9,25	7,74	11,49	9,76	12,73	10,53
Kaupungit, kauppalat	2,51	1,59	6,40	4,50	10,98	7,94	13,41	9,74	15,61	11,63
Liikenteen tuntikeskiansioita mk/t										
Linja-autoliikenne	2,12	1,25	5,23	3,19	9,84	6,46	12,30	8,53	13,72	9,89
Ahtaus	3,15	—	7,66	—	11,91	—	13,08	—	15,17	—
Kuukausikeskiansioita mk/kk										
Kauppa	528	380	1 313	753	2 240	1 352	2 643	1 730	2 921	1 970
Pankit	513	391	1 131	861	2 111	1 533	2 671	1 989	2 911	2 154
Vakuutus	615	414	1 546	896	2 584	1 595	3 061	1 861	3 501	2 223
Valtion viran ja toimenh.	.	.	1 395		2 311		2 869			

Ks. lähemmin: Tilastokeskuksen Tilastotiedotuksia, sarja PA.

Palkkojen ja hintojen muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna

	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976
1) Kaikkien palkansaajien keskimääräiset nimellisansiot	10	13	9	7	9	11	7	8	13	12	17	23	24	15
2) Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo	12	12	10	6	7	11	11	9	12	13	16	27	19	7
3) Työntekijöiden reaaliansiot	4	2	4	3	3	2	7	8	8	5	6	5	4	0
4) Toimihenkilöiden reaaliansiot	5	3	4	4	3	2	3	3	2	3	3	2	4	1
5) Kaikkien palkansaajien reaaliansiot	5	3	4	3	3	2	5	6	6	5	6	5	5	1
6) Kuluttajahinnat	5	10	5	4	6	8	2	3	6	7	11	17	18	14
7) Työn tuottavuus	1	6	4	1	4	4	6	6	4	6	4	2	1	4
8) Kansantuote (Bkt:n määrä)	3	6	5	2	3	3	9	8	2	7	6	4	0,5	1

1) Käytetty uudistettua kuluttahintaindeksiä.

Ks. lähemmin: Suomen tilastollinen vuosikirja ja Tilastotiedotuksia, sarja KT.

Kansantulon jakautuminen

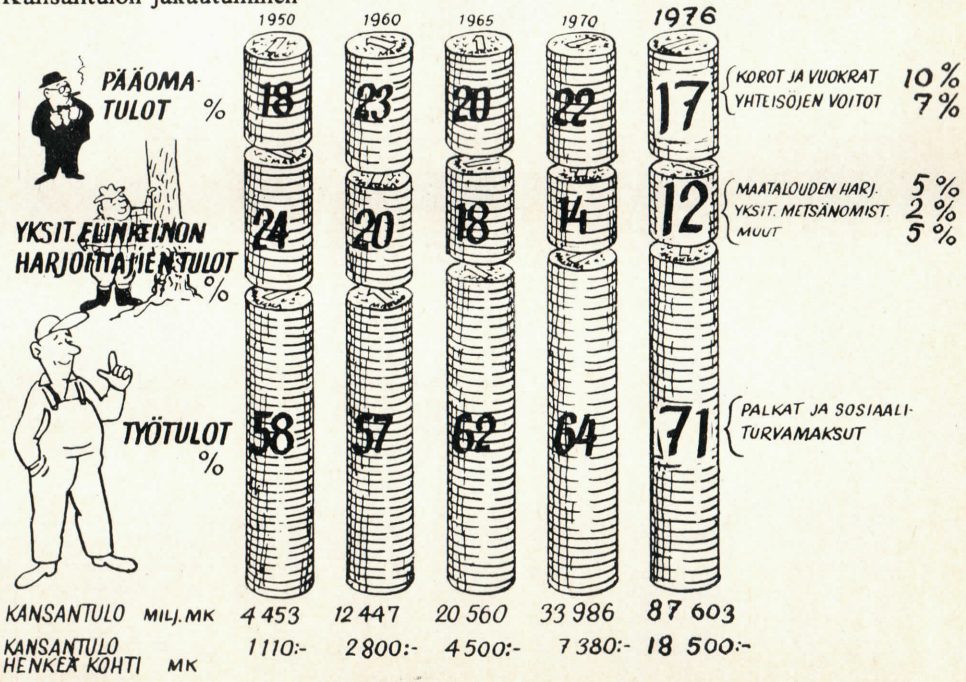

KOTITALOUKSIEN KULUTUSMENOT

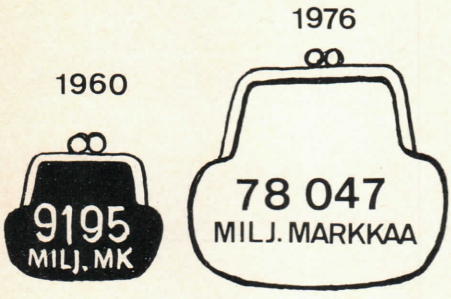

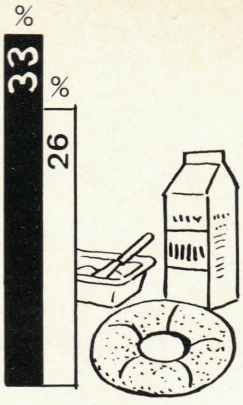

ELINTARVIKKEET

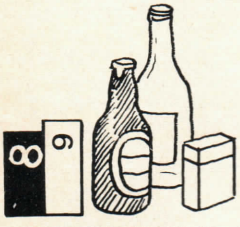

JUOMAT & TUPAKKA

VAATTEET

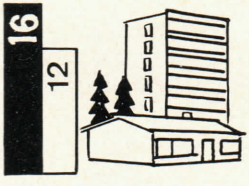

ASUNTO
asuminen
lämmitys
valot
vesi

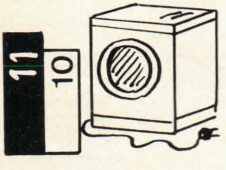

KOTITALOUSKALUSTO
huonekalut
jääkaapit
pesukoneet yms

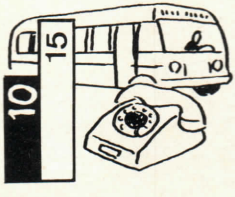

LIIKENNE
auto, juna
lentokone
laiva
puhelin

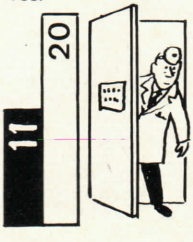

PALVELUT
virkistys
huvittelut
terv.hoito
puhtaus yms

SUOMEN VALTIONPÄÄMIEHET

Valtionhoitajat

1918	Pehr Evind Svinhufvud
1918–1919	Carl Gustaf Emil Mannerheim

Presidentit

1919–1925	Kaarlo Juho Ståhlberg
1925–1931	Lauri Kristian Relander
1931–1937	P. E. Svinhufvud
1937–1940	Kyösti Kallio
1940–1944	Risto Ryti
1944–1946	C. G. E. Mannerheim
1946–1956	Juho Kusti Paasikivi
1956–	Urho Kaleva Kekkonen

SUOMEN LIPUN KOKO

N:o	Lipun koko	Tangon korkeus	N:o	Lipun koko	Tangon korkeus
1	50x82	4 m	6	180x295	11 m
2	70x114	5 m	7	200x327	12 m
3	100x163	6 m	8	225x368	14 m
4	125x204	8 m	9	250x409	15 m
5	150x245	9 m	10	275x450	17 m

pääministeri	toimikausi	toimiaika
1. Svinhufvud (I)	27.11.-17–27.5.-18	6 kk
2. Paasikivi (I)	27.5.-18–27.11.-18	6 „
3. Ingman (I)	27.11.-18–17.4.-19	4 „ 20 p
4. Castrén	17.4.-19–15.8.-19	3 „ 28 „
5. Vennola (I)	15.8.-19–15.3.-20	7 „
6. Erich	15.3.-20–9.4.-21	1 v 24 „
7. Vennola (II)	9.4.-21–2.6.-22	1 „ 1 „ 23 „
8. Cajander (I)	2.6.-22–14.11.-22	5 „ 12 „
9. Kallio (I)	14.11.-22–18.1.-24	1 „ 2 „ 4 „
10. Cajander (II)	18.1.-24–31.5.-24	4 „ 13 „
11. Ingman (II)	31.5.-24–31.3.-25	10 „
12. Tulenheimo	31.3.-25–31.12.-25	9 „
13. Kallio (II)	31.12.-25–13.12.-26	11 „ 12 „
14. Tanner	13.12.-26–17.12.-27	1 „ 4 „
15. Sunila (I)	17.12.-27–22.12.-28	1 „ 5 „
16. Mantere	22.12.-28–16.8.-29	7 „ 24 „
17. Kallio (III)	16.8.-29–4.7.-30	10 „ 18 „
18. Svinhufvud (II)	4.7.-30–21.3.-31	8 „ 17 „
19. Sunila (II)	21.3.-31–14.12.-32	1 „ 8 „ 24 „
20. Kivimäki	14.12.-32–7.10.-36	3 „ 9 „ 24 „
21. Kallio (IV)	7.10.-36–12.3.-37	5 „ 5 „
22. Cajander (III)	12.3.-37–1.12.-39	2 „ 8 „ 19 „
23. Ryti (I)	1.12.-39–27.3.-40	3 „ 26 „
24. Ryti (II)	27.3.-40–4.1.-41	9 „ 6 „
25. Rangell	4.1.-41–5.3.-43	2 „ 2 „ 2 „
26. Linkomies	5.3.-43–8.8.-44	1 „ 5 „ 3 „
27. Hackzell	8.8.-44–21.9.-44	1 „ 13 „
28. Castrén	21.9.-44–17.11.-44	1 „ 26 „
29. Paasikivi (II)	17.11.-44–17.4.-45	5 „
30. Paasikivi (III)	17.4.-45–26.3.-46	11 „ 9 p

27. 11. 1917 ALKAEN

pääministeri	toimikausi	toimiaika
31. Pekkala	26.3.-46–29.7.-48	2 v 4 „ 3 „
32. Fagerholm (I)	29.7.-48–17.3.-50	1 „ 7 „ 18 „
33. Kekkonen (I)	17.3.-50–17.1.-51	10 „
34. Kekkonen (II)	17.1.-51–20.9.-51	8 „ 3 „
35. Kekkonen (III)	20.9.-51–9.7.-53	1 „ 9 „19 „
36. Kekkonen (IV)	9.7.-53–17.11.-53	4 „ 8 „
37. Tuomioja	17.11.-53–5.5.-54	5 „ 18 „
38. Törngren	5.5.-54–20.10.-54	5 „ 15 „
39. Kekkonen (V)	20.10-54–3.3.-56	1 „ 4 „ 13 „
40. Fagerholm (II)	3.3.-56–27.5.-57	1 „ 2 „ 24 „
41. Sukselainen (I)	27.5.-57–29.11.-57	6 „ 2 „
42. von Fieandt	29.11.-57–26.4.-58	4 „ 28 „
43. Kuuskoski	26.4.-58–29.8.-58	4 „ 3 „
44. Fagerholm (III)	29.8.-58–13.1.-59	4 „ 15 „
45. Sukselainen (II)	13.1.-59–14.7.-61	2 „ 6 „ 1 „
46. Miettunen (I)	14.7.-61–13.4.-62	9 „ 30 „
47. Karjalainen (I)	13.4.-62–18.12.-63	1 „ 8 „ 4 „
48. Lehto	18.12.-63–12.9.-64	8 „ 27 „
49. Virolainen	12.9.-64–27.5.-66	1 „ 4 „ 16 „
50. Paasio (I)	27.5.-66–22.3.-68	1 „ 9 „ 25 „
51. Koivisto	22.3.-68–14.5.-70	2 „ 1 „ 22 „
52. Aura (I)	14.5.-70–15.7.-70	2 „ 1 „
53. Karjalainen (II)	15.7.-70–26.3.-71	8 „ 11 „
Karjalainen (IIB)	26.3.-71–29.10.-71	7 „ 3 „
54. Aura (II)	29.10.-71–23.2.-72	3 „ 24 „
55. Paasio (II)	23.2.-72–4.9.-72	6 „ 11 „
56. Sorsa (I)	4.9.-72–13.6.-75	2 „ 9 „ 9 „
57. Liinamaa	13.6.-75–30.11.-75	5 „ 17 „
58. Miettunen (II)	30.11.-75–29.9.-76	9 „ 29 „
59. Miettunen (III)	29.9.-76—15.5.-77	7 „ 16 „
60. Sorsa (II)	15.5.-77—	

PUOLUEIDEN VOIMASUHTEET EDUSKUNNASSA VUODESTA 1958 ALKAEN Eduskunnan jäsenmäärä 200

	1958	1962	1966	1970	1972	1973	1974	1975
Sos. dem. p.	48	38	55	52	55	55	56	54
Kokoomus	29	32	26	37	34	34	33	35
Keskustap.	48	53	49	36	35	35	35	39
SKDL	50	47	41	36	37	37	37	40
SKYP	–	–	–	–	–	13	13	1
Ruots. kans.p.	14	14	12	12	10	10	9	10
Lib. kans.p.	8	13	9	8	7	7	6	9
Maaseudun p.	–	–	1	18	18	5	5	2
Krist. liitto	–	–	–	1	4	4	4	9
Perustuslaill.	–	–	–	–	–	–	2	1
TPSL	3	2	7	–	–	–	–	–
Vapaamieliset	–	1	–	–	–	–	–	–

PUOLUEIDEN EDUSKUNTAVAALEISSA SAAMA ÄÄNIMÄÄRÄ VUODESTA 1966 ALKAEN

	1966	1970	1972	1975
Sos.dem. p.	645 339	594 185	664 724	683 590
Kokoomus	326 928	457 582	453 434	505 145
Keskustap.	503 047	434 150	423 039	484 772
SKDL	502 635	420 556	438 757	519 483
SKYP				45 402
Ruots. kans.p.	141 688	144 436	135 596	137 693
Lib. kans.p.	153 259	150 823	132 955	119 534
Maaseudun p.	24 351	265 939	236 206	98 815
Krist. liitto		28 547	65 288	90 599
Perustuslaill.				43 344
TPSL	61 274	35 453	25 527	
Muut	11 525	4 111	2 483	30 923
Yhteensä	2370046	2535782	2578009	2759300

SUOMEN VÄKILUKU VV. 1750–1976

1. Maassa asuva väestö 31. 12. kirkonkirjojen ja muiden vastaavien rekisterien mukaan:

Vuosi	Väkiluku (1 000 henk.)	Vuosi	Väkiluku (1 000 henk.)
1750	422	1955	4 259
1775	610	1960	4 446
1800	833	1961	4 476
1825	1 259	1962	4 507
1850	1 637	1963	4 540
1875	1 913	1964	4 558
1900	2 656	1965	4 570
1905	2 773	1966	4 592
1910	2 943	1967	4 620
1915	3 096	1968	4 633
1920	3 148	1969	4 614
1925	3 322	1970	4 598
1930	3 463	1971	4 626
1935	3 590	1972	4 653
1939	3 700	1973	4 679
1940	3 696	1974	4 702
1945	3 779	1975*	4 720
1950	4 030	1976*	4 733

* = ennakkotieto

ROOMALAISET NUMEROT

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XX	XXX
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	20	30
XL	L	LX	LXX	LXXX	XC	C	D	M	MCMLXXVIII			
40	50	60	70	80	90	100	500	1000	1978			

KAUPUNKIEN JA KAUPPALOIDEN VÄKILUKU[2]) JA VEROÄYRI

Kaupunki tai kauppala[1])		Perustettu t.kaup oik.	Maassa asuva väestö[2]) 31.12.1964	31.12.1976	Veroäyrin hinta p[3])
*Alavus	V	1974	11 206	10 224	17,5
*Anjalankoski	Ky	1975	22 934	20 771	16
Espoo	U	1972	73 628	124 629	14,5
Forssa	H	1964	11 535	18 900	15,5
*Haapajärvi	O	1967	8 973	7 902	17,5
Hamina	Ky	1653	10 450	10 896	16
Hanko	U	1874	9 152	10 305	16
*Harjavalta	T	1968	7 716	8 554	15,5
Heinola	M	1839	12 615	15 853	16
Helsinki	U	1550	489 869	491 516	15
*Huittinen	T	1972	9 545	9 429	16,5
Hyvinkää	U	1960	22 715	36 535	15
Hämeenlinna	H	1638	29 865	41 102	16
Iisalmi	Ku	1891	6 678	21 768	17
*Ikaalinen	T	1858	673	8 219	15,5
Imatra	Ky	1971	34 832	35 737	16
Joensuu	PK	1848	31 875	42 902	16
Jyväskylä	KS	1837	45 961	62 228	16,5
*Jämsä	KS	1969	12 574	12 360	15 5
Järvenpää	U	1967	13 350	20 711	15,5
Kajaani	O	1651	18 098	21 667	17,5
Kankaanpää	T	1972	12 531	13 106	16
*Karhula	Ky	1951	22 552	22 679	16
*Karjaa	U	1930	4 953	8 158	16
*Karkkila	U	1932	5 168	8 497	16
Kaskinen	V	1785	1 469	1 665	17,5
Kauniainen	U	1972	2 970	7 115	14
Kemi	L	1869	28 716	28 080	17,5
Kemijärvi	L	1973	5 582	12 673	17
Kerava	U	1970	10 884	21 575	16
*Kokemäki	T	1972	9 304	10 040	16
Kokkola	V	1620	18 783	21 952	16,5

KAUPUNKIEN JA KAUPPALOIDEN VÄKILUKU[2]) JA VEROÄYRI

Kaupunki tai kauppala[1])		Perustettu t. kaup. oik.	Maassa asuva väestö[2]) 31.12.1964	31.12.1976	Veroäyrin hinta p[3])
Kotka	Ky	1879	31 554	34 247	16
Kouvola	Ky	1960	21 208	30 363	15
Kristiinank.	V	1649	2 656	9 269	17
Kuopio	Ku	1782	50 918	72 438	17
*Kurikka	V	1966	11 208	11 279	17
Kuusankoski	Ky	1973	22 261	22 668	15
Lahti	H	1905	78 324	94 919	15,75
Lappeenranta	Ky	1649	23 585	53 345	16,5
*Lapua	V	1964	15 865	14 479	17
Lieksa	PK	1973	4 460	19 401	16,5
Lohja	U	1969	10 081	13 767	14,5
Loimaa	T	1969	6 050	6 575	17
Loviisa	U	1745	6 748	8 808	17
Maarianh.	A	1861	7 495	9 706	16
Mikkeli	M	1838	22 541	27 704	16,5
Mänttä	H	1973	6 920	7 936	15,5
Naantali	T	1443	6 247	8 106	15
*Nokia	H	1937	18 237	23 609	14,5
Nurmes	PK	1974	2 139	11 534	17
*Oulainen	O	1967	7 967	7 567	17,5
Oulu	O	1605	71 982	92 463	16
*Outokumpu	PK	1968	11 103	10 401	17
*Parainen	T	1948	6 513	10 968	16
*Parkano	T	1972	8 654	8 604	16
Pieksämäki	M	1962	11 781	13 217	16,5
Pietarsaari	V	1652	17 436	20 435	16,5
Pori	T	1365	58 847	80 356	17
Porvoo	U	1346	12 973	19 141	16,5
Raahe	O	1649	6 670	17 012	17
Raisio	T	1974	12 995	17 278	15,5
Rauma	T	1442	23 342	30 395	15,5
Riihimäki	H	1960	21 178	23 933	15,5

KAUPUNKIEN JA KAUPPALOIDEN VÄKILUKU[2]) JA VEROÄYRI

Kaupunki tai kauppala[1])		Perustettu t.kaup. oik.	Maassa asuva väestö[2]) 31.12.1964	31.12.1976	Veroäyrin hinta p[3])
Rovaniemi	L	1960	24 780	28 968	17
Salo	T	1960	12 184	19 468	16
Savonlinna	M	1639	16 376	28 191	17
Seinäjoki	V	1960	17 384	22 763	16
*Suolahti	KS	1932	5 037	6 058	17
*Suonenjoki	Ku	1967	10 494	9 207	16,75
Tammisaari	U	1546	5 946	7 507	15,5
Tampere	H	1779	138 039	165 769	15
*Toijala	H	1946	7 284	8 188	16
Tornio	L	1621	6 536	20 626	17
Turku	T	n1300	136 756	164 380	15
Uusikaarlep.	V	1620	1 165	7 303	16
Uusikaupunki	T	1617	4 828	12 568	16
Vaasa	V	1606	45 961	53 963	16
Valkeakoski	H	1963	15 055	22 686	15
Vammala	T	1965	4 914	16 219	15,5
Vantaa	U	1974	56 053	123 088	15
Varkaus	Ku	1962	23 606	24 424	17,5
*Virrat	H	1974	10 793	9 745	17
Ylivieska	O	1971	10 191	11 214	17
Äänekoski	KS	1973	7 593	10 998	16,5
Yhteensä			2 188 069	2 793 004	16,2

[1]) * = Kauppala. Kunnan nimen jälkeen lääninkirjain.
[2]) Tiedot perustuvat vuoteen 1976, jolloin kaupunki- ja kauppalajako oli vielä voimassa. Vuoden 1976 väkiluku ennakkotieto.
[3]) 1977 ennakko.

MAANOSAT JA VALTAMERET

Maanosat	Väkiluku milj. [1]	Pinta-ala (1 000 km²) [2]	Asukkaita km²:ä kohti
Afrikka	364	30 320	12
Pohjois-Amerikka [3]	233	21 515	11
Latin. Amerikka	300	20 567	15
Aasia [4] [5]	2 154	27 665	78
Eurooppa [4] [5]	469	4 936	95
Oseania	20	8 510	2
Neuvostoliitto	248	22 402	11
Yhteensä	3 782 [6]	135 906	28
Valtameret	**Pinta-ala milj. km²**	**Suurin syvyys metriä**	**Keski-syvyys metriä**
Tyyni valtameri	179,7	10 899	4 282
Atlantin valtameri	92,4	9 218	3 926
Intian valtameri	74,9	7 450	3 963
Pohjoinen jäämeri	14,1	5 220	1 205
Yhteensä	361,1		3 795
Koko maapallo	510,5		

[1] Väkiluku vuonna 1972 (Lähde: Statistical Yearbook of the United Nations 1973).
[2] Mukaanluettuna sisävesialueet, mutta ei asumattomia napa-alueita eikä saaria.
[3] Havaiji on luettu Pohjois-Amerikkaan.
[4] Ilman Neuvostoliittoa.
[5] Euroopan puoleinen Turkki on luettu Aasiaan.
[6] Kokonaismäärä ei ole osien summa, koska kokonaismäärä on tarkistettu käsittämään myös sen määrän, millä maahanmuuttoprojekti ylittää maastamuuttoprojektin.

KAUKOLIIKENTEEN SUUNTANUMEROT

Alajärvi	966	Kittilä[1]	99464	Pori	939
Alavus	965	Kokemäki	939	Porvoo	915
Anjalankoski	951	Kokkola	968	Pudasjärvi[1]	98811
Espoo	90	Korppoo[1]	92611	Pulkkila[1]	98511
Forssa	916	Kotka	952	Pälkäne	936
Haapajärvi	984	Kouvola	951	Raahe	982
Hamina	952	Kristiinank.[1]	96262	Raisio	921
Hanko	911	Kuopio	971	Rauma	938
Harjavalta	939	Kurikka	964	Riihimäki	914
Heinola	910	Kuusamo	989	Rovaniemi	991
Helsinki	90	Kuusankoski	951	Ruovesi	934
Huittinen	932	Lahti	918	Saarijärvi	944
Hyvinkää	914	Lappeenranta	953	Salo	924
Hämeenlinna	917	Lapua	964	Savonlinna	957
Iisalmi	977	Lieksa	975	Seinäjoki	964
Ikaalinen	933	Lohja	912	Sodankylä	993
Ilomantsi[1]	97411	Loimaa	923	Suolahti	945
Imatra	954	Loviisa	915	Suomussalmi[1]	98781
Ivalo[1]	99767	Maarianhamina	928	Suonenjoki	979
Joensuu	973	Mikkeli	955	Tammisaari	911
Joutsa	947	Muonio	996	Tampere	931
Jyväskylä	941	Mänttä	934	Toijala	937
Jämsä	942	Mäntyharju[1]	95621	Tornio	980
Järvenpää	90	Naantali	921	Turku	921
Kajaani	986	Nokia	931	Uusikaarlepyy	967
Kangasniemi[1]	95931	Nurmes	976	Uusikaupunki	922
Kankaanpää	930	Orivesi	935	Vaasa	961
Karjaa	911	Oulainen	983	Valkeakoski	937
Karkkila	913	Oulu	981	Vammala	932
Kaskinen[1]	96262	Outokumpu	973	Vantaa	90
Kauhajoki	963	Padasjoki	919	Varkaus	972
Kauniainen	90	Parainen	921	Vihti	913
Kemi	980	Parkano	933	Viitasaari[1]	94611
Kemijärvi	992	Pello[1]	99565	Virrat	934
Kemiö	925	Pieksämäki	958	Ylivieska	983
Kerava	90	Pielavesi[1]	97811	Äänekoski	945
Keuruu	943	Pietarsaari	967		

[1]) Keskus vastaa ja yhdistää pyydettyyn numeroon.

OSOITEHAKEMISTO

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue:

Puheenjohtaja Kalevi Sorsa, puoluesihteeri Ulf Sundqvist, Paasivuorenkatu 3 B, 00530 Helsinki 53, puh. keskus 765 766

Sos.-dem. Puoluetoimikunta:
Kalevi Sorsa, Haapaniemenkatu 20 B 64, 00530 Helsinki 53, puh. 765 766.
Veikko Helle, 03100 Nummela, Väinämöisenkatu 21 B 29, 00100 Helsinki 10, puh. 913/22 360
Pirkko Työläjärvi, Kasvitarhanpolku 6 C, 26600 Rauma 60, Messeniuksenkatu 3 b B 10, 00250 Helsinki 25, puh. 938/12 944 ja 90/413 357
Ulf Sundqvist, Kaskimaa D 29, 04130 Nikkilä, puh. 90/231 890
Matti Ahde, Nuolihaukantie 6 B 46, 90250 Oulu 25, Erottajankatu 15—17 C 9, 00130 Helsinki 13, puh. 981/334 270 ja 90/646 568
Jaakko Hyvönen, Vehkatie 2, 48400 Kotka 40, puh. t. 952/11 645 ja k. 952/24 873

Sos.dem. Puoluetoimisto:
Avoinna: kesäkuukausina 8.30—15, syys-toukokuussa 8.30—16. Ps.tili 7990. Puhelimet: vaihde 765 766, suorat numerot: järjestöosaston päällikkö 774 721, talouspäällikkö 772 052, tiedotuspäällikkö 772 285, hallintopäällikkö 762 993. Vaihteen ollessa suljettuna: myyntisihteeri 765 078, suunnitteluosaston päällikkö 765 887, jäsenrekisteri 765 401, tiedotussihteeri 774 428, kansainvälinen sihteeri 765 933, kunnallissihteeri 765 029, toimistosihteeri 773 993, ay-sihteerit 765 692 ja 765 299.

Leo Kari, Papinniityntie 12, 13200 Hämeenlinna 20, puh. t. 917/24 241 ja k. 917/24 723
Rafael Paasio, Kannuskatu 8 G 95, 20880 Turku 88, Paasivuorenkatu 8 B, 00530 Helsinki 53, puh. 921/351 818
Pekka Paavola, Koljontie 3,

33500 Tampere 50, puh. t. 931/32 000 ja k. 931/57 707
Sulo Penttilä, Isoistenkuja 4 B 3, 02200 Espoo 20, puh. t. 90/750 570 ja k. 90/881 476
Pentti Sahi, Kannaksenkatu 6, 40600 Jyväskylä 60, puh. t. 941/211 144 ja k. 941/211 717
Uki Voutilainen, Torikatu 3, 81700 Lieksa, Hämeentie 81—83 A 1, 00550 Helsinki 55, puh. 975/21 051 ja 90/719 153

Varajäsenet:
Reino Tuomi, Peukaloisentie 8 G 44, 00820 Helsinki 82, puh. t. 90/732 32 38 ja k. 90/781 487
Antti Pohjonen, Koulukatu 2 65100 Vaasa 10 puh. 961-245 144 ja k. 961-12241
Uolevi Kaukovaara, Kp. 14, 28800 Pori 80, puh. t. 939/85 288 ja k. 939/85 098
Erkki Liikanen, Sammonkatu 22 A 4, 50130 Mikkeli 13, puh. 955/11 990 ja 90/710 646
Kalevi Pärnänen, Taatonkatu 3 A 6, 48700 Kyminlinna, puh. t. 952/62 500 ja k. 952/61 251

□ □ □

Helsingin Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 5 A. Siht. Esko Nieminen, puh. 750 870, kotiin 302 798.

Uudenmaan Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 5 A. Siht. Reijo Kuusela, puh. 719 368 ja 719 375, kotiin 243 327.

Varsinais-Suomen Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 20100 Turku 10, Työväentalo, Eerikinkatu 30. Sihteeri Veikko Mäki, puh. 921-26 482.

Satakunnan Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 28100 Pori 10, Länsipuisto 24 C. Sihteeri Tauno Kallio, puh. 939-44 233, kotiin 939-40 398.

Etelä-Hämeen Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 13 100 Hämeenlinna 10, Raatihuoneenkatu 16. Sihteeri Pauli Ilanen, puh. 917-26 526 ja 917-22 378, kotiin 917-26 526.

Pohjois-Hämeen Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 33200 Tampere 20, Hallituskatu 19. Sihteeri Pentti Myllymäki, puh. 931-26 963 ja 931-24 128, kotiin 931-653 785.

Kymen I. Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 48 100 Kotka 10, Kotkankatu 7. Sihteeri Atte Laine, puh. 952-12 468 ja 952-12 853.

Mikkelin Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 50100 Mikkeli 10, Olkkolankatu 5. Sihteeri Ilkka Viitamies, puh. 955-11 561, kotiin 955-10 418.

Kuopion Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 70100 Kuopio 10, Puijonkatu 23. Sihteeri Onni Hyvönen, puh. 971-112359, kotiin 917-121459.

Pohjois-Karjalan Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 80100 Joensuu 10, Työväentalo, Kauppakatu 32. Sihteeri Matti Mikkonen, puh. 973-22 149, kotiin 973-822 610.

SDP:n Keski-Suomen Piiri ry:
Toimisto: 40100 Jyväskylä 10, Kauppakatu 30. Sihteeri Reijo Virtanen, puh. 941-11 423, kotiin 941-273 561.

Vaasan l. Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 60100 Seinäjoki 10, Vapaudentie 32—34 B 18. Sihteeri Aarne Heikkilä, puh. 964-22670, kotiin 964-25598.

Oulun Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 90100 Oulu 10, Mäkelinink. 31, 4 krs. Sihteeri Markku Kainulainen, puh. 981-14 973, kotiin 981-391 286.

Lapin Sosialidemokraattinen Piiri ry:
Toimisto: 96200 Rovaniemi 20, Rovakatu 24. Sihteeri Mauri Paasilinna, puh. 991-10 471, kotiin 991-80 219.

Suomen Ruotsalaisen Työväenliitto
— Finlands Svenska Arbetarförbund:
Expedition: 00530 Helsingfors 53, Paasivuorigatan 3 B. Sekreterare Alf-Erik Helsing, tel. 90-775 098.

Imatran Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
55800 Imatra 80, Torikatu 7, puh. 954-32 094.

□ □ □

Jyväskylän Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
Kauppakatu 30 A 4, 44100 Jyväskylä 10, puh. 941-10 876.

Kajaanin Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
87500 Kajaani 50, puh. 986/22381

Kemin Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
94100Kemi 10, Etelärantakatu 13, puh. 980-12 985.

Kotkan Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
48100 Kotka 10, Keskuskatu 33, puh. 952-11 318.

Kuopion Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
70100 Kuopio 10, Puijonkatu 23, puh. 971-15 595.

Lahden Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
15110 Lahti 11, Aleksanterinkatu 26, puh. 918-28179.

Lappeenrannan Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
53100 Lappeenranta 10, Snellmanninkatu 12, puh. 953-10 339.

Oulun Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
Mäkelininkatu 31/4 krs, 90100 Oulu 10

Porin Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
28100 Pori 10, Länsipuisto 24 C, puh. 939-44 233.

Suur-Espoon Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
02230 Espoo 23, Aapelinkatu 6, puh. 90-880 973.

Tampereen Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
33200 Tampere 20, Hallituskatu 19, puh. 931-27 493 ja 931-27 494.

Turun Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
20100 Turku 10, Eerikinkatu 30, puh. 921-16 891 ja 921-16 497.

Valkeakosken Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
37600 Valkeakoski 60, Apiankatu 5, puh. 937-42 504.

Vantaan Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:
Asematie 8, 01300 Vantaa 30, puh. 830 595. Siht. 833 408.

Vaasan kunnallisjärjestö ry
Kasarmikatu 19 A
65100 Vaasa 10
puh. 961-110 250

SOS.DEM. EDUSKUNTA-RYHMÄ

Eduskuntatalo, 00100 Helsinki 10. puh. suoraan 90-447 971. Puheenjohtaja Matti Ahde, varapuheenjohtajat Meeri Kalavainen ja Reino Breilin, puh.keskus 440 051. Eduskuntaryhmän sihteeri Kari Pekkonen puh. 440 051/271, tiedotussihteeri Sulo Ikonen, puh. suoraan 496 146, toimistosihteeri Helga Karvinen, puh. 440 051/271.

□ □ □

SOS.DEM. KANSAN-EDUSTAJIEN KOTI-OSOITTEET

Aalto, Lyyli, Haltijantie 3 k p., 14200 Turenki, puh. 917-82 606
Aaltonen, Markus, Vuorenmaanrinne 11 D 11, 60200 Seinäjoki 20, puh. 964-24 525
Ahde, Matti, Nuolihaukantie 6 B 46, 90250 Oulu 25, puh. 981-334 270
Ahonen, Arvo, 40420 Jyskä, puh. 941-261 680
Ajo, Aimo, Koskenranta 13 A 2, 96200 Rovaniemi 20, puh. 991-15 469
Aro, Pirkko, Hietaniemenkatu 6 B 23, 00100 Helsinki 10, puh. 90-440 051 (Eduskunta)
Breilin, Reino, Yrjönkatu 2, 24240 Salo 24, puh. 924-2 308
Eenilä, Paula, Vienolantie 8 G, 20210 Turku 21, puh. 921-303 010
Forsman, Mauno, Pihlajamäki, 53800 Lappeenranta 80, puh. 953-27 016
Friberg, Ralf, Keinulaudantie 5 G 167, 00940 Helsinki 94, puh. 90-302 298
Grönholm, Eino, Kannistonkatu 27, 30100 Forssa 10, puh. 916-11 751
Helle, Veikko, 03100 Nummela, puh. 913-22 360
Helminen, Olli, Laivakaarenkuja 16, 46900 Inkeroinen, puh. 951-71 412
Järvinen, Sven-Erik, Kuninkaalantie 4 C 11, 01300 Vantaa 30, puh. 90-837 009

Järvisalo-Kanerva, Riitta, Palokallionkatu 18 as. 12, 33840 Tampere 84, puh. 931-653 203

Kalavainen, Meeri, Harjuviita 22 A 20, 02100 Espoo 10, puh. 90-462 010

Karkinen, Seija, Hernesaarenkatu 5 C 54, 00150 Helsinki 15, puh. 90-440 051 (Eduskunta)

Knuuttila, Sakari, Päivärinnantie 4, 40600 Jyväskylä 60, puh. 941-241 349

Koivisto, Tellervo, Tammelanpuistokatu 30 A 6, 33100 Tampere 10, puh. 931-23 327

Kuusio, Matti, Isoarontie 22 as. 14, 26600 Rauma 60, puh. 938-13 924

Laine, Jermu, Etelätie 6, 35820 Mänttä 2, puh. 934-47 236

Lehtinen, Lasse, Puistokatu 25 A, 70100 Kuopio 10, puh. 971-12 369

Liikanen, Erkki, Sammonkatu 22 A 4, 50130 Mikkeli 13, puh. 955-11 990

Lillqvist, Bror, Västermalmstorg 3 A 5, 68620 Jakobstad 2, tel. 967-11 081

Loikkanen, Eino, Aleksanterinkatu 17, 33100 Tampere 10, puh. 931-22 340

Louekoski, Matti, Sateenkaari 1 C 17, 02100 Espoo 10, puh. 90-460 537

Luja-Penttilä, Sinikka, Isoistenkuja 4 B 3, 02200 Espoo 20, puh. 90-881 476

Luttinen, Matti, Tervaskatu 24, 15240 Lahti 24, puh. 918-306 093

Muurman, Peter, Marsinrinne 9 K 115, 01480 Vantaa 48, puh. 90-8 728 879

Myyryläinen, Salme, Elokatu 4 D 51, 15100 Lahti 10, puh. 918-20 680

Mäkelä, Jouko, Tornihaukantie 6—8 A 20, 90250 Oulu 25, puh. 981-332 501

Mäkelä, Uljas, Seminaarinkatu 3, 26100 Rauma 10, puh. 938-12 476

Paasio, Pertti, Honkatie 30 as. 8, 20540 Turku 54, puh. 921-373 993

Pajunen, Veikko, Kurkijoentie 2, 02140 Espoo 14, puh. 90-516 873

Puhakka, Matti, Viritie 22, 80160 Joensuu 16, puh. 973-821 834

Raatikainen, Kaisa, Otsolahdentie 13 G, 02100 Espoo 10, puh. 90-463 972

Rajala, Pentti, Tehtaankatu 10, 38700 Kankaanpää, puh. 930-21 575

Rajantie, Maija, Linnanrakentajankatu 8, 57130 Savonlinna 13, puh. 957-23 439

Rantala, Jorma, Vattuvuorenkatu 3—9 A 1, 78200 Varkaus 20, puh. 972-23 023

Raudasoja, Juhani, Mussorintie 12 D, 65320 Vaasa 32, puh. 961-252 833

Siren, Helge, Toivontie 10, 11100 Riihimäki 10, puh. 914-33 667

Sorsa, Kalevi, Haapaniemenkatu 20 D 64, 00530 Helsinki 53, puh. 90-765 766 (Puoluetoimisto)

Sundqvist, Ulf, Kaskimaa D 29, 04130 Nikkilä, puh. 90-231 890

Suonio, Kaarina, Museokatu 21 A 8, 00100 Helsinki 10, puh. 90-443 498

Surakka, Juhani, Niittytie 9, 40250 Jyväskylä 25, puh. 941-271 390

Söderman, Jacob, Yliopistonkatu 1 A 3, 20110 Turku 11, puh. 921-28 292

Tiilikainen, Paavo, Ratamokatu 2, 55800 Imatra 80, puh. 954-31 428

Tikka, Seppo, Korsikuja 17 A, 45120 Kouvola 12, puh. 951-19 068

Tuominen, Risto, Museokatu 9 as. 4, 48100 Kotka 10, puh. 952-16 963

Tuomioja, Erkki, Mechelininkatu 19 A 24, 00100 Helsinki 10, puh. 90-493 799

Tuovinen, Jouko, Länsikatu 22 C 23, 80110 Joensuu 11, puh. 973-24 830

Turunen, Väinö, Kellotornintie 18 A, 57510 Savonlinna 51, puh. 957-27 214

Työläjärvi, Pirkko, Kasvitarhanpolku 6 C, 26130 Rauma 13, puh. 938-14 008

Voutilainen, Uki, Torikatu 3 B 6, 81700 Lieksa, puh. 975-21 051

MUUT SOSIALIDEMOKRAATTISET JÄRJESTÖT

Suomen Sosialidemokraattisen Opiskelijanuorison Keskusliitto (SONK):

4. linja 3—5 F 00530 Helsinki 53. Puhelimet: 90/779 449 (pääsihteeri, tiedotussihteeri), 90/779 279 (toimistonhoitaja)

□ □ □

Suomen Sosialidemokraattinen Raittiusliitto r.y. (SDR)

Paasivuorenkatu 5 A 9, 00530 Helsinki 53, puhelimet: keskus 90/739 122, pääsihteeri suoraan 90/764 092.
Toimisto:
Pääsihteeri Martti Heiskanen
Nuorisosihteeri Ilpo Siimes
Tiedotussihteeri Anja Virén
Järjestöohjaajat:
Ritva Aheinen, Haukkarinkatu 4 A, 94700 Kemi 70, puh. 980/31 703
— Oulun-, Lapin- ja Vaasan piirit
Mirja Kujala, Eerikinkatu 30 h. 21 Ty:n talo, 20100 Turku 10, puh. 921/330 729
— Varsinais-Suomen piiri
Markku Lindgren, Mustanlahdenkatu 22, 33210 Tampere 21, puh. 931/23 493
— Pohjois-Hämeen piiri
Anneli Lahtinen, Jokihaka B 15, 40220 Keski-Palokka, puh. 941/781 417
— Keski-Suomen ja Satakunnan piirit
Ellen Sykkö, Alajoki, 81820 Uimaharju
— Kuopion ja Pohjois-Karjan piirit
Leena Sutinen, Valtakatu 19 as. 21, 53600 Lappeenranta 60, puh. 953/17 556
— Kymen-, Mikkelin- ja Saimaan piirit
Raisa-Tiina Lahtinen TVK-opisto, 02550 Evitskog, puh. 90-263 688, t. 90-739 122
— Hki, Uusimaa, E-Häme
Kurssikeskus Liittokoti, 02880 Veikkola, puh. 913/73 913

Etelä-Hämeen Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Väinö Tauru, Luhtialank. 23, 13210 Hämeenlinna 21

Helsingin Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Rauno Pallonen, Paraistentie 8 A, 00280 Helsinki 28, puh. 90/415 475

Karjalan Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Eero Sorsa, 80710 Lehmo, puh. 973/83 118

Keski-Suomen Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Jalo Vuorela, Pihlajaojantie 10, 42800 Haapamäki, puh. 943/32 387

Kuopion Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Väinö Lätti Kehäkatu 6, 70600 Kuopio 60, puh. 971/216 276

Kymen Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Ensio Fyhr, Kimmonkatu 22 A, 48700 Kyminlinna, puh. 952/617 38

Lapin Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Martti Okkonen, Valtakatu 34 A, 94100 Kemi 10,

Mikkelin läänin Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Kauko Heiskanen, Väinönkatu 3 C 25, 57100 Savonlinna 10, puh. 957/12 133

Oulun läänin Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Tyyne Törmälä, Riipisentie, 90540 Oulu 54, puh. 981/361 973

Pohjois-Hämeen Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Pekka Saarinen, Nirvankatu 56/33820 Tampere 82, puh. 931/651434

Saimaan Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Aulis Nakari, Yhdyskatu 8 A 14, 53100 Lappeenranta 10, puh. 953/16 884

Satakunnan Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Maj-Lis Salonen, Vaarak. 5, 28610 Pori 61, puh. 939/27 597

Uudenmaan Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Raimo Turunen, Vapaa-aikatoimisto, 005800 Hyvinkää, puh. 914/119 20

Vaasan läänin Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Hilja Rajala, Kannaksenk. 9, 60 120 Seinäjoki 12, puh. 964/22 586

Varsinais-Suomen Sos.dem. Raittiuspiirijärjestö ry:
Puh.joht. Tauno Suominen, Eerikinkatu 30 h. 21, Ty:n talo, 20100 Turku 10, puh. 923/4159

□ □ □

Kristillisten Sosialidemokraattien Liitto:
Siht. Pekka Lampinen, Vanaja kk., 13100 Hämeenlinna 10, puh. 917/19 047

□ □ □

Koulutusalan Sosialidemokraattinen Yhdistys:
Pj. kansanedustaja Markus Aaltonen, Vuorenmaanrinne 11 D 11, 60200 Seinäjoki 20, puh. 964/24 525

□ □ □

Kulttuurityöntekijäin Sos.dem. Yhdistys:
Puheenjohtaja: Pentti Holappa, Albertinkatu 46 C 41/00180 Helsinki 18, puh. t. 604 961, k. 605 520, sihteeri Liisa Ilomäki puh. k. 777 951

□ □ □

Työväen Retkeilyliitto ry:
(Naturfreunde-Internationaalin Suomen jäsenjärjestö), Läntinen Brahenkatu 2, 00510 Helsinki 51, puh. 90/711 488. Pj. Erkki Wiksten, Yläkiventie 5 K 187, 00920 Helsinki 92, puh. k. 90/335 878, o.t.o. toim.joht. Toni Bärlund, puh. 90/778 922

□ □ □

Nuorten Kotkain Keskusliitto (NKK) ry:
Paasivuorenk. 5 A 24, 00530 Helsinki 53, puh. vaihde 90-765 199, ps-tili 5588—0. Pääsihteeri Veli Heikkilä, puh. suoraan 90-769 216, järjestöasiain sihteeri Arto Heinonen, kansainvälisten asiain sihteeri Riitta Kaljunen, tiedotussihteeri Leena-Maija Paananen, taloudenhoitaja Harri Raki, toimistonhoitaja Eila Lahtinen.
Kurssikeskus Siprinne, Vaahersalo, 58450 Punkaharju, puh. 957-601/Punkaharju 4189.

Etelä-Hämeen Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Apiankatu 1
37610 Valkeakoski
puh. 937-45560

Etelä-Saimaan Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Snellmaninkatu 12
53100 Lappeenranta 10
puh. 953-10339

Helsingin Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Siltasaarenkatu 12 A 8 krs.
00530 Helsinki 53
puh. 90-730991

Keski-Suomen Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Kauppakatu 30 A
40100 Jyväskylä 10
puh. 941-214607

Kymenlaakson Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Kotkankatu 7
48100 Kotka 10
puh. 952-12468

Lapin Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Etelärantakatu 13
94100 Kemi 10
puh. 980-12985

Mikkelin läänin Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Olkkolankatu 7
50100 Mikkeli 10
puh. 955-11561

Oulun Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Mäkelininkatu 31
90100 Oulu 10
puh. 981-223791

Pohjois-Karjalan Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Kauppakatu 32
80100 Joensuu 10
puh. 973-27566

Pohjois-Savon Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Puijonkatu 23
70100 Kuopio 10
puh. 971-15595

Satakunnan Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Länsipuisto 24 C 1
28100 Pori 10
puh. 939-44233

Svenska örndinstriktet
Paasivuorigatan 3 B
00530 Helsingfors 53
tel. 90-775098

Tampereen Nuoret Kotkat Piirijärjestö r.y.
Hallituskatu 19 G 38
33200 Tampere 20
puh. 931-27493

Uudenmaan
Nuoret Kotkat
Piirijärjestö r.y.
Asemakatu 8
01300 Vantaa 30
puh. 90-830595

Vaasan Nuoret Kotkat
Piirijärjestö r.y.
Keskuskatu 17
60100 Seinäjoki 10
puh. 964-22670

Varsinais-Suomen
Nuoret Kotkat
Piirijärjestö r.y.
Eerikinkatu 30 h. 7
20100 Turku 10
puh. 921-16521 tai 921-332190

□ □ □

Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto (SNK) ry
Toimisto: 4. linja 3—5 F, 00530 Helsinki 53, puh. 718 055, puheenjohtaja Pekka Sarkkinen, pääsihteeri Hannu Taavitsainen, taloussihteeri Heikki Rönkkö, järjestösihteeri Kauko Viitala, valistussihteeri Seppo Ylinen, aysihteerit Markku J. Jääskeläinen ja Juha Mäkinen, kouluasiainsihteeri Antero Korpela, ammattikouluasiainsihteeri Timo Peltovuori, tiedotussihteeri Jorma Hyvönen, kulttuurisihteeri Jarmo Järvinen.
Ohjelmatoimisto TOKL (Järvinen), puh. 718 468
Tarvikevälitys, puh. 710 194

SNK:n Etelä-Hämeen piiri
Pekka Kaipainen puh. 917-69155
Kasarmikatu 7
13100 Hämeenlinna 10

Finlands Svenska
Socialdemokratiska Ungdomsklubbar
Central Kommitte (CK) rf
Bo Anders Sundman puh. 90-718625
Paasivuorenkatu 5 A 22
00530 Helsinki 53

Helsingin Sos.dem.
Nuorisopiiri ry.
Liisa Ilomäki puh. 90-763990
Paasivuorenkatu 5 A 39
00530 Helsinki 53

Joensuun Piirin
Sos.dem. Nj
puh. 973-21641
Kauppakatu 32
80100 Joensuu 10

SNK:n Keski-Suomen Piiri
Risto Pirttinen puh. 941-11723
Kauppakatu 30 A 4
40100 Jyväskylä 10

Kuopion Piirin Sos.dem. Nj
Jari Blom puh. 971-12004
PL 84
70101 Kuopio 10

Kymenlaakson Sos.dem. Np ry
Liisa Laukkanen puh. 953-18482
Oksasenkatu 2
53100 Lappeenranta 10

Lapin Piirin
Sos.dem. Nj ry
puh. 991-21451
Rovakatu 24
96200 Rovaniemi 20

Mikkelin Sos.dem. Np
Harri Appelroth puh. 955-15449
Savilahdenkatu 10
50100 Mikkeli 10

Oulun Piirin Sos.dem. Nj
Markku Kankaala puh. 981-224131
Pakkahuoneenkatu 26
90100 Oulu 10

SNK:n Satakunnan Piiri
Seppo Harinen puh. 939-44233
Länsipuisto 24 C 1
28100 Pori 10

Tampereen Sos.dem. Np ry
Inkeri Tiitinen puh. 931-23996
Hallituskatu 19 H 17
33200 Tampere 20

Uudenmaan Sos.dem. Np ry
Matti Tukiainen puh. 90-8732 523
Vehkatie 13
01300 Vantaa 30

Vaasan läänin sos.dem. Np
Seija Uitto puh. 964-23232
Keskuskatu 17
60100 Seinäjoki 10

Varsinais-Suomen Sos.dem. Np
puh. 921-332500
Eerikinkatu 30
20100 Turku 10

□ □ □

Sos.dem. Naisten Keskusliitto

Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki 53,
puh. 90-765 766, toim.ajan jälk. 765 750.

Helsingin Sos.dem. Naispiiri ry:
Toimisto: Paasivuorenk. 5, 00530 Helsinki 53, puh. 90-713 254. Pj. Anja Nurminen, Helsingk. 18 A 2, 00530 Helsinki 53, puh. 90-736 142.

Etelä-Hämeen Sosialidemokraattinen Piiri ry:n naisjaosto:
Pj. Kyllikki Vallin, Laakatie 8, 11120 Riihimäki 12, puh. 914-135 645.

Pohjois-Hämeen Sos.dem. Naispiiri ry:
Pj. Thelma Ollila, Isolammenk. 8, 33710 Tampere 71, puh. 931-631 635.

Pohjois-Karjalan Sosialidemokraattinen Piiri ry:n naisjaosto:
Pj. Riitta Kemppi, Sommelontie 33 as. 4, 80260 Joensuu 26, puh. 973-32 912.

Keski-Suomen Sos.dem. Naispiiri ry:
Pj. Annikki Tuominen, Puistokatu 25, as. 37, 40100 Jyväskylä 10, puh. 941-214 202.

Kuopion Sos.dem Naispiiri ry:
Pj Edit Terästö, Rajak. 19 B, 70600 Kuopio 60, puh. 971-22535. Toimisto: Puijonk. 7 A 4, 70100 Kuopio 10, puh. 971-15 925.

Kymen Sos.dem. Naispiiri ry:
Pj. Paula Porkka, 49480 Summa, puh. 952-45 106.

Lapin Sosialidemokraattinen Piiri ry:n naisjaosto:
Pj. Kerttu Värn, Asemieskatu 21, 96100 Rovaniemi 10, puh. 991-21 680.

Mikkelin Sosialidemokraattinen Piiri ry:n naisjaosto:
Pj. Maire Haapasalo, Olavinkatu 6, 50100 Mikkeli 10, puh. 955/11 024.

Oulun Sosialidemokraattinen Piiri ry:n naisjaosto:
Pj. Toini Svensk, Taipaleentie 42, 90140 Oulu 14, puh. 981/332 092.

Saimaan Sos.dem. Naispiiri ry:
Pj. Kerttu Piispa, Moukarinkatu 8, 55800 Imatra 80, puh. 921/11 520.
Satakunnan Sos.dem. Naispiiri ry:
Pj. Margit Eskman, siht. Eila Wahlström, Länsipuisto 24 C 1, 28100 Pori 10, puh. 939/44 233.
Turun Seudun Sos.dem. Naispiiri ry:
Pj. Irja Arponen, Takapaltta 21250 Masku, puh. 921/789 788 t. 11 520.
Vaasan läänin Sos.dem. Piiri ry:n naisjaosto:
Pj. Hilja Rajala, Kannaksenkatu 9, 60100 Seinäjoki 10, puh. 964/22 586.
Uudenmaan Sos.dem. Naispiiri ry:
Pj. Irja Virta, Sammalpolku 1, 04400 Järvenpää, puh. 90/55 240.

T-LEHDISTÖ

Työväenlehdistö ry:
00530 Helsinki 53, Paasivuorenk. 3 B II krs, puh. 777 638, keskus 765 766.
Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto: (TST): 00530 Helsinki 53. Paasivuorenkatu 3, puh. keskus 765 766 (klo 8.30—16.00). Suorat linjat 772 285 (päätoimittaja), toimittajat 770 566 ja 771 837. Telex 12-1560 tst. sf.
T-lehdistö Oy: 00530 Helsinki 53. Paasivuorenkatu 3 B II krs, puh. 777 638.
Suomen Sosialidemokraatti: Putkitie 3, 00810 Helsinki 81, puh. vaihde 90/7554 211.
Vaihteen ollessa kiinni:
Kotimaan uutiset 755 4211, 755 4587, 755 4478
Urheilu-uutiset 755 4101
Politiikka 755 4292
Toimitussihteerit ..... 780 131 tai 755 4434
Päätoimittaja 755 4383
Eteenpäin: 48100 Kotka 10, Kotkankatu 9, puh. keskus 952-14 460, suorat numerot: päätoim. 952-14 464, toimitus 952-14 461, telex 53-143 eteen sf.
Hämeen Kansa: 13100 Hämeenlinna 10, Raatihuoneenkatu 16, puh. keskus 917-22 261 ja 917-22 265. Telex 23-18 hakan sf.
Kansan Lehti: 33210 Tampere 21, Hämeenpuisto 21, puh. keskus 931-30600, suorat numerot: päätoim. 931-24 895., toim.joht. 931-24 765. Telex 22-257 kanle sf.
Pohjois-Karjala: Pamilonkatu 1, PL 97, 80101 Joensuu 10, puh. vaihde 973-26 301. Telex 46-132 pokar sf.
Pohjanmaan Kansa: 65100 Vaasa 10, Rauhank. 24, puhelimet: toimitus 961-13 771, konttori 961-13 261, toim.joht. 961-12 487. Telex 74-280 pokan sf.
Pohjolan Työ: 90150 Oulu 15, Ahjotie 6, puhelimet: toimitus 981-332 772 ja 981-332 222, konttori 981-13 597. Telex 32-251 pohty sf.
Saimaan Sanomat: 53100 Lappeenranta 10, Koulukatu 19, puhelimet vaihde: toimitus ja konttori 953-18 040. Telex 58-215 saisa sf.
Arbetarbladet: 00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 3, puhelimet: toimitus 90-775 924, konttori 90-772 370.
Turun Päivälehti: 20310 Turku 31, Nuppulantie 21, puhelimet toimitus ja konttori 921-392 111. Telex 62-129 paiva sf.
Uusi Aika: 28100 Pori 10, Antinkatu 15, toimitus ja konttori vaihde: 939-46 511. Telex 26-152 uaika sf.
Valpas: 70100 Kuopio 10, Minna Canthin katu 27, puh. vaihde 971-85 400.

Linnanviesti: 57130 Savonlinna 13, Olavinkatu 13, puh. toimitus 957-22 561, toim.joht. 957-22 901/21 tai suoraan 957-22 906.
Vapaus: 50100 Mikkeli 10 Olkkolankatu 7, puh.keskus 955-11 561

T-LEHDISTÖN KIRJAPAINOT

Helsinki: Paasipaino, Putkitie 3, puh. 90-755 4211 tai 737 044.
Kotka: Eteenpäin Oy, Kotkankatu 9, puh. 952-14 460.
Hämeenlinna: Oy Hämeen Kansa, 14200 Turenki, puh. 917-81 276.
Tampere: Tampereen Keskuspaino, Hämeenpuisto 21, puh. 931-30 600.
Jyväskylä: KL-paino, Puistokatu 1, puh. 941-12 286.
Lappeenranta: Saimaan Kirjapaino Oy, Koulukatu 19, puh. 953-18 040.
Vaasa: Oy Kirjapaino Ab, Rauhankatu 24, puh. konttori 961-13 261, faktori 961-245 711, toim.joht. 961-12 487.
Oulu: PT-Paino Oy, Ahjotie 6, puh. 981-332 882.
Pori: Oy Kehitys, Antinkatu 15, puh. 939-46 511.
Mikkeli: Mikkelin Painos Oy, Arkistokatu 12 (PL 15) puh. 955-13 150.
Turku: Lounais-Suomen Kirjapaino Oy, Nuppulantie 21, puh. faktori 921-392 832, vaihde 921-392 111.
Joensuu: Kansan Voima Oy, Pamilonkatu 1, puh. vaihde 973-26 301.

MUITA TYÖVÄEN-LEHTIÄ

Sosialistinen Aikakauslehti: 00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 3 B, puh. 765 766 (toimitus ja konttori).
Kotkaviesti: 00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 5 A 24, puh. 90-765 199,
Lippu: 00530 Helsinki 53, 4. linja 5, puh. 718 055
Palkkatyöläinen: 00530 Helsinki 53, Siltasaarenkatu 3—5 A, 750 296.
Löntagaren: Sama kuin edellä.
Sarastus: 00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 5 A, puh. 739 122.
Aikamerkki: 00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 5 B, puh. 718 766.
Veljeys: Vanaja kk, 13100 Hämeenlinna 10, Pekka Lampinen, puh. 917-25 743.
Eläkkeensaaja: 00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 5 A 12, puh. 715 126.

OSUUS-TOIMINNAL-LISIA LEHTIÄ

Elanto:
toimitus ja konttori, 00530 Helsinki 53, Kaikukatu 2, puh. 7341.

Me:
jäsenlehti, toimitus ja konttori: 00100 Helsinki 10, Mikonkatu 17 PL 740, puh. 170 491.

E:
luottamushenkilöiden ja henkilökuntalehti, toimitus, konttori ja puhelin sama kuin edellä.

Maamies:
edistysmielisen osuuskauppaliikkeen maanviljelijä-tuottajajäsenten äänenkannattaja, toimitus, konttori ja puhelin sama kuin edellä.

YLEISIÄ TYÖVÄEN-JÄRJESTÖJÄ

Eläkkeensaajien Keskusliitto r.y.
00530 Helsinki 53 Paasivuorenkatu 5 A 12, puh. Toimisto 715 126. Toiminnanjohtaja Aarre Lauliainen puh. 730 031, tiedotussihteeri Antti Halme puh. 777 963.

□ □ □

Työväen Kuntoliitto TKL ry:
Siltasaarenkatu 3—5 B 00530 Helsinki 53, vaihde 736 304. Puheenjohtaja Veikko Oittinen, toiminnanjohtaja Jaakko Kuusela (puh. suoraan 760 767), tiedotussihteeri Reijo Lintunen, Kuntokoulu, Helsinginkatu 25 puh. 764 113.

□ □ □

Suomen Työväen Musiikkiliitto:
33200 Tampere 20, Hämeenpuisto 28, puh. 931-24 957. Puheenjohtaja Pentti Lahti-Nuuttila, Tapulintie 16, 36200 Kangasala, puh. 931-31800.

□ □ □

Työväen Matkailuliitto:
00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 5 B, puh. 90-716 922.

□ □ □

Työväen Näyttämöiden Liitto:
00100 Helsinki 10, Vuorikatu 6 A, puh. 90-651 733.
Toiminnanjohtaja
Seppo Kankainen, 651 445
Dramaturgi
Pekka Kyrö 651 576
Teatterisihteeri
Pirjo Westman, 651 576
Järjestösihteeri
Apeli Halinen
Koulutussihteeri
Eeva-Sisko Artell
Toimistonhoitaja
Rauha Löfqvist
Näytelmäkirjaston hoitaja
Aulikki Nurminen

□ □ □

Työväen Sivistysliitto TSL ry
Paasivuorenkatu 5 B, 00530 Helsinki 53, puh. 718 766. Puheenjohtaja: Sakari Kiuru, puh. t. 4012 311, pääsihteeri: Jussi Pikkusaari, opintojohtaja: Teuvo Ikonen, talouspäällikkö: Seppo Berg, kulttuurisihteeri: Pekka Gronow, kirjeopiston rehtori: Matti Lahtinen, TSL:n Ranta-Toivalan kurssikeskus, 70900 Toivala, puh. 971-35 174.

Etelä-Hämeen Piiritoimisto
Piirisihteeri Terttu Tuomi, Raatihuoneenkatu 16 A 7 13100 Hämeenlinna 10, puh. 917-65 850.

Helsingin Piiritoimisto
Piirisihteeri Erkki Pekola, Paasovuorenkatu 5 B 00530 Helsinki 53, puh. 90-772 657.

Keski-Suomen Piiritoimisto
Piirihteeri Sulo Suuntala, Kauppakatu 30 A 4 40100 Jyväskylä 10, puh. 941-10 076.

Kuopion Piiritoimisto
Piirisihteeri Kalle Kuokkanen, Niemenkatu 8 70100 Kuopio 10, puh. 971-87 796.

Kymen Piiritoimisto
Piirisihteeri Lauri Honkanen, Keskuskatu 33 h 4, 48100 Kotka 10, puh. 952-181 282.

Oulun Piiritoimisto
Piirisihteeri Eino Skants, Mäkelininkatu 31, 90100 Oulu 10, puh. 981-223 636.

Pohjanmaan Piiritoimisto
Piirisihteeri Reijo Aaltonen, Vapaudentie 32 B 10 60100 Seinäjoki 10, puh. 964-140 144.

Pohjois-Hämeen Piiritoimisto
Piirisihteeri Erkki Koljonen, Hallituskatu 19 h 25, 33100 Tampere 10, puh. 931-110 826.

Satakunnan Piiritoimisto
Piirisihteeri Seppo Lahtinen, Uuskoivistontie 40 A 2, 28130 Pori 13, puh. 939-255 85.

Uudenmaan Piiritoimisto
Piirisihteeri Seppo Vettenranta, Paasivuorenkatu 5 B 00530 Helsinki 53, puh. 90-7012 954.

□ □ □

Perhelomat ry
Paasivuorenk. 5 B 407, 00530 Helsinki 53, puh. 90-763 893.

□ □ □

Lomakeskus Huhmari
Polvijärvi.
Os.83720 KUOREVAARA
Puh. 973-63 Kuorevaara 255

□ □ □

Kotien Puolesta Keskusliitto
00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 5, puh. 764 703.

□ □ □

Nuorten Puolesta Keskusliitto
Vipusentie 19—21, 00610 Helsinki 61, puh. 796 551.

URHEILU-JÄRJESTÖJÄ

Työväen Urheiluliitto (TUL) ry:
Keskustoimisto Haapaniemenk. 14, 00530 Helsinki 53, puh. 738 282. Postiosoite: TUL, pl 315, 00531 Helsinki 53.

Puheenjohtajat
Kaipainen, Osmo, puheenjohtaja, puh. t. 90-174 266, k. 501 844.
Kivi, Lennart, johtaja, varapuheenjohtaja, puh. t. 7332 106, k. 885 682.
Pässilä, Väinö, toimistopäällikkö, puh. t. 918-28 951 k. 918-305 136.

Pääsihteeri
Sjöman, Ossi.

Toimintaosasto
Railo, Raimo, osastopäällikkö.
Suhonen, Matti, järjestösihteeri.
Piskonen, Heikki, tiedotussihteeri.
Kujamäki, Pentti, kans.väl. sihteeri.
Kosonen, Irma, naissihteeri.
Uitto, Eila, koulutusohjaaja.
Pöyhönen, Tapio, jaostopäällikkö.
— jaostosihteerit:
Hiltunen, Paavo (uinti, luistelu)
Leppänen, Kari (jalkapallo, jääkiekko, suunnistus)
Niemenkari, Urho (nyrkkeily)
Kokko, Raine (paini, painonnosto)
Pihl, Aarno (koripallo, pyöräily, purjehdus)
Pääkkö, Taisto (pöytätennis, lentopallo, moottori)
Tapola, Antero (yleisurheilu)
Vatanen, Teuvo (hiihto, pesäpallo, melonta, mäenlasku).

Kouluosasto
Lehkonen, Reijo, koulutuspäällikkö.
Kempas, Martti, valmennussihteeri.
Talousosasto
Hakola, Raimo, talouspäällikkö.
Savolainen, Pentti, taloussihteeri.
Lainio, Riitta, toimistosihteeri.
Tiedotusosasto
Hurme, Pekka, osastopäällikkö
Lahtinen, Matti, toimitussihteeri.
Piskonen, Heikki, tiedotussihteeri.
TUL-lehti
Hurme, Pekka, päätoimittaja.
Lahtinen, Matti, toimitussihteeri.

Työväen Urheiluliiton jäsenpiirit

Hämeen piiri
Raatihuoneenkatu 16 A 9 13100 Hämeenlinna 10. puh. 917-67450
Toiminnanjohtaja Ossi Roininen, puh. 917-82 987

Kainuun piiri
Kalevankatu 1 Sampola, 87100 Kajaani 10, puh. 986-23 436
Toiminnanjohtaja Eino Kilpeläinen

Karjalan piiri
Urheilutalo, 80100 Joensuu 10, puh. 973-22 704
Toiminnanjohtaja Jouko Karttunen, puh. 973-32168

Keski-Suomen piiri
Kauppakatu 30, 40100 Jyväskylä 10, puh. 941-12 700
Toiminnanjohtaja Leo Chrons, puh. 941-214 022

Kymenlaakson piiri
Työväentalo, 48100 Kotka 10, puh. 952-15 709
Toiminnanjohtaja Paavo Mäkelä, puh. 952-63 042

Lapin piiri
Valtakatu 22, 94100 Kemi 10, puh. 980-12 903, 980-14 228
Toiminnanjohtaja Kauko Ojala, puh. 980-52 038

Länsi-Suomen piiri
Mikonkatu 18 A 1, 28100 Pori 10, puh. 939-44 775
Toiminnanjohtaja Aatos Olkkonen, puh. 939-15 070

Oulun piiri
Mäkelininkatu 29, 90100 Oulu 10, puh. 981-222 075, 981-221 722/48
Toiminnanjohtaja Osmo Hekkala, puh. 981-344 660

Pohjanmaan piiri
Pitkäkatu 9, 65100 Vaasa 10, puh. 961-14 667
Toiminnanjohtaja Tapio Häkkinen, puh. 961-212 908

Saimaan piiri
Koulukatu 19 A 3, 53100 Lappeenranta 10, puh. 953-13 426
Toiminnanjohtaja Reino Vuorikoski

Savon piiri
Kauppakatu 42—44, 78200 Varkaus 20, puh. 972-26 254
Toiminnanjohtaja Kauko Koivula, puh. 972-22 278

Suur-Helsingin piiri
II linja 10, 00530 Helsinki 53, puh. 90-762 784
Toiminnanjohtaja Väinö Pilvi, puh. 90-381 959

Tampereen piiri
Hallituskatu 19, 33200 Tampere 20, puh. 931-26 223, 931-37 542
Toiminnanjohtaja Jorma Valkamo, puh. 931-680 209

Uudenmaan piiri
Laurinkatu 49, 08100 Lohja 10, puh. 912-12 619
Toiminnanjohtaja Gunnar Laakso, puh. 912-21 189

Varsinais-Suomen piiri
Humalistonkatu 14 C, 20100 Turku 10, puh. 921-17 849
Toiminnanjohtaja Atte Eskola, puh. 921-357 613

Kisakeskus, 10460 Kuovila, puh. 911-55 424 tai 911-55 444.
Peeran maja, Kilpisjärventie, 99300 Muonio, puh. 996-712.
Kangaslammin nuorisoleirikeskus, 15660 Nastola, puh. kesällä 918-621 423.

□ □ □

Työväen Urheiluseurojen Keskusliitto (TUK) ry:
Puheenjohtajat:
Väinö Soininen, puheenjohtaja, puh. t. 711 488, k. 798 877.
Varapuheenjohtajat:
Salme Myyryläinen, I varapuheenjohtaja t. 400 051, k. 918-20 680.
Oiva Eloranta, II varapuheenjohtaja, t. 951-17 771, k. 951-3366.
Pekka Paavola, liittoneuvoston puheenjohtaja, t. 931-32 000.
Osastojohtokuntien puheenjohtajat:
Talousjohtokunta
Kalevi Olkkonen, puheenjohtaja, t. 11 876, k. 858 590.
Tiedotusjohtokunta
Helge Nygren, puheenjohtaja, t. 750 101, k. 522 803.
Suoritejohtokunta
Per-Erik Förars, puheenjohtaja, k. 788 120.
Järjestöjohtokunta
Pertti Mattila, puheenjohtaja, t. 912-801 209.
TUK:n keskustoimiston ja piirien toimihenkilöt
TUK:n keskustoimisto, L. Brahenkatu 2, 00510 Helsinki 51, puh. 90/711 488
Pääsihteeri Toni Bärlund.
Talousosasto
Osastopäällikkö Kaimo Koponen
Suoriteosasto
Osastopäällikkö Seppo Virtanen
valmentaja Kari Ormo (hoitaa myös uintijaoston)
valmentaja Jorma Turunen (hoitaa myös painijaoston)
jaostosihteeri Risto Mikkonen (yleisurheilu, hiihto, jalkapallo, jääpallo, jääkiekko, judo, keilailu, luistelu, maahockey, nyrkkeily, painonnosto, pyöräily, pöytätennis, sulkapallo, vesiurheilu, voimistelu)
jaostosihteeri Pekka Rossi (koripallo, lentopallo, pesäpallo, suunnistus)
naissihteeri Taimi Hirvonen (naisvoimistelu)
toimistosihteeri Tuula Pekkala (naisurheilu)
Järjestöosasto
suunnittelusihteeri Timo Ojala
naissihteeri Taimi Hirvonen
nuorisosihteeri Pekka Rossi
Tiedotusosasto
osastopäällikkö Risto Taimi
Toimisto
kassanhoitaja Aira Öster
toimistonhoitaja Tuula Pekkala
toimistoapulainen Aira Turunen, Pia Pokkinen

TUK:n jäsenpiirit
Helsingin piiri
piirisihteeri Leo Vilkka, toimisto Paasivuorenkatu 5 A 45, 00530 Helsinki 53, puh. 90-775 529
Kuopion piiri
piirisihteeri Pauli Miettinen, toimisto Tulliportinkatu 33, 70100 Kuopio 10, puh. 971-81 244
Kymenlaakson piiri
piirisihteeri Leo Jungell, toimisto Keskuskatu 33, 48100 Kotka 10, puh. 952-14 511
Lahden piiri
piirisihteeri Pasi Puroaho, toimisto Lehtokatu 3 B 30, 15100 Lahti 10, puh. 918-43 485
Lapin piiri
piirisihteeri Juhani Tolppanen, toimisto Urheilukatu 1, 96100 Rovaniemi 10, puh. 991-3991
Pohjanmaan piiri
piirisihteeri Soini Jantunen, toimisto Työväenkatu 2, 60100 Seinäjoki 10, puh. 964-22 755

Pohjois-Karjalan piiri
piirisihteeri Veikko Kärkkäinen, toimisto Merimiehenkatu 29, 80100 Joensuu 10, puh. 973-25 056

Saimaan piiri
piirisihteeri Markku Kääriäinen, toimisto Uimahalli, 55100 Imatra 10, puh. 954-4941

Satakunnan piiri
piirisihteeri Matti Takala, toimisto Yrjönkatu 27 A, 28130 Pori 13, puh. 939-17 587.

Tampereen piiri
piirisihteeri Matti Haavisto, toimisto Hallituskatu 19 H, 33200 Tampere 20, puh. 931-33 305

Uudenmaanpiiri
piirisihteeri Risto Lindahl, toimisto Alppikatu 9, 00530 Helsinki 53, puh. 90-730 869

Varsinais-Suomen Piiri
piirisihteeri Risto Ivanoff, toimisto Eerikinkatu 30, huone 21, 20100 Turku 10, puh. 921-333 594

AMMATILLISIA JÄRJESTÖJÄ

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Siltasaarenkatu 3—5 A, 00530 Helsinki 53, (postilokero 161). Sähkeosoite: SAK Helsinki. Telex: 122346 sak sf. Pankki: Osuuspankki Yhteistuki. Postisiirto: SAK 6051-6. Palkkatyöläinen 6052-9. Toimistoaika 8.35—16.15. Lauantaisin suljettu, vaihde: 750 296.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto ry:
Haapaniemenk. 7—9 B-talo, 00530 Helsinki 53, puh. 70 911 "Ammattiliitot"

Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto ry:
Haapaniemenk. 7—9 B-talo 00530 Helsinki 53, puh. 70 911 "Ammattiliitot"

Ilmailualan Unioni ry:
Liisankatu 25 A 6, 00170 Helsinki 17, puh. 652 630, 652 647.

Järjestötoimitsijain Liitto ry:
Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki 53, puh. 765 766.

Kemian Työntekijäin Liitto ry:
Haapaniemenk. 7—9 B-talo 00530 Helsinki 53, puh. 70 911 "Ammattiliitot"

Kumi- ja Nahkatyöväen Liitto ry:
Pohjoisranta 4 A 24, 00170 Helsinki 17, puh. 13 890.

Kunnallisten Työntekijäin ja Viranhaltijain Liitto ry:
Kolmas linja 4, 00530 Helsinki 53, puh. 750 907.

Liiketyöntekijäin Liitto ry:
Unioninkatu 45 H, 00170 Helsinki 17, puh. 13 751.

Metallityöväen Liitto ry:
Siltasaarenkatu 3—5 A, 00530 Helsinki 53, puh. 750 570.

Musiikkialan ammattiyhdistysten Federaatio (MAF):
Mariank. 15 a A 12, 00170 Helsinki 17, puh. 662 218 ja 636 922.

Paperiteollisuuden Työntekijäin Liitto ry:
Siltasaarenkatu 3—5 B, 00530 Helsinki 53, puh. 737 177.

Puutyöväen Liitto ry:
Haapaniemenk. 7—9 B-talo, 00530 Helsinki 53, puh. 70 911 "Ammattiliitot".

Rakennustyöläisten Liitto ry:
Viherniemenkatu 5, 00530 Helsinki 53, puh. 717 211.

Suomen Elintarviketyöläisten Liitto ry:
Siltasaarenkatu 3—5 A, 00530 Helsinki 53, puh. 717 877.

Suomen Kiinteistötyöntekijäin Liitto ry:
Iso Roobertinkatu 3 A 21, 00120 Helsinki 12, puh. 633 745

Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto ry:
Ratakatu 9, 00120 Helsinki 12, puh. 661 625.

Suomen Laivanpäällystöliitto — Finlands Skeppsbefälsförbund ry:
Hietalahdenranta 15 A 3, 00180 Helsinki 18, puh. 604 341.

Lasi- ja Posliinityöväen Liitto ry:
Haapaniemenk. 7—9 B-talo, 00530 Helsinki 53, puh. 70 911 "Ammattiliitot".

Suomen Maaseututyöväen Liitto ry:
Haapaniemenk. 7—9 B-talo, 00530 Helsinki 53, puh. 70 911 "Ammattiliitot".

Suomen Merimies-Unioni — Finlands Sjömans-Union ry:
Iso-Roobertinkatu 30, 00120 Helsinki 12, puh. 13 404.

Suomen Muusikkojen Liitto ry:
Uudenmaankatu 36 D 21, 00120 Helsinki 12, puh. 669 160, 657 337.

Suomen Sosialidemokraattinen Sanomalehtimiesliitto ry:
Putkitie 3, 00810 Helsinki 81, puh. 7 554 211.

Suomen Sähköalantyöntekijäin Liitto ry:
Hämeenkatu 17 A, 33200 Tampere 20, puh. 931-34 700.

Teknisten ja Erikoisammattien Liitto ry:
Mariankatu 26 B 6, 00170 Helsinki 17, puh. 662 404.

Tekstiililaitosmiesten ry:
Hallistus. 19, 33200 Tampere 20, puh. 931-24 753, 931-25 846.

Tekstiili- ja Vaatetustyöväen Liitto ry:
Hämeenkatu 5 B, 33100 Tampere 10, puh. 931-32 340.

Toimittajaliitto ry:
Veneentekijäntie 2, 00210 Helsinki 21, puh. 673 311.

Yleinen Lehtimiesliitto ry:
Kotkankatu 9, 00510 Helsinki 51, puh. 750 491.

Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestö VTY ry:
Haapaniemenk. 7—9 B-talo, 00530 Helsinki 53, puh. 70 911 "Ammattiliitot".

VTY:n JÄSENLIITOT

Mielenterveys- ja Kehitysvamma-alan Liitto MKL ry:
Haapaniemenk. 7—9 B-talo, 00530 Helsinki 53, puh. 70 911 "Ammattiliitot".

Postiliitto ry:
Fredrikinkatu 61 A, V krs., 00100 Helsinki 10, puh. 648 806.

Rautatieläisten Liitto ry:
Siltasaarenkatu 3—5 A, 00530 Helsinki 53, puh. 711 688.

Suomen Poliisien Liitto ry:
Pursimiehenkatu 5 A 18, 00150 Helsinki 15, puh. 643 500.

Suomen Veturimiesten Liitto ry:
Eerikinkatu 24, VII krs., 00100 Helsinki 10, puh. 645 404.

Tie- ja Vesirakennusmestariliitto ry:
Åminne 02780 Kauklahti, puh. 916-11 177.

Tullimiesliitto ry:
Unioninkatu 45 G 85, 00170 Helsinki 17, puh. 627 155.

Valtion Työntekijäin Liitto Vaty ry:
P. Roobertinkatu 5 B 15, 00130 Helsinki 13, puh. 650 044.

Valtion Viranhaltijain ja Työntekijäin Liitto VVTL ry:
Haapaniemenk. 7—9 B-talo.

00530 Helsinki 53, puh. 70 911 "Ammattiliitot".

Vankilavirkailijain Liitto ry:
Vuorimiehenkatu 14 C 55, 00140 Helsinki 14, puh. 636 749.

□ □ □

Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitto TVK
Asemamiehenkatu 4, 00520 HKI 52, vaihde 1551

Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliiton Virkamiesjärjestöt TVK-V
Asemamiehenkatu 4, 00520 HKI 52 vaihde 1551

Ammattioppilaitosten Opettajien Liitto AOL
Asemamiehenkatu 4, 00520 HKI 12, 648 466

Handels- och Industritjänstemannaförbundet HIF
Lönnrotinkatu 15 A 1, 00120 HKI 12, 648 466

Kunnallisvirkamiesliitto KVL
Asemamiehenkatu 4, 00520 HKI 52,vaihde 1551

Maataloustoimihenkilöjärjestöjen Liitto MTJL
Eerikinkatu 24 A 507, 00100 HKI 10, 649 455

Metsäalan Työnjohtajaliitto MaTL
Asemamiehenkatu 4, 00520 HKI 52, vaihde 1551

Myymäläesimiesten Liitto MEL
16310 Virenoja, 918-784 163

Pankkitoimihenkilöliitto Ptl
Asemapäällikönkatu 3 C, 00520 HKI 52, 141 066

Suomen Apuhoitajaliitto SAL
Jarrumiehenkatu 4, 00520 HKI 52, 141 833

Suomen Hammashoitajaliitto SHhL
Asemamiehenkatu 4, 00520 HKI 10, 494 203

Suomen Kätilöliitto SKäL
Dagmarinkatu 8, B 16, 00100 HKI 10, 494 203

Suomen Laboratoriohoitajayhdistys SLaby
Töölöntullinkatu 3 A 5, 00250 HKI 25, 414 629

Suomen Lastenhoitajaliitto SLaL
Asemamiehenkatu 4, 00520 HKI 52, vaihde 1551

Suomen Liikeväen Liitto SLL
Malminkatu 22 E, 00100 HKI 10, 648 126

Suomen Lääkintävoimistelijaliitto SL
Asemamiehenkatu 4, 00520 HKI 52, vaihde 1551

Suomen Sairaanhoitajaliitto Ssl
Asemamiehenkatu 4, 00520 HKI 52, vaihde 1551

Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liitto STL
Asemamiehenkatu 4, 00520 HKI 52, vaihde 1551

Vakuutusväen Liitto VvL
Asemamiehenkatu 4, hki 52, vaihde 1551

Valtion Laitosten ja Yhtiöiden Toimihenkilöliitto VLTL
Kumpulantie 1 A 23, 00510 HKI 51, 718 244

Virkamiesliitto VL
Asemamiehenkatu 4, 00520-Helsinki 52, puh. vaihde 1551

Yleinen Toimihenkilöliitto YTL
Sörnäisten Rantatie 7 B 35, 00530 Helsinki 53, puh. 718 966

Virkailijain Kansalaisopisto Vko
Töölöntullinkatu 8, 00250 Helsinki 25, puh. 410 488

TVK-opisto
02550 Evitskog, puh. 90-263 621

□ □ □

AKAVA. Akavatalo, osoite: Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki 52, puhelin 90-15021

Agronomien Yhdistys
P. Makasiinikatu 6 A 8, 00130 Helsinki 13, puh. 90-171 201

Akavan Erityisalojen Keskusliitto
Temppelikatu 1 A 12, 00100 Helsinki 10, puh. 90-445 599

Akavan Yleinen Ryhmä
Siht. kamreeri Meeri Martin, puh. t. 90-7061/609, puh. k. 90-534 650

Geofyysikkojen Liitto
Siht. LuK Lea Hyytiäinen, puh. t. 90-171 922/242, puh. k. 90-5632 505

Geologiliitto
Siht. FL Heikki Rainio, puh. t. 90-461 011

Hallinto-opin Kandidaatit
Siht. HOK Toini Pellikka, puh. t. 90-661 771/422, puh. k. 90-8018 373

Helsingin Teknisen Korkeakoulun Henkilökuntayhdistys
Siht. Apul.kanslisti Annikki Sirkiä, puh. t. 90-4512 437, puh. k. 90-676 622

Insinööriliitto
Yrjönkatu 30 00100 Helsinki 10, puh. 90-601 300

Kansalais- ja Työväenopistojen Rehtorit ja Opettajat
Siht. Rehtori Aarno Hellgren, puh t. 917-82 341, puh. k. 917-27 216

Kirjastonhoitajien Keskusliitto
Temppelikatu 1 A 12 00100 Helsinki 10, puh. 90-445 599

Korkeakouluinsinöörien ja Arkkitehtien Keskusliitto
Yrjönkatu 30, 00100 Helsinki 10, puh. 90-610 300

Kotitalouden Kandidaatit
Yhdyshenkilö MMK Johanna Autio, puh. t. 90-378 011/227

Kuvaamataidonopettajien Liitto
Siht. Lehtori Marja Laine, puh. t. 90-8013 066, puh. k. 90-494 354

Kyrkomusikerföreningen
Siht. Kantor-organist Barbro Aldridge, puh. 90-5632 326

Lastentarhaopettajaliitto
Akavatalo

Museoalan Ammattiliitto
Akavatalo

Opettajien Ammattijärjestö
Akavatalo

Professoriliitto
Akavatalo

Sosiaalityöntekijäin Liitto
Akavatalo

Suomen Arkkitehtiliitto
Unioninkatu 30 A 00100 Helsinki 10, puh. 90-13 616

Suomen Ekonomiliitto
Mannerheimintie 40, 00100 Helsinki 10, puh. 90-441 234

Suomen Eläinlääkäriliitto
Akavatalo

Suomen Farmasialiitto
Akavatalo

Suomen Hammaslääkäriliitto
Akavatalo

Suomen Kanttori-urkuriliitto
Siht. Kanttori-urkuri Lasse Erkkilä, puh. t. 921-356 290

Suomen Kauppaopettajat
Akavatalo

Suomen Kemistiliitto
Akavatalo

Suomen Kirkon Lehtorien Yhdistys
Siht. Lehtori Ulla Savonen, puh. t. 90-440 446, puh. k. 90-496 406

Suomen Kirkon Pappisliitto
Akavatalo

Suomen Kirkon Sisarliitto
Saimaankatu 5 A 12 15100 Lahti 10, puh. 918-47 070

Suomen Lakimiesliitto
Akavatalo

Suomen Lentoemäntien Yhdistys
Akavatalo

Suomen Liikunnan-opettajain Liitto
Mannerheimintie 87 B 00270 Helsinki 27, puh. 90-417 226

Suomen Lääkäriliitto
PL 105, 00181 Helsinki 18, puh. 90-624 901

Suomen Matemaatikko- ja Fyysikkoliitto
Akavatalo

Suomen Metsänhoitajaliitto
Akavatalo

Suomen Musiikin-opettajain Liitto
Runeberginkatu 15 A 11, 00100 Helsinki 10, puh. 90-446 223

Suomen Psykologiliitto
Akavatalo

Suomen Puheterapeuttiliitto
Akavatalo

Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto
Siht. VTM Aulikki Karjalainen, PL 933, 00101 Helsinki 10, puh. t. 90-13 620

Tampereen Yliopiston Henkilökuntayhdistys
Siht. Maritta Uotila, PL 607 33101 Tampere 10, puh t. 931-156 210

Teknillisten Oppilaitosten Opettajainliitto
Akavatalo

Tekstiiliopettajaliitto
Tykistönkatu 11 B 28, 00260 Helsinki 26, puh. 90-497 963

Työterveyshoitajat
Akavatalo

Upseeriliitto
Fredrikinkatu 16 A 11, 00120 Helsinki 12, puh. 90-657 384

Valtion Kouluhallinnon Virkamiehet
Puheenjoht. Osastopääll. Kalevi Nikki, puh t. 941-211 711

Vesi- ja Kalatalousmiehet
Puheenjoht. MMK Terttu Melvasalo, puh. t. 90-659 155/111

Yleisarkistojen Virkamiesyhdistys
Siht. Kerttuli Saarni, puh. t. 90-12 911

Ylihoitajayhdistys
Akavatalo

Yliopistojen ja Korkeakoulujen Lehtorien Liitto
Akavatalo

TYÖVÄEN-LIIKKEEN LAITOKSET JA OPISTOT

Työväen Akatemia:
02700 Kauniainen, puh. 502 859, reht. Kari Kinnunen.

Voionmaan Opisto:
34130 Ylinen, puh. 931-82 091,

Ammattiyhdistysopisto:
Ammattiyhdistysopisto:
05250 Kiljava puh. 275 946 ja 275 992, reht. Eemil Strand.

Pohjolan Opisto:
90840 Haukipudas 2, reht. Veikko Räntilä.

Pajulahden Urheiluopisto:
15560 Nastola, Pajulahti, puh. 918 621 126, joht. Kalervo Tuominen.

Urheiluopisto Kisakeskus:
10420 Pohjankuru, puh. 911-55 424, joht. Lars Savonen.

Raittius- ja varhaisnuorisotyöopisto:
(Liittokoti) 02880 Veikkola, Tervalampi, puh. 913-13 913.

SUOMEN TEKNISTEN TOIMIHENKILÖJÄRJESTÖJEN KESKUSLIITTO

Pohjoisranta 4 A, 00170 HELSINKI 17,
puh. vaihde 625 871

Puheenjohtaja Jorma Reini
Pääsihteeri Jarmo Tammenmaa

JÄSENLIITOT

Teknisten Liitto r.y. (TL)
Kalevankatu 12, 00100 Helsinki 10, puh. 642 842

Valtion Teknillisten Keskusliitto r.y. (VTK)
Apollonkatu 3 C, 00100 Helsinki 10, puh. 440 064

Kuntien Teknillisten Keskusliitto r.y. (KTK)
Savillankatu 4 C 43, 00250 Helsinki 25, puh. 413 919

Metsäalan Teknisten Liitto (MTL)
Annankatu 16 B 30, 00120 Helsinki 12, puh. 625 871

Suomen Konepäällystönliitto r.y. (SKL)
Merikatu 1 B, 00140 Helsinki 14, puh. 633 994

Yksityistoimialojen Rakennusmestariliitto r.y. (YRL)
Fredrikinkatu 51—53 A, 00100 Helsinki 10, puh. 646 133

Meijeriväen Liitto r.y. (ML)
Vyökatu 10 B, 00160 Helsinki 16, puh. 174 218

Svenska Tekniker- och Arbetsledareförbundet
i Finland f.r. (STAF)
Fredriksgatan 62 A 6, 00100 Helsingfors 10, tel. 408 800

Suomen Faktoriliitto r.y. (SFL)
Kasarmikatu 34 B, 00130 Helsinki 13, puh. 662 072

Yksityistoimialojen Rakennusinsinööriliitto r.y. (YRI)
Luotsikatu 5 A 2, 00160 Helsinki 16, puh. 633511

Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y.
Sepänkatu 13 A 1, 00150 Helsinki 15, puh. 635 320

Läpikäyvän loma- ja kurssikoti:
81700 Lieksa, puh. Kelvä 106.

Siprinteen kurssikeskus:
Vaahersalo, 58450 Punkaharju, puh. 957-601-Punkaharju 4189 tai Nuorten Kotkain Keskusliitto 90-765 199.

Työväen Arkisto:
00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 5 B, puh. 771 720 ja 773 608
Avoinna: arkipäivisin (ei lauantaisin) klo 11—17, tiistaisin ja torstaisin klo 11—20; arkipyhien aattoina klo 10—14.

Työväen Muistitietotoiminta:
osoite ja puhelinnumero sama kuin edellä. Sihteeri Heimo Huhtanen tavattavissa klo 11—17, arkipyhien aattona klo 10—14, lauantaisin suljettu.

TALOUDELLISIA JÄRJESTÖJÄ

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK) ry:
00100 Helsinki 10, Mikonkatu 17, PL 740, puh. 170 491 E-osuusliikkeiden aatteellinen keskusjärjestö.

Keskusliike OTK:
00500 Helsinki 50, Hämeentie 19, puh. 750 731.

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Kansa ja Keskinäinen Vahinkovakuutusyhtiö Kansa, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Kansa:
00500 Helsinki 50, Hämeentie 33, puh. 73 161.

Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva:
33200 Tampere 20, puh. 931-27 670, Helsingin toimisto: 00530 Helsinki 53, Siltasaarenkatu 3—5, puh. 716 244.

Suomen Työväen Säästöpankki:
Pääkonttori, 00530 Helsinki 53, Siltasaarenkatu 12, puh. 73 181.

Peruspankki:
00530 Helsinki 53, Hämeentie 8, puh. 718 300.

Osuuspankki Yhteistuki:
00530 Helsinki 53, Hakaniementori 1 (Metallitalo), puh. vaihde 738 455.

Kustannusosakeyhtiö Tammi:
00500 Helsinki 50, Hämeentie 15, puh. 716 522.

Helsingin Asuntokeskuskunta Haka:
00520 Helsinki 52, Asemamiehenk. 4, puh. 143 311.

Kultareuna ry:
Kustaank. 4 a, 00500 Helsinki 50, puh. 713 210.

Matkatoimisto Matkarengas:
00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 5, puh. 716 922.

Lomaliitto ry:
00530 Helsinki 53, II linja 17, puh. 716 422.

Aremainos:
00130 Helsinki 13, Erottajankatu 15—17 A, puh. 640 913.
Osoite 1. 12. 1977 alkaen: Paasivuorenk. 3 B, 00530 Helsinki 53.

Mainosrengas ja julisterengas:
00820 Helsinki 82, Sorvaajankatu 9, puh. 780 355.

Lasten ja Nuorten Puolesta:
00530 Helsinki 53, Paasivuorenkatu 3 B, puh. 765 766.

Suomen Ammattiliittojen lomajärjestö SAL ry:
Siltasaarenkatu 3—5
00530 Helsinki 53, puh. 750 296.

LOMAKODIT

Äitien Lomahuolto ry, Paasivuorenk. 5 A 42, Helsinki 53, puh. 90-765 382.
Haapalahti, Eno puh. 973-77 925 tai 975-31 179.
Hietaranta, Lahti, Järventaus puh. 918-307 619.
Hirvasranta, Savonlinna puh. 957-57 115.
Järvelä, Hattula, Mälkiäinen puh. 917-706 725 tai 917-706 184.
Kallioniemi, Sipoo, Katariinansaari puh. 90-877 9848 tai 90-790736
Kelkkala, Lomakoti, Vihti, Kurjolampi puh. 90-798 705.
Kiviniemi, Rovaniemi, Norvajärvi puh. 991-83 314 tai 90-20 602.
Koivuranta, Kajaani, Sokasaari puh. 986-463 138 tai 986-37 705.
Kotoranta, Kiljava puh. 90-275 879.
Lapin Lomakoti, Inari puh. 99 7-67/994 tai 99 7-67/169.
Lepokallio, Kärkölä puh. 918-654 571 tai 90-774 282.
Lepola, Kaakamo puh. 980-14 546.
Leporanta, Pyhtää, Heinlahti puh. 952-23 164 tai 952-22 753.
Lomapirtti, Pieksämäki, Vangasjärvi puh. 958-12 086 tai 958-12 925.
Metsäpirtti, Runni puh. 977-48 116 tai 977-1613.
Mäntyniemi, Mikkeli, Ihastjärventie puh. 955-17 120.
Mäntyrinne, Rauma, Haapasaari puh. 938-44 833 tai 938-11 682.
Nurmela, Vesanka puh. 941-35 098.
Onnela, Haukipudas as. puh. 981-471 258 tai 981-18 225.
Pihlajisto, Pori, Kyläsaari, Kivini puh. 939-18 078.
Rantapirtti, Vihti, Kurjolampi puh. 90-582 179.
Ruskeapää, Tottijärvi, Pajulahti puh. 931-724 077 tai 931-51 622.
Saimaan Lomakoti, Ruokolahti puh. 954-7311/133 tai 953-10 021.
Salonsaaren Lomakylä, Asikkala puh. 90-874 7501.
Saunamäki, Joutseno puh. 954-76 408 tai 954-1740.
Seutulanharju, Rovaniemi puh. 991-191 373 tai 991-20 713.
Tammilehto, Rymättylä puh. 921-721 222 tai 921-22 254.
Toninveräjä, Teisko puh. 931-83 102 tai 931-633 284.
Tuomiranta, Riistavesi puh. 971-701/230 tai 971-15 925.
Tyynelä-Niemelä, Äänekoski puh. 945-85 552.
Ykstammi, Eurajoki, Verkkokari puh. 938-82 047 tai 939-23 260.

ENSI KODIT

Ensi Kotien Liitto: 00510 Helsinki 51, Ensikodin tie 4, puh. 772 356.
Helsingin Ensi Koti: 00510 Helsinki 51, Ensikodin tie 4, puh. 776 502.
Keski-Suomen Ensi Koti: Peltoniementie 3, 40450 Jyväskylä 45, puh. 941-12 417.
Lahden Ensi Koti: 15610 Lahti 61, Nikkilänkatu 51, puh. 918-352 221.
Lapin Ensi Koti: 96400 Rovaniemi 40, Lähteentie 3, puh. 991-3994.
Oulun Ensi Koti: 90500 Oulu 50, Kangastie 9, puh. 981-44 482.
Tampereen Ensi Koti: 33500 Tampere 50, Mutkakatu 38, puh. 931-51 285.
Turun Ensi Koti: 20810 Turku 81, Luolavuorentie 7, puh. 921-356 959.
Vuoksenlaakson Ensi Koti: 55420 Imatra 42, Karhunmäenkatu 73, puh. 954-21 282.

SEKALAISIA OSOITTEITA

Eduskunta:
puh. 440 051.
Suomen Kaupunkiliitto:
00100 Helsinki 10, Eduskuntakatu 4, puh. 440 261.
Suomen Kunnallisliitto:
00180 Helsinki 18, Albertinkatu 34, puh. 640 811.
Työterveyslaitos:
00250 Helsinki 25, Haartmaninkatu 1, puh. 413 622.
Työväen Taloudellinen Tutkimuslaitos:
00530 Helsinki 53, Hämeentie 8, puh. 737 733.
Valtioneuvosto:
puh. 1601.
Valtion Painatuskeskus:
00100 Helsinki 10, Annankatu 44, puh. 645 121.
Vapaa-ajattelijain Liitto r.y.:
Vaasankatu 21, 00500 Helsinki 50, puh. 715 601.
Vuokralaisten Keskusliitto:
00500 Helsinki 50, Hämeentie 33, puh. 776 184 ja 771 770.
Yhdistysrekisteritoimisto:
Fredrikinkatu 48 A, 00100 Helsinki 10.

Pyydämme kalenterissa mainittuja järjestöjä ja laitoksia ilmoittamaan mahdollisista osoite- ja puhelintietojen muutoksista osoitteella Työväen kalenteri, Paasivuorenkatu 3 B, 00530 Helsinki 53, puh. 765 766/165.

Tekstiili- ja vaatetustyöläinen

JÄRJESTÄYDY — TOIMI

Sinun panostasi tarvitaan

- **palkkauksen parantamisessa**
- **työllisyyden turvaamisessa**
- **kaikessa missä haluat vaikuttaa**

TEKSTIILI- JA VAATETUSTYÖVÄEN LIITTO RY.

JÄSENIÄ 47 000

Hämeenkatu 5 B
33100 Tampere 10

Palkansaajan asialla

SÄHKÖLIITTO

Suomen Sähköalantyöntekijäin liitto ry.

Hämeenkatu 17 A,
33200 Tampere 20
puh. 931-34 700

Kokousten järjestäjät!

ALENNUS 50%

Tiesitkö, että kaikki E-liikkeen jäsenet sekä jäsenjärjestöt ja -seurat saavat 50% jäsenetualennuksen viikonloppuisin.

Tosi edullinen tilaisuus järjestää kokous- ja koulutustilaisuudet viikonlopuiksi E-hotelleihin.

Alennus voimassa perjantaista maanantaihin. Hintaan sisältyy majoitus, kahviaamiainen*) ja palvelupalkkio. Varaa huone jo etukäteen ja ilmoita, että käytät jäsenetutarjousta. Esitä jäsenetukuponkivihko tai E-osuuskirja heti hotelliin saavuttuasi.

*) Kahta hotellia lukuunottamatta.

Helppo varata

Cumulus-Center hoitaa joustavasti ja ilmaiseksi hotellivarauksesi maan kaikkiin Cumulus- ja E-hotelleihin.
PI 120 00101 HELSINKI 10
Puh. 90-733 2171, 90-733 2174
Telex 12454 otk sf

E HOTELLIT

CUMULUS-HOTELLIT
E-HOTELLIT

Hotelli Cumulus
Raatihuoneenkatu 18, 13100 HÄMEENLINNA 10, puh. 914-28811

Hotelli Cumulus
Väinönkatu 5, 40100 JYVÄSKYLÄ 10, puh. 941-215211

Hotelli Cumulus
Oikokatu 4, 45100 KOUVOLA 10, puh. 951-18211

Hotelli Cumulus
Asemakatu 32, 70100 KUOPIO 10, puh. 971-83555

Hotelli Cumulus
Itsenäisyydenkatu 37, 28100 PORI 10, puh. 939-16461

Hotelli Cumulus
Kauppakatu 10, 60100 SEINÄJOKI 10, puh. 964-141620

Kaupunginhotelli
Kauppakatu 6, 30100 FORSSA 10, puh. 916-14600

Hotelli Seurahuone
Kaivokatu 12, 00100 HELSINKI 10, puh. 90-10441

Hotelli Hopealyhty
Hämeenkatu 2—4, 05800 HYVINKÄÄ, puh. 914-12401

Kaupunginhotelli
Savonkatu 20, 74100 IISALMI, puh. 977-21831

Hotelli Ruukki
82900 ILOMANTSI kk., puh. 97411/429

Hotelli Imatra
Lappeentie 3, 55100 IMATRA 10, puh. 954-63555

Hotelli Elli
Torikatu 26, 80100 JOENSUU 10, puh. 973-22891

Hotelli Seurahuone
Kauppakatu 32, 40100 JYVÄSKYLÄ 10, puh. 941-17701

Hotelli Seurahuone
Helsingintie 18, 04400 JÄRVENPÄÄ, puh. 90-280099

Hotelli Puulanhovi
51200 KANGASNIEMI kk., puh. 333

Hotelli Konsum
Kauppiaankatu 13, 10300 KARJAA, puh. 911-30881

Hotelli Rautaruukki
Koulukatu 10, 03600 KARKKILA, puh. 913-56161

Hotelli Pohjanpirtti
Jaakonkatu 2—4, 98100 KEMIJÄRVI, puh. 992-11911

Hotelli Tarhiansuu
42700 KEURUU, puh. 943-20411

Hotelli Ruotsinsalmi
Kirkkokatu 14, 48100 KOTKA 10, puh. 952-13440

Hotelli Kymenkartano
Valtakatu 11, 45100 KOUVOLA 10, puh. 951-18211

Hotelli Kalla
Vuorikatu 25, 70100 KUOPIO 10, puh. 971-83522

Hotelli Otsola
93600 KUUSAMO kk., puh. 989-2051

Hotelli Kymenpirtti
Valtakatu 16, 45700 KUUSANKOSKI, puh. 951-46396

Hotelli Jukola
Hämeenkatu 20, 15110 LAHTI 11, puh. 918-27891

Hotelli Seurahuone
Hallituskatu 9, 50100 MIKKELI 10, puh. 955-12121

Hotelli Kymenkoski
Kenraalintie 7, 46800 MYLLYKOSKI, puh. 951-56561

Hotelli Mänty
Kauppaneuvoksenkatu 2, 35820 MÄNTTÄ 2, puh. 934-47041

Hotelli Sotkanvirta
Asemakatu 2, 37100 NOKIA, puh. 931-410750

Hotelli Nelosmutka
17500 PADASJOKI, puh. 943-20411

Pieksämäen Kaupunginhotelli
Keskuskatu 5, 76100 PIEKSÄMÄKI 10, puh. 958-11081

Kaupunginhotelli
Hämeenkatu 25, 11100 RIIHIMÄKI 10, puh. 914-32297

Kaupunginhotelli
Turuntie 2, 24100 SALO 10, puh. 924-7474

Hotelli Hämeenportti
Kantopiiri 3, 31400 SOMERO, puh. 924-45331

Kongressihotelli
Pohj. Rantakatu 1, 10600 TAMMISAARI, puh. 911-13131

Kaupunginhotelli
Hämeenkatu 11, 33100 TAMPERE 10, puh. 931-21380

Hotelli Turku
Eerikinkatu 30, 20100 TURKU 10, puh. 921-26252

Kaupunginhotelli
Valtakatu 12, 37600 VALKEAKOSKI, puh. 937-42300

Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto HRHL r.y.

Haapaniemenkatu 7—9 B talo
00530 Helsinki 53
Puhelin 70 911

ELÄKKEENSAAJIEN KESKUSLIITTO R.Y.

— maan johtavin valtakunnallinen eläkkeensaajien keskusjärjestö
— liity jäseneksi yhteiseen rintamaan etujasi turvaamaan!

OTA YHTEYS
puh. 715 126
730 031

Toimisto: Paasivuorenkatu 5 A 12
00530 Helsinki 53

NYT TARJOLLA TILAA KURSSEJA, KOKOUKSIA JA JUHLIA VARTEN

KÄPYLÄN TOIMITALO, Vipusentie 19, 00610 Helsinki 61

- Juhlasali tilaa runsaalle 300 hengelle, tanssiala
- Kahvio juhlasalin välittömässä läheisyydessä, tilaa 40 hengelle
- Alasali I kokous ym. toimintaa varten, tilaa runsaalle 40 hengelle
- Alasali II intiimi pikkupalaveri- ja ryhmätyötila 30 hengelle

KORKEAKOSKEN TOIMITALO Juupajoen kunnassa
(70 km Tampereelta koilliseen)

- Juhlasali 300:lle hengelle
- Keittiötilat

Varaukset: Käpylän toimitalo puh. 796 551 tai 791 095 ja Korkeakosken toimitalo puh. 935/81 049

NUORTEN PUOLESTA KESKUSLIITTO ry.

SIUNTION KYLPYLÄ

Erilainen kokouspaikka

Kokous Siuntiossa on virkistävä poikkeus tavanomaiseen neuvotterlurutiiniin. Olosuhteet ihanteelliset latautumiselle ja tehokkaalle työskentelylle.
Kokoustiloja 5—70 hengen ryhmille, AV-välineet ja kaksi 15 hengen tilaussaunaa.

Virkistävä terveydenhoito- ja lomapaikka

- uudet, avarat ja rauhalliset tilat — 95 tilavaa 1 ja 2 hengen huonetta
- monipuolinen hoito-osasto
- useita kuntolomapaketteja — myös ryhmille
- ravintolan erikoisuutena terveelliset kasvisruuat
- ympäristössä erinomaiset ulkoilu- ja lenkkeilymaastot

TERVETULOA SIUNTIOON!

Siuntion Kylpylä

Omistaja Miina Sillanpään säätiö
02570 Siuntio kk. puh. 90-261 381

LIIKU LOMILLASI

Liikkumalla luonnossa virkistäydyt.
Niin kesällä kuin talvellakin.

Kisakeskus ja Peera tarjoavat mahdollisuuden.

Kisakeskuksessa — Kuovilassa 100 km Helsingistä ja Turusta — ohjattuja kuntoliikuntakursseja, urheilu- ja ulkoilutilat.

Peeran majalla — Käsivarressa 18 km Kilpisjärveltä — kalastusta, hiihtoa, laskettelua, ohjattuja retkiä.

Tiedustelut
KISAKESKUS 911-55424, 55444
PEERA 996-712

TYÖVÄEN URHEILULIITTO ry

KURSSIKESKUS SIPIRINNE

nuoret kotkat

Punkaharjun Vaahersalossa tarjoaa
- ajanmukaiset kurssi- ja majoitustilat 50 hengelle
- mahdollisuuden lomanviettoon luonnonkauniissa ympäristössä

Tiedustelut ja varaukset os.
NUORTEN KOTKAIN KESKUSLIITTO
Paasivuorenkatu 5 A, 00530 HELSINKI 53
puh. 90-765 199

SAK:n ohjelmat

— Periaateohjelma
— Ammattiyhdistysliike ja rationalisointi
— Ammattiyhdistysnaisten ohjelma
— Järjestöpoliittinen ohjelma
— Katsaus työehtosopimustoimintaan ja työehtosopimuspoliittinen ohjelma
— Koulutuspoliittinen ohjelma
— Kuluttajapoliittinen ohjelma
— Nuorisopoliittinen ohjelma
— Sosiaalipoliittinen ohjelma
— Talouspoliittinen ohjelma

SAK:n XI edustajakokouksen hyväksymät tavoiteohjelmat tilattavissa kirjana SAK:sta puh. 750 296/ 168.

Kurssikeskuksemme **Liittokoti** Vihdissä ja retkeilymajamme **Tiurahovi** Muoniossa tarjoavat

— edullista ja viihtyisää kurssi- ja majoitustilaa 40—50 hengelle

— mahdollisuuden lomanviettoon kauniissa ja rauhallisessa ympäristössä

— ulkoiluun ja retkeilyyn soveltuvan maaston

SDR

Tiedustelut ja varaukset:

Suomen Sosialidemokraattinen Raittiusliitto
Paasivuorenkatu 5 A 9, 00530 Helsinki 53
puh. 90/739 122

POSTIPANKKI

perustettiin vuonna 1886 edistämään piensäästötoimintaa ja luomaan hyvinvointia ja turvallisuutta vähävaraisiin koteihin.

on valtion vastuulla toimiva rahalaitos.

on luotonannossaan johdonmukaisesti antanut etusijan kohteille, jotka takaavat pysyviä työmahdollisuuksia työikäiselle väestölle.

hoitaa sos.dem. puolueen ja ammattiyhdistysliikkeen jäsenmaksujen perintää sekä jäsenrekistereitä, työttömyyskassoja, rakennus-, metsä- ja uittoalojen lomakassoja sekä palkkalaskentaa ja välitystä.

rahoittaa myös kuntien ja ammattiliittojen vuokra-asuntotuotantoa.

palkkatiliasiakas saa automaattisesti pienlainan tilapäisluottoa tarvitessaan.

asuntolainojen ehdot ovat edullisimmat.

tallettajien käytössä on puolet maamme kaikista pankkipalvelupisteistä.

yhteiskunnan omistamana valtakunnallisena rahalaitoksena käytti sen haltuun uskottuja varoja tallettajien parhaaksi.

TARVITESSASI RAVINTOLAPALVELUKSIA
MUISTA AINA, ETTÄ

OMISSA PAIKOISSA ONNISTUU PARHAITEN

JA PALVELUKSIA
ON TARJOLLA
YMPÄRI SUOMEA.

SOS-DEM. TYÖVÄENYHDISTYSTEN YHTEISTYÖ Ry.

HELSINGISSÄ
TARVITTAVAT
RAVINTOLAPALVELUT
JA KOKOUSTILAT
TARJOAA
KOKEMUKSELLA:

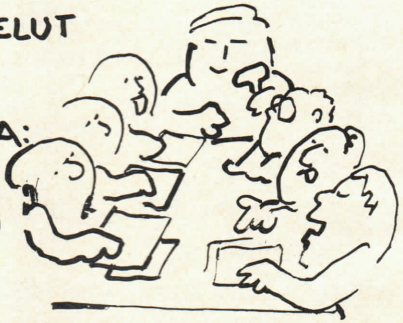

DUUNARI

DUUNARIN
KELLARI
PAASIRAVINTOLA

HELSINGIN TYÖVÄENYHDISTYS R.Y.

SOS.DEM. TYÖVÄENYHDISTYSTEN YHTEISTYÖ TARJOAA PALVELUKSIAAN:

Paasiravintola — Paasivuorenk. 5	90-7532056
Tanssirav. Duunari	90-711744
Duunarin Kellari — Sturenkatu 27	90-711789
Mustikkamaan Kesäpesä	90-688154
Ravintola Kuusenkorva — Tainionkosken Työv.talo	954-21215
Teatteriravintola — Kauppakatu 30	941-14753
Kansanravintola — Väinönkatu 7	941-11040
Ravintola Aleksi — Aleksanterinkatu 26	918-22995
Työv.yhd. ravintola	953-11029
Ravintola Pika — Snellmannink. 12	,,
Suurravintola TTY	931-21400
Duunari	931-20823
Kaupunginkellari — Hallituskatu 19	931-20594
Ravintola Poikkitie — Poikkitie	937-22550
Mukavasti majoittaa Kisalinna — Olavinkatu 13	957-22901

VALTION TYÖNTEKIJÄIN LIITTO VATY r.y.

Pieni Roobertinkatu 5 B 15
00130 HELSINKI 13
puh. 90-650 044

Posti-liitto r.y.

Posti- ja lennätinlaitoksen suurin henkilökuntajärjestö toivoo hyvän yhteistyön edelleen jatkuvan.

LIIKETYÖNTEKIJÄIN LIITTO r.y.

Postiosoite: Pl 141, 00171 Helsinki 17
Katuosoite: Unioninkatu 45 H, Helsinki
Puhelin: 90-13 751/vaihde

ALUETOIMISTOT:

00530	Helsinki 53, Säästöpankinranta 4 C	90-772 539
05800	Hyvinkää, Viertolankatu 3 A 4	914-16 965
55100	Imatra 10, Tapionkatu 1 B 10	954-63 393
80100	Joensuu 10, Kauppakatu 23 b A	973-24 901
40100	Jyväskylä 10, Asemakatu 7	941-212 550
87100	Kajaani 10, Lönnrotinkatu 6 A 4	896-22 887
94100	Kemi 10, Kauppakatu 18	980-12 865
67100	Kokkola 10, Katariinankatu 10 B 12	968-15 318
48100	Kotka 10, Kymenlaaksonkatu 14 A	952-13 299
45100	Kouvola 10, Valtakatu 34 A 16	951-17 401
70100	Kuopio 10, Tulliportinkatu 33	971-16 909
15110	Lahti 11, Hämeenkatu 9 B	918-25 851
53100	Lappeenranta 10, Kievarinkatu 2—4 B 11	953-13 769
50100	Mikkeli 10, Savilahdenkatu 10	955-16 188
90100	Oulu 10, Rautatienkatu 16 C	981-14 824
28100	Pori 10, Säveltäjänkatu 13	939-17 852
06100	Porvoo 10, Raatihuoneenkatu 3 B 14	915-149 530
26130	Rauma 13, Luostarinkatu 9	938-17 082
96200	Rovaniemi 20, Rovakatu 26	991-10 330
24240	Salo 24, Turuntie 19 A 1	924-11 751
57100	Savonlinna 10, Olavinkatu 55, 3 krs	957-23 294
60100	Seinäjoki 10, Vapaudenkatu 32—34	964-24 516
33210	Tampere 21, Hämeenpuisto 18	931-31 448
20100	Turku 10, Eerikinkatu 20 C	921-17 347
65100	Vaasa 10, Raastuvankatu 18 C	961-15 882

KTV —

Kunnallisen alan suurin ammattiliitto

Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liitto — KTV on viime vuosina kasvanut ripeästi. Jäsenmäärä on nyt n. 130.000. Paikallisyhdistyksiä maan eri puolilla on n. 660.

Kunnallisen sektorin järjestäytymisasioissa kannattaa ottaa yhteyttä KTV:oon.

Toimistot:

Keskustoimisto ja
Helsingin aluetoimisto
Kolmas linja 4
puh. 750 907

Tampereen aluetoimisto
Näsilinnankatu 17 A 2—3
puh. 931-36 633

Kuopion aluetoimisto
Puistokatu 6
puh. 971-25 922

Rovaniemen aluetoimisto
Rovakatu 26 A
puh. 991-10 455

Turun aluetoimisto
Humalistonkatu 7a
puh. 921-336 255

Vaasan aluetoimisto
Korsholmanpuistikko 11 A 4
puh. 961-244 511

Oulun aluetoimisto
Kirkkokatu 17 B 30
puh. 981-24 799

V. 1978 avataan aluetoimistot myös Lappeenrannassa ja Jyväskylässä

— Järjestäytyneenä työntekijänä sinulla on mahdollisuus vaikuttaa palkkauksesi ja työolojesi parantamiseen. —

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto r.y.

Haapaniemenkatu 7—9 B, 00530 Helsinki 53 Puhelin 90-70 911

ALUETOIMISTOT

HELSINKI
Fleminginkatu 5
00530 Helsinki 53
p. 730 654

JOENSUU
Papinkatu 4 B 20
80110 Joensuu 11
p. 973-26 630

JYVÄSKYLÄ
Asemakatu 7 h. 9
40100 Jyväskylä 10
p. 941-10 108

KOUVOLA
Oikokatu 4
45100 Kouvola 10
p. 951-10 372

OULU
Mäkelininkatu 23 B
90100 Oulu 10
p. 981-224 028

PORI
Länsipuisto 24 D 21
28100 Pori 10
p. 939-45 188

ROVANIEMI
Rovakatu 26 A 8
96200 Rovaniemi 20
p. 991-16 190

TAMPERE
Hämeenpuisto 28
33200 Tampere 20
p. 931-26 137

TURKU
Linnankatu 17 A 3
20100 Turku 10
p. 921-330 456

Puutyöläisten liitto
tekee työtä
puutyöläisten parhaaksi

PUUTYÖVÄEN LIITTO r.y.

Haapaniemenkatu 7—9 B-talo, 00530 Helsinki 53
puhelin 90-70 911

LAHDEN TOIMISTO
Aleksanterink. 34 B
15100 Lahti 10
p. 918-42 093

JYVÄSKYLÄN TOIMISTO
Asemakatu 7, 4
40100 Jyväskylä 10
p. 941-11 624

KURSSI- JA LOMAKESKUS PÖYLINNIEMI
19430 Pertunmaa kk. 956-21/Koirakivi 140
Seminaarisauna 956-21/Koirakivi 156

Työelämän uudistaminen:

ammatillisen ja poliittisen työväenliikkeen yhteinen päivänpolttava asia.

PAPERITEOLLISUUDEN TYÖNTEKIJÄIN LIITTO R.Y.
Siltasaarenkatu 3—5 B, 00530 Helsinki 53
Puh. 90-737 177

TOIMIHENKILÖ- JA VIRKAMIESJÄRJESTÖJEN KESKUSLIITTO TVK

Asemamiehenkatu 4, 00520 HKI 52, vaihde 1551

- Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitto TVK on suurin toimihenkilöiden ja virkamiesten keskusliitto Suomessa.
- Siihen kuuluu 20 jäsenjärjestöä, joiden yhteinen jäsenmäärä on 285 000 henkilöä.
- TVK:n tehtävänä on osallistua ja vaikuttaa päätöksentekoon kaikissa työmarkkina-, tulo-, talous- ja sosiaalipoliittisissa kysymyksissä, joista palkansaajien hyvinvoinnin kehittyminen riippuu.

E

liike ostajan asialla

E-MYYMÄLÄT tarjoaa järkevästi valinnan varaa. E-liikkeen oma tuotanto sekä E-myymälöiden koulutettu henkilökunta vastaavat siitä, että saat kunnon tavaraa. Saat tuotteita, jotka ovat hinnaltaan edullisia ja käytössä turvallisia.

E-liike tarjoaa myös monipuolisia vakuutuspalveluja, onhan sillä oma vakuutuslaitos,

KANSA-YHTIÖT Käänny kaikissa vakuutusasioissasi Kansan vakuutusasiantuntijan puoleen.
Kansan henkivakuutusmaksut ovat maan halvimmat.

Kenen kassia sinä kannat — kenen palveluja käytät? E-liike on asiallasi — käytä hyödyksesi sen tarjoamia palveluja.

Kansa-yhtiöt
Keskusosuusliike OTK
Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK) r.y.

Osuusliike Ahjo	Hyvinkää	914-12400
Osuusliike Elanto	Helsinki	90-7341
Osuusliike Eteläpohja	Seinäjoki	964-21620
Osuusliike Häme	Hämeenlinna	917-26711
Iin Osuuskauppa	Ii	981-73020
Osuusliike Imatra	Imatra	954-63555
Itä-Savon Osuusliike	Savonlinna	957-21211
Jokelan Osuuskauppa	Jokela	914-81131
Jämsän Osuusliike	Jämsä	942-2031
Kainuun Osuusliike	Kajaani	986-25671
Kalajokilaakson Ol.	Ylivieska	983-20351
Osuusliike Kalla	Kuopio	971-83522
Osuusliike Kansa	Pori	939-11301
Osuusliike Kansanvoima	Rautalampi	979-30531
Osuusliike Kanta-Häme	Orivesi	935-2511
Osuusliike Kehä	Kauttua	938-52400
Keiteleen Osuuskauppa	Keitele	978-51-117
Osuusliike Keko	Lohja	912-12222

Kemin Osuuskauppa	Kemi	980-13641
Osuusliike Kerhola	Paimio	921-732451
Osuusliike Koitto	Valkeakoski	937-42300
Osuusliike Kymenmaa	Kouvola	951-18211
Osuusliike Laaja	Lapua	964-31041
Lahden Osuuskauppa	Lahti	918-27851
Osuusliike Lapinmaa	Rovaniemi	991-3621
Lestijokilaakson Ol.	Kannus	968-70006
Loimaan Osuusliike	Loimaa	923-3311
Lounaismaan Osuusliike	Aura	921-760020
Osuuskauppa Mäki-Matti	Jyväskylä	941-14700
Osuusliike Mänty	Mänttä	934-47041
Osuusliike Oma-Apu	Joensuu	973-34571
Osuusliike Onni	Lappeenranta	953-14450
Osuusliike Oras	Somero	924-45333
Osuusliike Oripää	Oripää	923-6241
Oulun Osuuskauppa	Oulu	981-14161
Osuuskauppa Perhelä	Järvenpää	90-280099
Pihtiputaan Osuuskauppa	Pihtipudas	964-11-251
Osuusliike Pohjankangas	Kankaanpää	930-21520
Pohjois-Päijänteen Ol.	Korpilahti	941-51111-15
Raahen Osuuskauppa	Raahe	982-37461
Osuusliike Salla	Kemijärvi	992-11911
Osuusliike Satapohja	Parkano	933-2771
Osuusliike Savonseutu	Mikkeli	955-14121
Osuusliike Suoja	Rauma	938-14500
Taalintehtaan Osuuskauppa	Taalintehdas	925-61611
Osuusliike Tammi	Forssa	916-14600
Osuusliike Tarmola	Turku	921-334455
Osuusliike Tuki	Karkkila	913-56161
Osuusliike Työnvoima	Varkaus	972-23222
Osuusliike Tähkä	Salo	924-7474
Osuusliike Vaasanseutu	Vaasa	961-243700
Osuusliike Valta	Ypäjä	923-73241
Osuusliike Warma	Kokkola	968-13688
Vihdinseudun Osuusliike	Ojakkala	913-71215
Viitasaaren Osuuskauppa	Viitasaari	946-22400
Virtain Osuuskauppa	Virrat	934-55241
Osuusliike Voima	Tampere	931-28300
Osuusliike Ylä-Savo	Iisalmi	977-21831

Kansa
on työväen vakuutusyhtiö.
Missä yhtiössä
ovat Sinun vakuutuksesi ?

Pääkonttori
Hämeentie 33, Helsinki 50, puhelin 73 161

TOIMISTOT: HELSINKI Malminkatu 18 puh. 604 284 ● Eka-market puh. 5632 131 ● ESPOO Heikintori puh. 460 381 ● VANTAA Kielotie 13 puh. 835 820 ● FORSSA Rautatienkatu 15 puh. 11 205 ● HEINOLA Torikatu 14 puh. 52 860 ● HYVINKÄÄ Uudenmaankatu 2 puh. 10 583 ● HÄMEENLINNA Raatihuoneenkatu 18 puh. 23 189 ● IMATRA Lappeentie 7 puh. 1074 ● JOENSUU Koskikatu 9 puh. 24 713 ● JYVÄSKYLÄ Väinönkatu 5 puh. 18 785 ● JÄMSÄ Koskitie 2 puh. 3223 ● JÄRVENPÄÄ Tupalantie 16 A puh. 286 440 ● KAJAANI Väinämöisenkatu 12 puh. 22 597 ● KANKAANPÄÄ Torikatu 9 puh. 21 816 ● KARHULA Karjalantie 6 puh. 62 312 ● KARJAA Kauppiaankatu 13 puh. 31 422 ● KEMI Kauppakatu 18 puh. 16 150 ● KOKKOLA Pitkänsillankatu 21 B puh. 11 919 ● KOTKA Keskuskatu 20 puh. 12 433 ● KOUVOLA Valtakatu 24 puh. 16 842 ● KUOPIO Puijonkatu 9 puh. 86 511 ● LAHTI Paasikivenkatu puh. 23 662 ● LAPPEENRANTA Valtakatu 31 puh. 10 793 ● LOHJA Laurinkatu 57 puh. 12 954 ● LOIMAA Turuntie 11 puh. 2141 ● MIKKELI Porrassalmenkatu 22 puh. 13 373 ● MÄNTTÄ Länsitorikatu 3 puh. 47 025 ● OULU Pakkahuoneenkatu 32 puh. 225 322 ● PIEKSÄMÄKI Keskuskatu 5 puh. 12 445 ● PIETARSAARI Kauppiaankatu 16 puh. 13 373 ● PORI Liisankatu 8 C puh. 46 711 ● PORVOO Piispankatu 19 puh. 141 845 ● RAAHE Kirkkokatu 22 puh. 38 462 ● RAUMA Kalliokatu 24 puh. 12 644 ● RIIHIMÄKI Hämeenkatu 6 puh. 32 660 ● ROVANIEMI Rovakatu 28 puh. 12 191 ● SALO Horninkatu 7 puh. 2482 ● SAVONLINNA Olavinkatu 33 D puh. 22 272 ● SEINÄJOKI Kauppakatu 10 puh. 22 917 ● TAMPERE Aleksanterinkatu 20 puh. 37 677 ● TOIJALA Pätsiniementie 2 puh. 22 268 ● TURKU Eerikinkatu 20 puh. 337 090 ● UUSIKAUPUNKI Liljalaaksonkatu 6 puh. 3329 ● VAASA Pitkäkatu 40 puh. 245 477 ● VALKEAKOSKI Valtakatu 19 puh. 40 736 ● VARKAUS Kauppakatu 20 puh. 24 141 ● YLIVIESKA Kauppakatu 4 puh. 20 801 ● ÄÄNEKOSKI Ostokeskus puh. 2241.

KANSA-YHTIÖT

Kotien Puolesta — toiminnan merkittävimpiä käytännön työmuotoja ovat virkistys- ja sosiaalinen lomatoiminta sekä erilaiset perhepoliittiset tiedotus- ja julistekampanjat.

Vuoden 1978 aikana tulemme järjestämään useita perhelomaleirejä koko perheelle.

Tietoja saat liitostamme joko kirjeitse tai soittamalla.

Kotien Puolesta Keskusliitto r.y.

Paasivuorenkatu 5 B, 00530 Helsinki 53
puh. 90-764 703

Suomen Merimies-Unioni — Finlands Sjömans-Union r.y.

Iso Roobertinkatu 30, 00120 Helsinki 12
Puhelin 13 404

HÄMEEN KANSA
Postilokero 108, 13101 Hämeenlinna 10

KIRJAPAINO JAARLI
14200 Turenki • Puh. 917-81 275

Rautatieläisten Liitto r.y.

Siltasaarenkatu 3—5 A
00530 Helsinki 53
Puh. vaihde 711 688

POHJOLAN
1937 TYÖ 1977

Peruspankki Oy

Työväenliikkeen oma liikepankki.

Hämeentie 8
00530 Helsinki 53
puh. 90-718300

Tiedätkö kuinka paljon sinulla on eläkerahoja koossa tänä päivänä?

Tiedätkö kuinka TEL karttuu työssäolovuosinasi?
Tai YEL jos olet itsenäinen yrittäjä?
Mikä on lakisääteinen työkyvyttömyyseläkkeesi jos joutuisit tänään jättämään työsi? Entä miten perhe-eläkejärjestelmä toimii?
Kysymyksiä, joiden parissa Ilmarisen eläkeneuvojat työskentelevät.
Tule kysymään, he vastaavat mielellään tai hankkivat sinulle tiedon Eläketurvakeskuksesta.
Asiansa osaava eläkeneuvoja on jokaisessa Ilmarisen palvelupisteessä – kaikissa Pohjola-Suomi-Salaman, Sammon, Hämeen Vakuutuksen, Turvan ja Varman konttoreissa.
Pistäydy talossa tai soita.

ELAKEVAKUUTUSOSAKEYHTIO
ILMARINEN
Eerikinkatu 41, 00180 Helsinki 18
puhelin 90-640 921

Surun
VALITTELUISTA

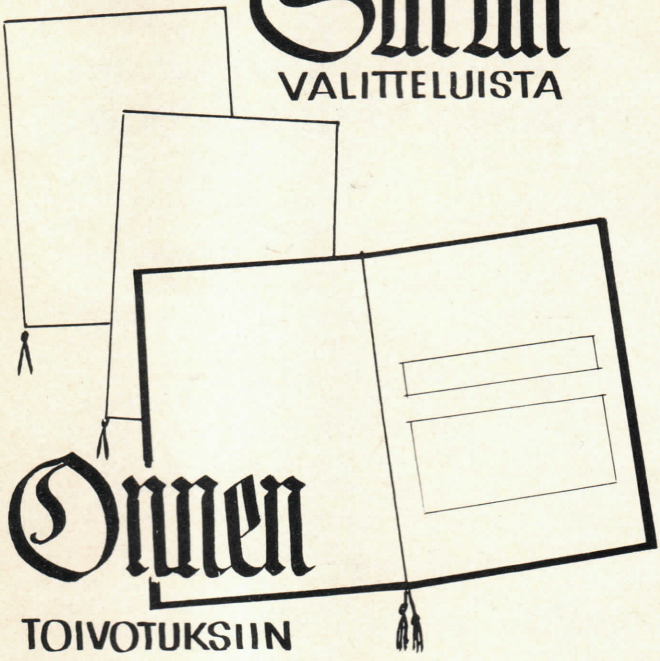

Onnen
TOIVOTUKSIIN

Adresseja saatavana:
E-osuusliikkeistä,
pankeista,
kirja- ja kukkakaupoista
sekä
asiamiehiltä kautta maan

Lasten ja Nuorten Puolesta ry
Paasivuorenkatu 3 B, 00530 Helsinki 53, puh. 765 776/133

Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto r.y.

Ratakatu 9, 00120 Helsinki 12
Puhelin: vaihde 661 625

AKAVA

Akateemisten ja erityiskoulutettujen palkansaajien työmarkkinallinen keskusjärjestö.

140.000 jäsentä
50 jäsenliittoa

Edunvalvonnan lisäksi akavalaisten jäsenetuja ovat mm. asuntotuotanto ja matka-alennukset.

TUTUSTU, SOITA JA KYSY LISÄÄ
puh. 141 822
Akava/Akavatalo
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki 52

Hänkään ei tupruttelisi täällä

Keuhkovammaliitto

Tällaista hienovaraista vihjettä pyrkii Keuhkovammaliitto levittämään tupakoinninvastustamiskampanjansa aikana kaikkialle maahan esim. tarrana. Sitä on saatavana mm. liiton eri yhdistyksistä.

SAK-laisen ay-liikkeen yksi ratas:

VETURIMIESTEN LIITTO

Perustettu 1898. Jäseniä n. 5400, joista työelämässä 3500.

Vuoden 77 liittokokouksessa liiton nimestä pudotettiin pois sana 'Suomen'. Nimilyhenne on nyt VML. Osoitteemme:
Veturimiesten liitto r.y.
Eerikinkatu 24
00100 HELSINKI 10
puh. 90-645404

30 vuotta ay-toimintaa valtion sektorilla.
Meitä on jo 20.000 jäsentä.

VALTION VIRANHALTIJAIN JA TYÖNTEKIJÄIN LIITTO VVTL r.y.

Ainoa terveydenhuoltoalan SAK:hon kuuluva järjestö.

Mielenterveys- ja Kehitysvamma-alan Liitto MKL r.y.
Haapaniemenkatu 7—9B, 00530 Helsinki 53
Puhelin 70911

RAHAYKSIKÖT

Alankomaat	Gulden (Florin)	= 100 cents
Argentiina	peso	= 100 centavos
Belgia	franc (frangi)	= 100 centimes
Brasilia	cruzeiro	= 100 centavos
Bulgaria	lev	= 100 stotinki
Chile	escudo	= 100 centesimos
Espanja	peseta	= 100 centimos
Intia	rupee (rupia)	= 100 paise
Iran	rial	= 100 dinars
Islanti	krona (kruunu)	= 100 aurar
Iso-Britannia	pound (punta)	= 100 new pence
Israel	pound (punta)	= 100 agorot
Italia	lira (liira)	= 100 centesimi
Itävalta	Schilling (shillinki)	= 100 Groschen
Japani	yen (jeni)	= 100 sen
Jugoslavia	dinar (dinaari)	= 100 paras
Kanada	dollar (dollari)	= 100 cents
Kreikka	drachma (drakma)	= 100 lepta
Kypros	pound (punta)	= 1000 mils
Länsi-Saksa	DMark (D-markka)	= 100 Pfennig
Meksiko	peso	= 100 centavos
Neuvostoliitto	rubel (rupla)	= 100 kopeek
Norja	krone (kruunu)	= 100 øre
Portugali	escudo	= 100 centavos
Puola	zloty	= 100 groszy
Ranska	franc (frangi)	= 100 centimes
Romania	leu	= 100 bani
Ruotsi	krona (kruunu)	= 100 öre
Sveitsi	franc (frangi)	= 100 centimes
Tanska	krone (kruunu)	= 100 øre
Tšekkoslovakia	koruna (kruunu)	= 100 heller
Turkki	pound (punta)	= 100 piastres
Unkari	forint	= 100 filler
Uruguay	peso	= 100 centesimos
Yhdistynyt Arabitasavalta	pound (punta)	= 100 piastres = 1000 millièmes
Yhdysvallat	dollar (dollari)	= 100 cents

36 = 28

NIMIPÄIVÄLUETTELO

Tähdellä* merkityt nimet siirtyvät karkausvuonna seuraavaan päivään

Naisten nimet

Aamu 2/2
Aija 25/3
Aila 17/9
Aili 17/9
Aina 10/5
Aini 10/5
Ainikki 10/5
Aino 10/5
Aira 4/12
Airi 4/12
Aliisa 14/7
Alina 22/4
Alli 31/1
Alma 28/5
Amalia 19/5
Amanda 26/10
Anelma 2/12
Anita 22/10
Anitta 22/10
Anja 22/10
Anna 9/12
Anne 9/12
Anneli 9/12
Anni 9/12
Annikki 9/12
Annukka 9/12
Ansa 4/9
Anu 9/12
Arja 28/9
Armi 4/2
Asta 30/7
Auli 16/12
Aulikki 16/12
Aune 21/1
Auni 21/1
Aura 10/3
Auri 10/3

Birgitta 7/10

Eeva 24/12
Eevi 24/12
Eija 19/2
Eila 30/10
Eine 23/1
Eini 23/1
Eira 9/8
Eleonoora 11/7
Eliisa 19/11
Elina 10/2
Elisabet 19/11
Ella 10/2
Ellen 10/2
Elli 11/7
Elma 12/2
Elmi 12/2
Elna 10/2
Elsa 14/10
Else 14/10
Elsi 14/10
Elvi 27/6
Emilia 19/5
Emma 19/5
Enni 23/1
Erja 9/8
Essi 16/5
Ester 16/5
Eveliina 24/12

Floora 13/5

Hanna 21/7
Hannele 21/7
Heidi 27/7
Heini 28/11
Helena 31/7
Helga 31/5
Heli 20/2
Helinä 20/2
Heljä 20/2
Helka 31/5
Helle 27/10
Hellevi 16/9
Helli 27/10
Hellin 27/10
Hellä 27/10
Helmi 7/5
Helvi 15/10
Hely 20/2
Henna 20/1
Henni 20/1
Hertta 4/11
Heta 15/10
Hilja 8/10
Hilkka 27/11
Hille 16/9
Hillevi 16/9
Hilma 21/11
Hilppa 8/1

Iida 14/9
Iina 29/8
Iines 29/8
Iiris 14/11
Ilma 26/8
Ilmatar 26/8
Ilmi 26/8
Ilona 9/10
Ilta 9/7
Immi 11/6
Impi 11/6
Inari 29/8
Inka 5/10
Inkeri 5/10
Irene 5/4
Irina 5/4
Irja 30/1
Irma 31/3
Irmeli 31/3
Iro 5/4

Jaana 15/8
Jenni 21/7
Johanna 21/7
Julia 12/4

Kaarina 25/11
Kaija 25/11
Kaino 18/2
Kaisa 25/11
Karoliina 20/5
Kastehelmi 7/5
Katariina 25/11
Kati 25/11
Katja 25/11
Katri 25/11
Kerttu 17/3
Kerttuli 17/3
Kielo 14/6
Kirsi 24/7
Kirsti 24/7
Klaara 12/8
Kristiina 24/7
Kukka 13/5
Kukka-Maaria 2/7
Kylli 8/12
Kyllikki 8/12

Lahja 7/8
Laila 5/3
Laina 8/2
Lauha 20/4
Laura 18/1
Lea 5/1
Leea 5/1
Leena 22/7
Leeni 22/7
Leila 5/3
Lemmikki 24/11
Lempi 24/11
Lenita 22/7

Liina 22/6
Liisa 19/11
Liisi 19/11
Lilja 20/5
Lilli 20/5
Linnea 3/8
Lotta 12/5
Loviisa 25/8
Lyydia 23/5
Lyyli 23/5

Maaret 20/7
Maaria 2/7
Maarit 20/7
Maija 2/7
Maikki 2/7
Maila 17/5
Maili 17/5
Mailis 17/5
Maini 5/5
Maire 1/8
Manta 26/10
Margareeta 20/7
Mari 2/7
Maria 2/7
Marika 2/7
Maritta 15/8
Marja 15/8
Marjaana 15/8
Marjatta 15/8
Marjo 15/8
Marjut 15/8
Marketta 20/7
Martta 26/7
Mataleena 22/7
Matilda 14/3
Meeri 2/7
Merja 27/4
Mervi 21/9
Mielikki 23/9
Miia 2/7
Milja 19/5
Milla 19/5
Mimmi 26/5
Minna 26/5
Mirja 30/4
Mirjami 30/4
Mirkka 30/4
Mirva 30/4

Niina 26/10
Noora 11/7

Oili 23/7
Oivi 5/2
Olga 23/7
Onerva 14/8
Orvokki 3/6
Outi 3/5

Paula 22/6
Pauliina 22/6
Piia 28/12
Piritta 7/10
Pirjo 7/10
Pirkko 7/10
Pulmu 1/4
Päivi 16/6
Päivikki 16/6
Päivä 16/6
Pälvi 19/4

Raakel 17/12
Raija 9/2
Raila 13/6
Raili 13/6
Raisa 9/2
Rauha 29/12
Rauna 15/7
Rauni 15/7
Reeta 20/7
Reija 19/9
Riikka 18/7
Riina 25/11
Riitta 1/2
Ritva 27/5
Roine 6/10
Ruusu 4/5
Ruut 4/1

Saara 19/7
Saija 4/10
Saila 4/10
Saima 10/7
Saimi 10/7
Saini 17/10
Salla 19/7
Salli 19/7
Salme 5/8
Sanelma 5/8
Sanna 11/8
Sanni 11/8
Sari 19/7
Satu 18/10
Seija 13/12
Selja 22/11
Selma 5/12
Senja 24/1
Senni 23/12
Signe 23/8
Siiri 19/6
Silja 22/11
Silva 8/8
Sini 2/9
Sinikka 2/9
Sirkka 16/10
Sirkku 16/10
Sirpa 15/9
Sisko 26/11
Sivi 24/11
Sofia 15/5
Sohvi 15/5
Soila 3/9
Soile 3/9
Soili 3/9
Sointu 25/10
Solja 15/1
Sonja 15/5
Sorja 30/9
Suoma 8/4
Suometar 8/4
Susanna 11/8
Suvi 7/6
Sylvi 8/8
Sylvia 8/8
Säde 18/10

Taija 13/10
Taimi 8/9
Taina 13/10
Talvikki 11/2
Tanja 13/10
Tarja 7/3
Taru 7/3
Tea 6/2
Teija 6/2
Tellervo 13/4
Terhi 6/2
Terhikki 6/2
Terttu 26/4
Tiina 24/7
Tilda 14/3
Toini 12/1
*Tuija 25/2
*Tuire 25/2
Tuomi 15/4
Tuovi 12/12
Tuula 14/5
Tuuli 22/2
Tuulia 22/2
Tuulikki 22/2
Tyyne 18/9
Tyyni 18/9

Ulla 4/7
Ulpu 4/7
Unelma 2/12
Ursula 21/10

Valma 12/9
Valpuri 1/5
Vanamo 3/8
Vappu 1/5
Varma 23/8
Varpu 20/9
Vaula 15/11
Veera 4/8
Vellamo 3/12
Venla 2/6
Verna 11/4
Viena 15/6
Vieno 15/6
Viivi 2/5
Vilhelmiina 26/5
Vilja 27/8
Vilma 26/5
Virpi 12/11
Virva 2/3
Virve 2/3
Vuokko 2/5

Miesten nimet

Aadolf 23/6
Aapeli 2/1
Aapo 18/12
Aappo 18/12
Aarne 16/11
Aarni 16/11
Aarno 16/11
Aaro 1/7
Aaron 1/7
Aarre 12/10
Aarto 12/10
Aatami 24/12
Aatos 8/11
Aatto 23/6
Aatu 23/6
Ahti 21/6
Ahto 21/6
Ahvo 7/4
Aimo 29/11
Aki 20/3
Akseli 23/3
Aku 7/1
Albert 24/4
Ale 11/9
Alessanteri 11/9
Aleksi 10/10
Aleksis 10/10
Ali 11/9
Allan 7/4
Alpi 1/3
Alpo 1/3
Altti 24/4
Alvi 1/3
Ano 13/11
Anselmi 21/4
Anssi 21/4
Antero 30/11
Anton 17/1
Antti 30/11
Antto 17/1
Anttoni 17/1
Arhippa 7/9
Arho 7/9
Ari 4/3
Armas 28/3
Arsi 4/3
Arto 31/10
Arttu 31/10
Artturi 31/10
Arvi 31/8
Arvo 3/7
Asko 6/9
Aslak 23/2
Asmo 24/10
Atro 4/3
Atso 28/7
Atte 30/11
August 7/1
Aukusti 7/1
Aulis 16/8
Auno 24/9
Auvo 9/3

Daavid 30/12
Daniel 11/12

Edvard 18/3
Eelis 9/4
Eemeli 30/8
Eemil 30/8
Eerikki 18/5
Eero 18/5
Eetu 18/3
Einari 17/11
Eino 17/11
Elias 9/4
Eljas 9/4
Elmer 3/1
Elmo 3/1
Ensio 9/6
Erkki 18/5
Ernesti 13/3
Erno 13/3
Esa 6/7
Esaias 6/7
Esko 12/6

Gabriel 24/3

Hannes 27/12
Hannu 27/12
Harri 6/1
Heikki 19/1
Heimo 15/12
Heino 8/5
Hemminki 22/5
Hemmo 22/5
Henri 19/1
Henrik 19/1
Henrikki 19/1
Herkko 12/7
Herman 12/7
Hermanni 12/7

Iikka 19/12
Iiro 19/12
Iisakki 19/12
Iivari 22/8
Iivo 22/8
Ilari 13/7
Ilkka 16/3
Ilmari 16/1
Ilmo 16/1
Ilpo 28/4
Ilppo 28/4
Immanuel 26/3
Immo 26/3
Into 20/6
Isko 19/12
Ismo 10/12
Isto 9/9

Jaakkima 20/3
Jaakko 25/7
Jaakob 25/7
Jaakoppi 25/7
Jalmari 20/11
Jalo 16/4
Jani 24/6
Janne 24/6
Jari 20/11
Jarkko 26/6
Jarmo 26/6
Jarno 26/6
Jere 26/6
Jeremias 26/6
Johannes 24/6
Joonas 29/3
Jooseppi 19/3
Jorma 26/6
Jouko 14/12
Jouni 29/3
Jousia 18/11
Juha 24/6
Juhana 24/6
Juhani 24/6
Juho 24/6
Jukka 24/6
Julius 12/4
Jussi 24/6
Juuso 19/3
Jyri 23/4
Jyrki 23/4

Kaapo 24/3
Kaappo 24/3
Kaapro 24/3
Kaarle 28/1
Kaarlo 28/1
Kai 16/2
Kalervo 11/3
Kaleva 10/9
Kalevi 10/9
Kalle 28/1
Kari 11/1
Karri 11/1
Kauko 3/3
Kauno 20/10
Keijo 21/2
Keimo 13/8
Kerkko 20/12
Kimmo 2/8
Klaus 7/7
Klemetti 23/11
Konstantin 21/5
Kosti 21/5
Kristian 13/11
Kuisma 26/9
Kullervo 25/9
Kustaa 6/6
Kustaa Aadolf 6/11
Kustavi 6/6

Kyösti 6/6

Lari 13/7
Lasse 10/8
Lassi 10/8
Launo 7/7
Lauri 10/8
Leevi 18/8
Leo 28/6
Lyly 1/11

Mainio 5/9
Manne 26/3
Manu 26/3
Markku 25/4
Marko 25/4
Markus 25/4
Martti 10/11
*Matias 24/2
*Matti 24/2
Mauno 19/8
Maunu 19/8
Mauri 22/9
Mies 28/1
Miika 29/9
Mika 29/9
Mikael 29/9
Mikko 29/9

*Nestori 26/2
Niilo 6/12
Niko 6/12
Nikodemus 1/6
Nuutti 13/1
Nyyrikki 10/1

Ohto 11/10
Oiva 29/5
Olavi 29/7
Olli 29/7
*Onni 28/2
Orvo 13/9
Oskari 1/12
Osmo 11/5
Ossi 17/7
Ossian 17/7
Otso 11/10
Otto 17/4

Paavali 25/1
Paavo 25/1
Panu 11/11
Pasi 30/5
Pauli 25/1
Pekka 29/6
Pekko 29/6
Pellervo 2/4
Pentti 21/3
Pertti 24/4
Perttu 24/8
Petri 29/6
Petteri 29/6
Pietari 29/6
Pirkka 1/9
Päiviö 30/6
Päivö 30/6

Raafael 22/12
Raimo 3/10
Raine 26/1
Raino 26/1
Rami 18/12
Rauli 27/8
Rauno 1/10
Reijo 12/3
Reima 5/11
Reino 16/7
Reko 12/3
Rikhard 7/2
Riku 7/2
Risto 15/3

Sakari 14/1
Saku 14/1
Salomo 8/6
Salomon 8/6
Sami 20/8
Sampo 3/4
Sampsa 7/12
Samuel 20/8
Samuli 20/8
Santeri 11/9
Saul 27/3
Sauli 27/3
Seppo 10/6
Severi 23/10
Silvo 31/12
Simo 28/10
Sipi 15/2
Sippo 15/2
Soini 21/8
Sulevi 5/6
Sulho 13/2
Sulo 13/2
Sylvester 31/12

Taavetti 30/12
Taavi 30/12
Tahvo 26/12
Taisto 7/11
Taito 14/4
Taneli 11/12
Tapani 26/12
Tapio 18/6
Tarmo 6/3
Tarvo 13/3
Tatu 11/12
Tauno 28/8
Teemu 1/6
Teijo 29/4
Teppo 26/12
Terho 3/11
Tero 10/4
Teuvo 9/11
Timo 9/5
Toimi 6/8
Toivo 4/6
Tomi 21/12
Tommi 21/12
Toni 17/1
Topi 2/11
Topias 2/11
*Torsti 27/2
Touko 24/5
Tuomas 21/12
Tuomo 21/12
Turo 8/7
Tuukka 24/5
Tuure 28/4

Ukko 4/4
Uljas 19/10
Untamo 5/7
Unto 5/7
Uolevi 29/7
Uoti 29/7
Urho 17/6
Urmas 29/10
Urpo 25/5
Usko 30/3
Uuno 25/6

Valio 2/10
Valo 3/2
Valto 18/4
Valtteri 29/1
Veijo 9/1
Veikko 9/1
Veini 21/8
Veli 9/1
Verneri 17/8
Vesa 27/9
Vihtori 22/3
Vilhelm 6/4
Vilho 6/4
Viljami 6/4
Viljo 27/1
Ville 6/4
Vilppu 8/3
Visa 22/1
Voitto 14/2
Väinämö 17/2
Väinö 17/2

Ylermi 6/5
Yrjänä 23/4
Yrjö 23/4

Päivä	Turku		Lahti		Jyväskylä	
	nousu	lasku	nousu	lasku	nousu	lasku
1. 1.	9.38	15.31	9.29	15.13	9.43	14.59
16. 1.	9.21	16.01	9.12	15.43	9.23	15.32
1. 2.	8.48	16.42	8.38	16.25	8.45	16.17
16. 2.	8.09	17.22	7.58	17.07	8.02	17.01
1. 3.	7.32	17.56	7.19	17.42	7.22	17.39
11. 3.	7.02	18.22	6.49	18.08	6.49	18.07
21. 3.	6.31	18.47	6.17	18.34	6.17	18.34
1. 4.	5.57	19.14	5.43	19.02	5.40	19.04
11. 4.	5.26	19.39	5.11	19.27	5.08	19.31
21. 4.	4.56	20.05	4.41	19.53	4.35	19.58
1. 5.	4.28	20.30	4.11	20.20	4.04	20.27
11. 5.	4.01	20.55	3.44	20.46	3.34	20.55
21. 5.	3.37	21.20	3.19	21.11	3.07	21.22
1. 6.	3.16	21.42	2.57	21.35	2.42	21.49
16. 6.	3.01	22.02	2.41	21.55	2.23	22.12
1. 7.	3.07	22.02	2.47	21.54	2.30	22.11
16. 7.	3.31	21.41	3.12	21.33	2.58	21.46
1. 8.	4.07	21.06	3.50	20.56	3.40	21.05
11. 8.	4.32	20.39	4.15	20.28	4.07	20.35
21. 8.	4.56	20.10	4.40	19.59	4.35	20.04
1. 9.	5.23	19.37	5.08	19.25	5.04	19.28
11. 9.	5.47	19.07	5.33	18.54	5.30	18.56
21. 9.	6.11	18.36	5.57	18.22	5.56	18.23
1. 10.	6.35	18.05	6.22	17.51	6.23	17.50
11. 10.	7.00	17.34	6.47	17.20	6.49	17.17
21. 10.	7.25	17.05	7.13	16.50	7.17	16.46
1. 11.	7.54	16.34	7.43	16.19	7.48	16.12
11. 11.	8.20	16.09	8.10	15.52	8.17	15.44
21. 11.	8.46	15.47	8.36	15.30	8.45	15.20
1. 12.	9.09	15.31	9.00	15.13	9.11	15.00
16. 12.	9.33	15.20	9.25	15.01	9.39	14.46

ERÄILLÄ PAIKKAKUNNILLA V. 1978

Kuopio		Tampere		Rovaniemi		Sodankylä	
nousu	lasku	nousu	lasku	nousu	lasku	nousu	lasku
9.43	14.43	9.42	15.15	10.58	13.43	11.30	13.04
9.21	15.17	9.24	15.46	10.16	14.38	10.30	14.17
8.42	16.05	8.48	16.30	9.19	15.43	9.26	15.30
7.57	16.51	8.07	17.12	8.23	16.41	8.25	16.32
7.15	17.29	7.28	17.48	7.33	17.28	7.33	17.21
6.42	17.58	6.56	18.15	6.54	18.02	6.52	17.57
6.09	18.26	6.25	18.41	6.15	18.36	6.11	18.32
5.31	18.57	5.49	19.10	5.32	19.12	5.26	19.11
4.58	19.25	5.17	19.36	4.52	19.47	4.45	19.47
4.24	19.54	4.46	20.03	4.12	20.22	4.03	20.25
3.52	20.23	4.16	20.30	3.32	21.00	3.19	21.05
3.21	20.53	3.47	20.57	2.51	21.40	2.34	21.50
2.52	21.22	3.22	21.23	2.07	22.24	1.43	22.43
2.25	21.51	2.59	21.48	1.13	23.22	–	–
2.04	22.16	2.42	22.10	–	–	–	–
2.11	22.14	2.48	22.09	–	–	–	–
2.42	21.47	3.14	21.46	1.40	23.01	0.57	23.33
3.26	21.03	3.53	21.07	2.54	21.50	2.36	22.00
3.55	20.32	4.19	20.39	3.33	21.09	3.20	21.14
4.23	20.00	4.46	20.09	4.10	20.28	4.00	20.31
4.54	19.23	5.14	19.34	4.48	19.44	4.40	19.45
5.21	18.49	5.40	19.02	5.21	19.04	5.16	19.03
5.48	18.15	6.05	18.30	5.54	18.25	5.50	18.22
6.15	17.41	6.30	17.58	6.26	17.46	6.24	17.41
6.43	17.08	6.56	17.26	7.00	17.07	6.59	17.01
7.11	16.35	7.22	16.56	7.34	16.28	7.35	16.20
7.44	16.01	7.53	16.24	8.14	15.47	8.18	15.36
8.14	15.32	8.20	15.57	8.52	15.09	8.59	14.56
8.44	15.06	8.47	15.33	9.32	14.33	9.43	14.15
9.11	14.45	9.12	15.15	10.12	14.00	10.29	13.35
9.40	14.30	9.38	15.03	11.00	13.25	11.43	12.35

TÄRKEITÄ KALENTERIPÄIVÄMÄÄRIÄ VV. 1978–1983

	1978		1979		1980		1981		1982		1983	
Uudenv.p.	S	1. 1.	M	1. 1.	Ti	1. 1.	To	1. 1.	P	1. 1.	L	1. 1.
Loppiainen	L	7. 1.	L	6. 1.	L	12. 1.	L	10. 1.	L	9. 1.	L	8. 1.
Helmik. 1.	K		To		P		S		M		Ti	
Maalisk. 1.	K		To		L		S		M		Ti	
Huhtik. 1.	L		S		Ti		K		To		P	
Pitkäperjantai	P	24. 3.	P	13. 4.	P	4. 4.	P	17. 4.	P	9. 4.	P	1. 4.
Pääsiäispäivä	S	26. 3.	S	15. 4.	S	6. 4.	S	19. 4.	S	11. 4.	S	3. 4.
2. pääsiäisp.	M	27. 3.	M	16. 4.	M	7. 4.	M	20. 4.	M	12. 4.	M	4. 4.
Toukok. 1.	M		Ti		To		P		L		S	
Äitienpäivä	S	14. 5.	S	13. 5.	S	11. 5.	S	10. 5.	S	9. 5.	S	8. 5.
Krist. taiv.ast. p.	L	29. 4.	L	19. 5.	L	10. 5.	L	23. 5.	L	15. 5.	L	7. 5.
Kaatun. muistop.	S	21. 5.	S	20. 5.	S	18. 5.	S	17. 5.	S	16. 5.	S	15. 5.
Hellunt. valmistusp.	L	13. 5.	L	2. 6.	L	24. 5.	L	6. 6.	L	29. 5.	L	21. 5.
Helluntaipäivä	S	14. 5.	S	3. 6.	S	25. 5.	S	7. 6.	S	30. 5.	S	22. 5.
Kesäk. 1.	To		P		S		M		Ti		K	
Juhannuspäivä	L	24. 6.	L	23. 6.	L	21. 6.	L	20. 6.	L	26. 6.	L	25. 6.
Heinäk. 1.	L		S		Ti		K		To		P	
Elok. 1.	Ti		K		P		L		S		M	
Syysk. 1.	P		L		M		Ti		K		To	
Lokak. 1.	S		M		K		To		P		L	
YK:n päivä	Ti	24. 10.	K	24. 10.	P	24. 10.	L	24. 10.	S	24. 10.	M	24. 10.
Marrask. 1.	K		To		L		S		M		Ti	
Pyhäinpäivä	L	4. 11.	L	3. 11.	L	1. 11.	L	31. 10.	L	6. 11.	L	5. 11.
Isänpäivä	S	12. 11.	S	11. 11.	S	9. 11.	S	8. 11.	S	14. 11.	S	13. 11.
Jouluk. 1.	P		L		M		Ti		K		To	
1. adventtis	S	3. 12.	S	2. 12.	S	30. 11.	S	29. 11.	S	28. 11.	S	27. 11.
Itsenäisyysp.	K	6. 12.	To	6. 12.	L	6. 12.	S	6. 12.	M	6. 12.	Ti	6. 12.
Joulupäivä	M	25. 12.	Ti	25. 12.	To	25. 12.	P	25. 12.	L	25. 12.	S	25. 12.
Tapaninpäivä	Ti	26. 12.	K	26. 12.	P	26. 12.	L	26. 12.	S	26. 12.	M	26. 12.

MUISTIINPANOJA

600 000 lukijaa

Oletko sinä yksi heistä?

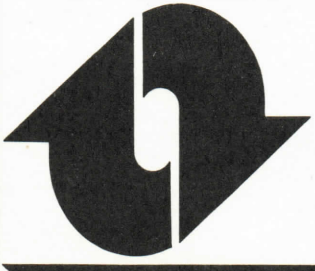

Suomen Sosialidemokraatti
Eteenpäin
Hämeen Kansa
Kansan Lehti
Pohjanmaan Kansa
Pohjois-Karjala
Pohjolan Työ
Saimaan Sanomat
Turun Päivälehti
Uusi Aika
Valpas
Vapaus
Arbetarbladet

T-lehdistö

Demarilehti on puolellasi

T-LEHTIEN KIRJAPAINOT

PAINOTALO	YHTEYDET	Kohopaino: Arkkipaino maks. painoala	Kohopaino: Rotaatiopaino maks. sivumäärä
Eteenpäin Oy Kotkankatu 9 48100 KOTKA 10	Erik Nilsson 952-14 460	53x 70	
Jaarli 14200 TURENKI	Seppo Nieminen 917-81 276	64x 90	
Kansan Voima Oy Pamilonkatu 1 (PL 97) 80101 JOENSUU 10	Hannu Romu 973-26 301	70x 101	16/ 32
Oy Kehitys Antinkatu 15 28100 PORI 10	Pentti Laaksonen 939-46 511	64x 90	
Oy Kirjapaino Ab Rauhankatu 24 65100 VAASA 10	Heimo Hokkanen 961-245 711	62,5x 90	
Lounais-Suomen Kirjapaino Nuppulantie 21 20310 TURKU 31	Erkki Peltonen 921-392 832	70x 100	
Mikkelin Painos Oy Arkistokatu 12 (PL 15) 50101 MIKKELI 10	Pentti Ohtonen 955-13 150	64,5x 96,5	
Paasipaino Oy Putkitie 3 00810 HELSINKI 81	Lehtitehdas: Lars Hellén 90-755 4211 Paasivuorenkatu: Pekka Rehmonen 90-737 044		32/ 64
PT-paino Oy Ahjotie 6 90150 OULU 15	Paavo Kaarela 981-332 882	56x 82	
Saimaan Kirjapaino Oy Koulukatu 19 53100 LAPPEENRANTA 10	Niilo Huopio 953-18 040	38x 52	
Tampereen Keskuspaino Hämeenpuisto 21 33210 TAMPERE 21	Reino Sinkkonen 931-30 600	69x 98	